Un roman fermecător și temperamental plin de umor și ironie fină.

Der Spiegel

HOTELUL BOSFOR

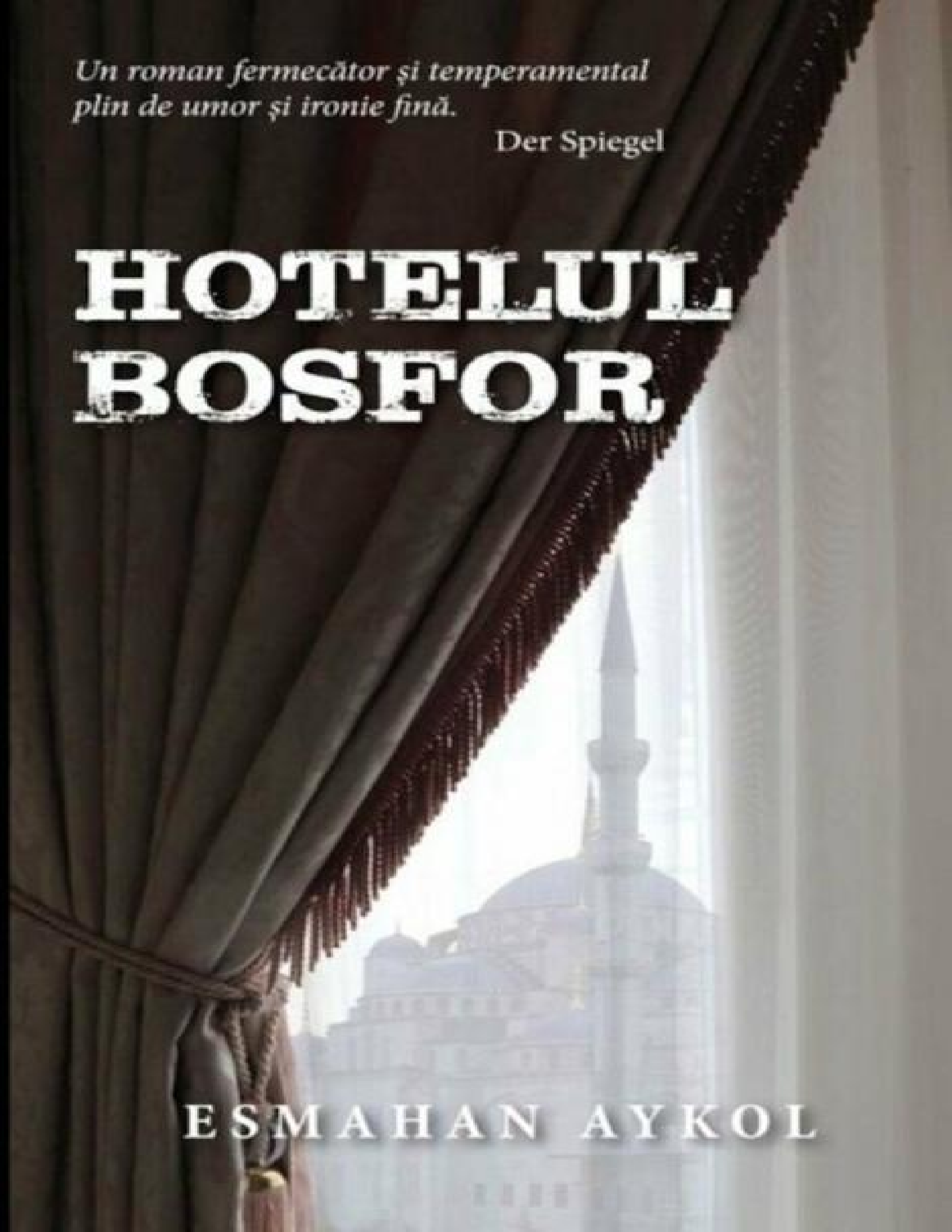

ESMAHAN AYKOL

ESMAHAN AYKOL
HOTELUL BOSFOR
Original: *Kitapçi Dükkâni* (2001)
Traducere din limba germană de: CORNEL STOENESCU
RAO International Publishing Company
2015

CUPRINS

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

GĂRGĂUNI ȘI ALTE CÂTEVA CHESTII…

1.

Umblu de nebună după un loc de parcare! Să cauți un locșor pentru mașină timp de o jumătate de oră dimineața devreme, chiar că te calcă pe nervi. Groaznic! Și dacă îmi pierd mințile? Vor da fuga negustorul și băiatul cu ceaiul ca să mă ajute? Mai bine aș fi atentă să nu o iau razna.

În timp ce vorbesc singură ca să îmi păstrez calmul, un bărbat își descuie mașina. Cel de Sus este milostiv! Cum se zice: dacă oița ta a încurcat-o, îi trimiți îngerul să o ajute.

De două săptămâni, Juan Antonio — micul meu Fofo, cum îi spun eu — este îndrăgostit lulea. Rău de tot. S-au cunoscut la un sfârșit de săptămână, când el se dusese la Șile. Nici nu ți-ar veni să crezi că în Istanbul nu s-au putut întâlni, ci tocmai la Șile. Eh, oricum s-au cunoscut și s-au amorezat. Alfonso predă la Centrul Cultural Spaniol. Și Fofo? Fofo să zicem că mă ajută pe mine la magazin. Și, ca să fiu corectă, până acum vreo două săptămâni chiar m-a ajutat. După care, când îl mai vedeam, mă puteam socoti norocoasă. Bineînțeles că ne întâlnim la locuința mea, când vine ca să se schimbe, dar asta ar fi tot. În ultimele două săptămâni, nu am vorbit unul cu altul nici douăzeci de minute în total.

De când Fofo se vântură îndrăgostit, trebuie să deschid eu magazinul dimineața. Ceea ce înseamnă că zilnic mă scol devreme, iar seara mă prăbușesc în pat ca un sac. Viață de noapte, întâlniri cu prieteni și alte chestii de astea — au devenit visuri. Nu reușesc nici măcar să îmi mai dau vreo întâlnire cu Lale.

Dar orice ar fi, eu îmi iubesc munca. Și o iubesc și mai mult, dacă nu sunt țintuită zece ore în magazin.

— Este logic ca unui om căruia îi face plăcere să citească romane polițiste, să îi placă și să le vândă, spusese Fofo.

De fapt, și eu gândeam așa când am deschis magazinul. Evident.

Îi datorez scumpului meu magazin faptul că știu fiecare cititor de romane polițiste care trăiește în Istanbul, sau pe care drumurile îl aduc la Istanbul, în cartierul Kuledibi. Acum trei ani, când tocmai deschisesem magazinul, Mick Jagger a fost unul dintre primii mei clienți. Când am înțeles cine se afla în fața mea, m-a cuprins o emoție teribilă. Bineînțeles că nu l-am rugat să îmi dea un autograf sau așa ceva, dar m-aș fi fotografiat cu mare plăcere împreună cu el. M-am stăpânit și nu am lăsat să se vadă că l-am recunoscut. Pe atunci Lale mă luase peste picior: „Câteodată dai dovadă de constipația nemțească”, spusese ea. Dar nu pentru că sunt nemțoaică, ci pentru că sunt pur și simplu prea stângace. Țineți-vă bine, acum am să vă spun pentru ce nu am lăsat să se vadă că l-am recunoscut pe Mick Jagger: pentru că nu mi s-a părut compatibil cu imaginea unei serioase femei de afaceri… Când am deschis magazinul, mă consideram șefa de concern Güler Sabancı. Dar starea asta de fericire nu a ținut prea mult. Când te spetești muncind zece

ore pe zi ca un ocnaș, în cel mai bun caz te simți ca Havva *Han^m*[1] pusă să facă curățenie.

Totuși, în comparație cu perioada anterioară, acum îmi merge foarte bine: am învățat multe despre afacerea aceasta și nu am nici probleme financiare. De fapt, ar trebui să vorbesc cu Fofo. Dacă amorul acesta tâmpit continuă și el nu se întoarce repede la magazin, va trebui să angajez pe altcineva în locul lui. Micul meu Fofo gândește și simte ca o gospodină din clasa de mijloc. Nu vreau să îl bârfesc, i-o spun în față. Mă refer la acele femei care nu mai mișcă un deget imediat după ce au dat de un bărbat pe care se pot bizui… Și care nu știu ce o să facă dacă într-o zi se despart.

Nu este prima dată când se întâmplă asta. Când eu și cu Fofo ne-am cunoscut în urmă cam cu doi ani, el se îndrăgostise în orașul său natal Granada de un turc, pe care-l urmase până la Istanbul. Pur și simplu a lăsat totul baltă, a luat cu el un rucsac și s-a urcat în avion. Ali, iubitul lui, era avocat și purtător de cravată. Doar dacă te gândeai și ți se făcea părul măciucă! Cât putea să dureze o legătură între Fofo și unul ca el? Mereu mă întrebam, dar a ținut mult, au fost împreună aproape un an. Tipul a ținut secret față de prieteni faptul că Fofo era iubitul lui. Și pe el l-a ținut departe de prieteni. Din nu știu ce motive, Fofo murea de curiozitate să-i cunoască pe prietenii iubitului său, și ei purtători de cravată. Uneori apărea neanunțat în biroul lui, nu din gelozie, ci în speranța că va întâlni acolo vreun prieten de-al acestuia. Lale și cu mine fierbeam de mânie. În mod deosebit, ultima perioadă a legăturii lor a fost catastrofală. Fofo stătea permanent acasă și se uita la programele televiziunii turce. Ceea ce i-a folosit totuși, pentru că a învățat să vorbească turcește. Acum vorbește o limbă turcă de televizor stupidă, de genul: *„Salut,* copii, astăzi mă simt fantastic", sau *„Cool, cool, cool,* băieți", dar așa ceva înțeleg toți cei care se uită la televizor.

De fapt, viața noastră a revenit la normal când am scăpat de afurisitul de Ali. Fofo s-a mutat la mine și a început să lucreze la magazin. Micul meu Fofo privește viața ca un copil mic. Mă simt îngrijorată de ceea ce trăiește el cu acest nou bărbat. De două săptămâni sunt tare îngrijorată.

Nici măcar nu i-am cunoscut iubitul. În timpul întâlnirilor noastre foarte scurte l-am tras de limbă pe Fofo, dar este îndrăgostit și nu poți să te iei după ce spune.

Și Lale este îngrijorată, deși încearcă să nu arate asta. „Omule, ești precum o turcoaică, îmi spune ea. Ești chiar ca o mamă turcoaică!" De parcă ea ar fi altfel! De fapt amândouă suntem îngrijorate, pentru că noi îl

cunoaștem bine pe Fofo și știm cât de intens se poate implica în așa ceva. Eu sunt chiar mai mult decât îngrijorată… în ultimul timp stau ca pe jar.

De asta mă și consum când nu găsesc un loc de parcare.

*

Nu aș putea să deschid pur și simplu magazinul, să îl aerisesc, să beau o cafea sau două și să las totul să decurgă în liniște? Nu. Chiar în timp ce vâram cheia în broască, telefonul începe să sune. Urăsc agitația asta; deschid ușa și mă reped la aparat. O voce veselă de femeie fără griji mi se adresează în limba germană. La o oră atât de matinală! Asta este culmea, să suporți la ora asta o femeie fără griji.

— Am telefonul tău de la mama ta, pe care am găsit-o în cartea de telefoane a Berlinului…

— Da, zic eu, și dumneavoastră cine sunteți?

Ah, este Petra! Prietena mea din perioada studiilor. Nu ne mai văzurerăm de o veșnicie, de cel puțin cincisprezece, șaisprezece ani. Dar i-am urmărit cariera în presă și prin alte modalități. Petra este cea mai vestită dintre prietenele mele. Este un star, dacă nu al filmului internațional, măcar al celui german. Dar în afară de Marlene Dietrich, germanii nu au dat lumii o altă stea la nivel mondial. Și aceea era mai mult americancă decât nemțoaică.

Dar ce spuneam?

Petra a studiat teatrul la universitatea noastră. La încheierea studiilor eu mi-am făcut bagajele și m-am mutat într-un alt oraș, și în acest fel am pierdut legătura. Cum se întâmplă atât de frecvent.

Petra apăruse la televizor pe când mă aflam încă la Berlin. Pusese mâna pe un rol din serialul *Tatort*[2]. Și în ultimii ani petrecuți în Germania, nu am lăsat să îmi scape niciun film în care juca și ea. Am fost odată și la un festival de film la Istanbul, numai pentru că rula și un film cu ea.

I-am văzut filmele, am citit toate articolele apărute despre ea, dar există acea senzație de inferioritate față de prietenii care devin celebri. Te gândești că, dacă te-ai întâlni cu ei pe stradă, nici nu te-ar mai recunoaște. Sau că nu ai putea să treci de secretara lor… Cam așa gândeam eu despre Petra. De fapt, nu aveam niciun motiv rezonabil; în definitiv, nu ne întâlniserăm pe stradă și nici nu o căutasem la telefon. Dar nu aveam de unde să știu dacă nu cumva umbla acum cu nasul pe sus. Acum, ca într-un roman, o aveam pe Petra la celălalt capăt al firului. Și pentru că mă sunase ea, fie nu i se urcase faima la cap, fie că faima o părăsise și devenise o făptură demnă de

compătimire, care trăia din ajutorul social german și care trebuia să smulgă cu multă greutate câțiva bănuți de la cei cu asistența socială. Chestia cu ajutorul social nu era de ea și încerca să caute o cale de ieșire. Așa că mă suna pe mine fie ca să mă tapeze de ceva bani, fie ca să mă întrebe dacă nu am ceva de lucru pentru ea. Aveam niște bani pe care i-aș fi putut împrumuta; din acest punct de vedere, prietenii mei mă privesc în genere mai pozitiv decât statul german. Și, dacă are nevoie de o slujbă, aș putea să vorbesc chiar astăzi cu Fofo. Așa că vocea de la capătul celălalt al firului era oricum bine-venită.

— Am pierdut legătura cu tine, spuse ea. Dar de fiecare dată când am întâlnit un prieten comun am întrebat de tine. Ieri l-am întâlnit pe Alex la o gală de film. Mi-a spus că locuiește în Berlin și că este cameraman. El te văzuse acum câțiva ani, într-o vară, la Berlin, când locuiai la mama ta. Și astfel mi-a venit ideea de a o suna pe mama ta. Ce prostie că nu mă gândisem la asta mai demult! Dar tu, tu de ce nu ai mai dat niciun semn de viață?

Am bolborosit o prostioară, pentru că nu puteam să îi spun: „Știi, nu te-am sunat pentru că tu ai devenit celebră!” Pe lângă asta, senzația mea era că nici nu fuseserăm prietene atât de apropiate încât nu ar fi trebuit în niciun caz să pierdem legătura, dar asta era o altă chestiune.

— Vii în Germania? întrebă ea.

— Nu știu, am răspuns.

În realitate, nu intenționam, dar pentru a o vedea pe Petra poate că m-aș fi dus. Mă încânta că nu era cu nasul pe sus și că încă se bucura de celebritate. Merita o călătorie în Germania.

*

Am pus receptorul în furcă și am privit telefonul încă vreo zece minute, atât eram de uimită. Vine Petra! Are rolul principal într-o coproducție turco-germană, un film a cărui acțiune are loc la Istanbul, și va rămâne aici ceva mai mult de o lună. Nu vrea nici bani și nicio slujbă, nu vrea nici să locuiască la mine pe timpul filmărilor. Vrea doar să se întâlnească cu mine, să pălăvrăgim ca două vechi prietene, să-mi spună ce cremă înlătură cel mai bine ridurile sau, cine știe, să îmi destăinuie un procedeu dezvoltat de ea însăși prin care se scot petele de pe lavoar fără a dăuna stratului de email. Deci vrea să facem ceea ce oricare femeie face cu prietena ei, ca și cum nu ar fi celebră.

M-am concentrat și am decis să pun în cele din urmă cafea la fiert, pentru a-mi începe totuși ziua. În prăvălie exista o nișă pe care noi o foloseam drept bucătărie. Fofo și cu mine beam atât de mult ceai, încât am fi dat rapid faliment dacă l-am fi cumpărat de la ceainăria de la colț. Până când să ne vină ideea instalării unui fierbător în nișă, am avut grijă să îi dăm posibilitatea bunului Recai cu ceainăria lui să își construiască ilegal un zgârie-nori, care să se năruie la următorul cutremur de 5,8 grade.

De fapt mi se par grozave ceainăriile, mai ales dacă le compar cu acele automate pentru ceai și cafea atât de inumane… Pentru că acela care face ceaiul știe dacă îți place cu sau fără zahăr sau când preferi ceai ori cafea. Și, dacă ai un specialist ca Recai al nostru, mai știe și când te-ai despărțit de drăguțul tău, când te-ai împăcat din nou cu el, cât ți-ai petrecut pe drumuri ultima noapte sau dacă ți-ai petrecut seara la fereastră, mai pe scurt, știe mai multe decât ar trebui să știe. Dacă nu faci parte din vreo organizație ilegală nu trebuie să te simți deranjat de un asemenea specialist. Pentru că în Istanbul bârfa este atât de intensă, încât oricum fiecare cunoaște aceste lucruri despre tine. Așa că unul în plus sau în minus nici nu mai contează.

Se înțelege că într-un oraș atât de mare ca Istanbul nu este simplu să fii totdeauna la curent cu tot. De aceea turcii discută pe străzi, la muncă, la masă cu prietena și chiar la teatru și la cinema permanent prin intermediul telefonului mobil. Tare aș fi curioasă să știu dacă Graham Bell nu era cumva de origine turcă, pentru că altfel cum s-a putut ajunge ca turcii nici măcar să nu fi participat la descoperirea unui aparat după care sunt atât de topiți.

Seara, am ajuns din nou acasă epuizată. Urăsc astfel de zile. Permanent clienți, telefonul sună mereu, oamenii intră și ies… O zăpăceală totală. Când voiam să încui ușa magazinului, nu am mai avut puterea să răsucesc cheia și pe deasupra a trebuit și să plătesc că am venit cu mașina la muncă. La Istanbul, un automobil îți face numai probleme — nici vorbă să îți ușureze viața. Mai întâi, pentru că străzile sunt prea înguste, orașul este vechi, iar cartierul în care se află prăvălia mea are chiar o vechime venerabilă: Kuledibi există de pe vremea genovezilor.

În acest oraș toți sunt în mișcare ziua și noaptea, din zece milioane de oameni se pare că niciunul nu stă acasă la el. Pe străzi mișună oameni și mașini. Zece milioane de locuitori… asta este o țară!

Așa că te calcă pe nervi găsirea unui loc de parcare sau înaintarea cu câte zece centimetri în blocajele de circulație. Dar sunt o leneșă — dacă merg pe

jos de acasă până la magazin fac o jumătate de oră, dacă merg cu mașina fac tot atât; prefer să merg cu mașina.

Pentru că toată ziua am avut atât de multă treabă, nici nu am apucat să mă bucur de telefonul primit de la Petra. Nici nu ajung bine acasă și, ca orice locuitor normal al Istanbulului, pun mâna pe telefon. O sun pe Lale. Știa cine este Petra, pentru că am fost împreună la filmul prezentat la festival. Îi și propusesem de câteva ori să traducă în ziarul ei interviuri apărute în reviste germane, dar refuzase scurt. Lale este uneori foarte obositoare. Dar ce contează, este cea mai bună prietenă a mea.

După Lale am vrut să îl sun pe Fofo, dar nu am putut pentru că nu aveam numărul lui de telefon. Am mai stat puțin, am fumat trei țigări într-un sfert de oră și am mai sunat-o o dată pe Lale. Suna ocupat. Am făcut un duș doar ca să mai treacă timpul și am încercat din nou — tot ocupat. M-am gândit să sar în mașină și să mă duc la ea, dar nu aveam chef. Am apăsat butonul pentru reapelare — ocupat din nou. Pentru consolare, l-am sunat pe vechiul meu iubit, care are totdeauna timp pentru mine, este la cheremul meu. Și ia ghiciți: Și telefonul lui era tot ocupat. De supărare am ațipit. Visam că încercam să-i dau în cap lui Graham Bell cu un telefon. Și madam Curie țipa la mine: „Asta-i crimă! Crimă!” M-am trezit lac de sudoare.

*

A doua zi era sâmbătă, prima dintre cele mai frumoase zile ale săptămânii, a doua fiind duminica, exact ziua ce îi urma. Mulți indigeni, care nu se gândeau decât să facă bani, în această primă zi dintre cele mai frumoase ale săptămânii se găseau la locul lor de muncă. Eu nu voiam niciuna, nici alta. Dacă Fofo nu era deprimat și făcea curat în magazin, sâmbăta era închis — așa cum arăta și tăblița de pe ușă.

Sâmbăta, împreună cu prietenul și vecinul meu drag Yılmaz, obișnuiam să pândim din colțul grădinii ceainăriei din cartier și să-i surprindem pe trecători. Yılmaz are cincizeci de ani, chelie, este scund și gras și lucrează în publicitate. Un nebun! Este la curent cu toate zvonurile, îmi povestește mie tot ce știe și le povestește celorlalți ce știe despre mine… În legătură cu asta mi-am spus părerea: Nu mai contează unul în plus sau în minus și, de aceea, Yılmaz este prietenul meu apropiat.

Yılmaz și cu mine luăm sâmbătă dimineața plăcinte și covrigi de la brutar și ziare de la magazinul alăturat și ne facem comozi în grădina pentru ceai. Asta pe la ora zece. Întreaga promenadă din Cihangir se desfășoară în fața noastră, mulți ne cad în plasă și se așază la masa noastră, alții sunt mai

prevăzători, doar ne fac semn și trec mai departe. Când ne plictisim de pălăvrăgeală, mergem la cinema și, dacă nu rulează un film bun, fiecare se duce acasă la el.

În conformitate cu repartiția muncii, Yılmaz cumpără totdeauna ziarele, iar eu fac cumpărăturile de la brutărie. Deoarece în cursul săptămânii aproape că nu citesc ziarele, sâmbăta dimineața este pentru mine și în acest sens o schimbare: dar nimeni nu a zis că orice schimbare trebuie să fie neapărat plăcută.

A intrat în obișnuință ca Yılmaz să sosească în grădină mai devreme decât mine, mai bine zis să fie punctual. Și pentru că eu nu sunt un om punctual și, pe deasupra, sunt o nemțoaică nepunctuală, nu pierde ocazia să mă ia peste picior din acest motiv. La rândul meu, îl iau peste picior spunându-i că toți turcii îi consideră categoric pe germani idioți punctuali și harnici și că el nu este o excepție. După cum vă puteți gândi, pentru Yılmaz reprezintă cea mai teribilă jignire să îi spui că ar fi ca toți ceilalți.

Nu pierd prilejul să vorbesc despre ciudatele prejudecăți pe care le au turcii referitor la germani: când turcii văd un german zâmbind vesel, cad pe spate de mirare. Dacă eu râd, ei gândesc că deja m-am integrat bine în societatea turcă și găsesc că asta este de bine. Până astăzi nu am putut să conving pe nimeni că și în anii petrecuți în Germania mai râdeam din când în când și că din acest motiv acolo nu eram izolată. Am avut chiar cunoștințe care socoteau că eu, ca nemțoaică zâmbitoare, nu m-am simțit în Germania ca acasă și de aceea m-am stabilit în Istanbul.

Pentru turci și faptul că mă numesc Kati este un semn că sunt altfel decât germanii normali. Nu veți crede, dar am întâlnit turci care-și închipuiau că în Germania existau doar două prenume și că toți bărbații se numesc Hans, și toate femeile se numesc Helga. Nu am idee de unde vine tâmpenia asta.

*

Când, după o întârziere de un sfert de oră, apar în grădină, Yılmaz mă surprinde nefăcând nicio glumă privind punctualitatea și caracteristicile germanilor. Probabil că era mult prea preocupat de alte chestiuni: povestea cât de multe firme din Turcia, inclusiv cea publicitară la care lucra el, se aflau în criză financiară. Începuseră concedierile. Pentru cazul în care va fi și el concediat, i-am propus locul de muncă al lui Fofo, care probabil că va deveni disponibil curând. M-a privit răutăcios. Ce, acum voia să mă ia peste picior pentru că nu puteam să îi ofer un salariu lunar de zece mii de dolari?

*

Petra spusese că mă va suna din nou imediat ce se va stabili când vine, deci după ce se va rezolva cu birocrația dintre ministrul Culturii turc și producători. Au trecut două săptămâni fără să fi primit vreun semn de la ea. Bineînțeles că între timp nu am stat degeaba: când am dat prima oară de Fofo, i-am explicat că voi angaja pe cineva în locul lui dacă nu are de gând să revină la magazin. Nu am niciun chef să muncesc zi de zi ca o smintită ca să îmi scurtez viața. Nu gem străzile de oameni care să vrea să lucreze într-o librărie cu cărți polițiste, dar cu siguranță că voi găsi eu pe cineva.

În loc să îmi dea un răspuns, mă tot plimba. Nici nu spunea că revine la muncă, nici că nu mai vine. Enervată, l-am întrerupt:

— Atunci am să caut mai întâi pe cineva pentru trei luni. Între timp, tu te hotărăști ce vrei să faci. Dacă vrei să alergi în continuare după nu știu care bărbați, sau dacă vrei să înveți să fii pe picioarele tale!

După această explicație importantă și plină de conținut, am ieșit și am trântit ușa după mine. Nu cred că Fofo a dat atenție la ceea ce i-am spus sau la faptul că trântisem ușa. Deocamdată, pentru el exista numai Alfonso. Dar în definitiv aveam și eu mândria mea.

Câteva zile mai târziu, m-am dus la prietena mea Candan, care avea o mare librărie în Beyoğlu, și am rugat-o să îmi găsească o persoană potrivită pentru magazin. Candan este grozavă în asemenea chestii; de câte ori o rog ceva, găsește imediat o soluție. Ca și acum. A sunat pe telefonul mobil la patru, cinci numere; o oră mai târziu, în fața mea se afla o fată simpatică, Pelin.

Pelin mi-a spus că este studentă la Universitatea din Istanbul și studiază limba și literatura engleză. Era din Izmir și venise la Istanbul ca să studieze și ca departe de familie să respire liberă. Se afla aici de șapte ani, muncea și în același timp studia, de aceea încă nu terminase studiul.

— Asta nu are importanță, am spus. De fapt era un punct în plus pentru ea. Nu îmi plac oamenii peste măsură de harnici.

— Deși sunteți nemțoaică? întrebă Pelin.

Ne-am împărțit sarcinile. Deși nu e echitabilă, era totuși e repartizare de sarcini. Trei zile pe săptămână Pelin va deschid magazinul și eu voi putea să dorm până la prânz. Pentru că e lucrase și înainte într-o librărie, Pelin s-a descurcat de la începu cu sarcinile ei și acum venea regulat la prăvălie — sub privirile pline de reproș ale lui Recai, specialistul în ceaiuri, căruia nu îi convenea că nu fusese primul informat

Fofo îmi este prieten, de aceea nu îmi face plăcere să spun că Pelin muncește cel puțin de cinci ori mai bine decât el. În zilele în care îi vine rândul, deschide punctual magazinul, șterge cărțile de praf chiar și când nu este deprimată, face curățenie peste tot, pune flori pe masă, avem tot timpul ceai și cafea, și are înțelegere și pentru particularitățile mele de nemțoaică… De fapt are o singură lipsă, aceea că nu îi plac romanele polițiste. Dar cred că vom depăși cu timpul și acest lucru și nu îmi fac griji.

Lui Pelin nu îi place literatura polițistă, dar îi plac cărțile și muncește cu plăcere într-o librărie. Desigur, pe ocolite mi-a zis de câteva ori că ar prefera o muncă mai bine plătită. Turcii educați nu spun niciodată direct că vor mai mulți bani, o spun doar aluziv.

— Vom vedea ce se mai petrece cu timpul, am spus odată, ca să zic și eu ceva evaziv.

În timpul acestor discuții, mă gândeam dacă nu va trebui să vând mașina pentru a putea să o rețin pe Pelin, în cazul în care Fofo nu se va întoarce după cele trei luni. Între timp buna mea amică Lale m-a salvat de la astfel de probleme financiare. Abia o cunoscusem pe Pelin, când Lale a început să-i toarne povești despre mine. Deși îmi petrecusem la Istanbul primii șapte și ultimii treisprezece ani de viață, deci în total douăzeci de ani, aproape jumătate din viața mea, tot mai sufăr de ravagiile lăsate în sufletul meu de viața într-un sat german, sunt o zgârcită tipic germană, nu aș aprinde niciun bec în locuința mea dacă nu ar fi necesar, de aceea nu mi-am instalat nici măcar o lampă cu halogen, socotind astfel de lămpi mari consumatoare de curent; doar de rușine nu-mi petrec serile la lumina a doar câteva lumânări, ca și ceilalți germani. Și, pentru că Lale odată pornită nu mai putea fi oprită, s-a năpustit fără scrupule asupra mea. Nu, nu m-aș urca nici într-un taxi, numai ca să fac economie la bani. Musafirilor veniți acasă la mine le-aș oferi doar un ceai; aș fi propus odată, într-un restaurant, ca fiecare să-și achite consumația și pe lângă asta aș fi… Nu am încotro și trebuie să amintesc că turcii spun a plăti „nemțește” când fiecare-și plătește consumația și de fiecare dată când folosesc această expresie trag cu ochiul spre mine și rânjesc, ca și cum eu aș fi inventat modul de a plăti „nemțește”! Ei, Lale nu s-a luat de păr cu mine, iar eu mi-am ținut gura și nu am scos un cuvânt în apărarea acestei nemțoaice insuportabile. Și, cum era de așteptat, în final totul a fost în avantajul meu. Acum Pelin crede că aș fi o emigrantă șicanată de turci și simte o mare simpatie pentru mine. Sunt

convinsă că nu va demisiona chiar dacă va găsi pe cineva care să-i ofere un salariu de trei ori mai mare decât la mine…

2.

Când Petra a sunat pentru a doua oară, era sfârșitul lui mai.

Din primăvară la Istanbul, această minune a lumii care se încheia prea curând, se făcuse deja vară. Mi-ar fi făcut plăcere ca Petra să cunoască această primăvară: să bea ceai în grădinile minunatelor palate otomane la umbra platanilor seculari cărora le dau primele frunze, să colinde pe străduțele cu iz de mimoze, să simtă intrându-i în oase umezeala din rezervoarele de apă bizantine, să vadă hipodromul și fântâna sultanului Ahmed, în timp ce s-ar destinde pe gazonul acoperit cu rouă în razele de soare călduțe ale primăverii, sau să deguste anghinare în ulei de măsline la Hacı Halil…

— Abia acum am primit aprobarea de filmare, spuse Petra.

Birocrația turcă nu era inferioară celei germane în materie de formalități și hârtii, de aceea nu mă miră că a durat atât. Voiau ca la sfârșitul lui aprilie să înceapă filmările, deci asta însemna începutul lui iunie.

„Ați pierdut primăvara”, mi-am zis în sinea mea.

I-am promis Petrei că am să o iau de la aeroport. Hotelul ei se afla în apropierea locuinței mele, deci nu era o problemă pentru mine.

Am petrecut o nesfârșit de lungă oră într-o cafenea de pe proaspăt renovatul aeroport Atatürk, care încerca să-l concureze pe cel din Atena. Din cauza fumului de țigară abia îți puteai vedea mâna adusă în fața ochilor, dar, dacă vă gândiți că este din cauza emoției — oamenii sunt emoționați pentru că se despart ori se reîntâlnesc cu ai lor și din cauza aceasta fumează —, vă voi spune că turcii nu au nevoie de asemenea pretexte pentru a aprinde țigară după țigară. Așa că nu era de mirare că norii de fum din cafenea făceau să mă usture ochii și aproape că mă sufocau. De nevoie, m-am alăturat majorității covârșitoare a fumătorilor.

Eram emoționată pentru că urma să o revăd foarte curând pe Petra? Îi dusesem oare lipsa? Încercam să îmi imaginez cum îi arăta chipul și cum s-ar fi putut schimba cu trecerea anilor. Prin ce trecuse ea, prin ce trecusem eu? Tocmai când eram pe punctul de a mă adânci într-o rememorare fără sens a vieții, s-a anunțat aterizarea avionului cu care venea Petra.

Trebuia să recunosc că faptul de a o întâmpina pe Petra la aeroport era o dorință nesăbuită. Mișunau jurnaliștii care voiau să fotografieze echipa de filmare. Apărură câțiva oameni de securitate și o scoaseră pe Petra din

mulțime. Dar ea observase cumva semnele pe care i le făceam, căci strigă la oameni să facă loc să trec. Pentru câteva secunde cercul se reînchise în jurul nostru, până când am fost împinse către ieșire.

Nu mă gândisem că vechea mea prietenă era cu adevărat un star, și evident că echipa nu avusese în vedere că Petra putea să aibă la Istanbul o prietenă atât de ramolită, în orice caz, afară o aștepta o limuzină imensă. Nu puteam să zic: „Îndepărtează bestiile astea, îmi aduc imediat mașina!” Peugeotul meu din ’82 ar fi arătat jalnic pe lângă luxoasa mașină. În timp ce paza o împingea în automobil, am mai putut doar să îi strig că ne vom revedea la hotel. Petra îmi făcu semn că a înțeles, șoferul acceleră și dispărură.

Cu o viteză demnă de o după-amiază de vineri, uneori chiar apăsând pe pedala de accelerație, am luat-o pe șoseaua de pe malul Mării Marmara, având de o parte marea cu Bosforul în depărtare, iar de cealaltă parte cartierele păturii mijlocii a populației, blocuri înalte, unul mai oribil decât celălalt, și, poate pentru prima dată de când venisem la Istanbul, toată lipsa de bun-gust și străduința sfidătoare de a distruge ce era frumos m-a lăsat rece. Gândurile mele zburau către Petra. Îi văzusem chipul doar pentru o clipă scurtă. Impresia… o femeie distrusă, parcă zdrobită de o viață prea dificilă pentru ea… există lucruri care se întipăresc pe chip, în mimică, și care nu apar în fotografii… pe care nicio cremă și nicio operație de înfrumusețare nu le pot îndepărta… o tristețe întunecată, posomorâtă…

Când circulația și-a dat duhul la Serai, soarele tocmai apunea peste Cornul de Aur. Trebuia să o sun pe Pelin și să îi spun să închidă magazinul și să nu mă mai aștepte. Când plecasem, îi spusesem că mă întorc repede, dar trecuseră ore de atunci. Nu mă gândisem la circulația de vineri după-amiaza. Luptam neajutorată cu haosul circulației în care un locuitor veritabil al Istanbulului nu s-ar fi angajat niciodată. Dacă mai treceam pe la magazin, ajungeam prea târziu la Petra, la hotel, deci nu aveam să mai trec și Pelin mă va aștepta degeaba.

Erau momente în care aș fi putut să folosesc un telefon mobil, ah, va trebui să îmi iau unul. Trebuia să parchez undeva și să caut o cabină telefonică, dar chiar dacă aș găsi un loc de parcare, aș fi umblat mult și bine după o cabină. Când eram tocmai pe punctul de a-mi pierde rațiunea, doar cu puțin înainte, mi-a venit o idee genială: am strigat către bravul tată de familie de la volanul mașinii aflate alături de mine:

— Scuzați-mă, aveți cumva un telefon mobil?

Evident că omul a fost mirat de întrebarea mea. În zilele noastre, chiar și elevii de la școala elementară au telefoane mobile, cum de nu ar avea el?

— Trebuie să telefonez urgent, nu m-am gândit că voi fi reținută atâta timp în circulație. Aș putea folosi aparatul dumneavoastră?

I-am restituit telefonul deschis, pentru că nu reușeam să îi închid clapa și i-am propus să îi plătesc convorbirea.

— Nu este cazul, răspunse el și, pentru a-mi demonstra cât de imposibilă îmi consideră propunerea, își mușcă buza de jos și făcu un semn cu degetele îndepărtate: Nici nu poate fi vorba!

*

Am ajuns la hotelul unde era cazată Petra mai târziu decât în cele mai pesimiste aprecieri făcute de mine, terminată și scăldată în sudoare, cu crampe la picioare de atât apăsat ba pe accelerație, ba pe frână, ba pe ambreiaj, cu fața de un galben murdar de la țigările fumate din cauza stresului. Ceilalți erau pesemne acolo de mult

Când l-am rugat pe băiatul de la recepție să o sune pe Petra în cameră și să îi dea de știre că am sosit, m-a surprins amestecul de respect și admirație de pe fața lui. Când expresia i s-a șters de pe chip imediat ce i-am spus că sunt prietena Petrei, m-am lămurit că tânărul mă luase drept unul dintre acele V.I.P.-uri. În halul în care eram!

Petra dispunea de un apartament cu vedere excepțională, aproape mai mare decât locuința mea. Aici a avut loc revederea noastră nu tocmai exuberantă. O scenă așa cum se desfășoară ea între doi germani care nu s-au văzut de ani de zile; trebuie să vi-o imaginați ca la Schlöndorff. De exemplu, în filmul *Liniștea de după focul de armă,* pe care l-am văzut în ultima mea călătorie la Berlin, exista o astfel de scenă: două militante din Fracțiunea Armata Roșie luptă pentru aceeași cauză, pleacă împreună în Palestina, răpesc oameni, omoară polițiști… Faptul că își pun împreună viețile în joc, ar crede cineva, ar trebui să creeze între ele o anumită apropiere. Dar nu, nu se întâmplă așa. Ca totdeauna, se revăd întâmplător după mulți ani în Germania de Est și are loc această întâlnire, o întâlnire pur germană, exact ca între Petra și mine: se dă mâna, se ating reciproc obrajii. Asta a fost! Nu tu îmbrățișare, nu tu strâns în brațe, mângâiat… Vedeți că, deși eu aparțin acelor oameni care au avut de suferit în mod special din cauza imaginilor-clișeu, trebuie să accept că o parte a prejudecăților despre germani sunt reale.

Dar unde rămăsesem? Ah, da: Petra regreta că nu îmi spusese să nu vin la aeroport Dar nici ea nu se așteptase ca la sosirea ei să fie atâta lume.

Hram amândouă atât de epuizate, încât nu mai aveam chef să ieșim. Petra propuse să comandăm ceva de mâncat și, de ce să mint i-am fost extrem de îndatorată pentru idee.

La încheierea discuției am rămas cu impresia că Petra era mult mai închisă decât până acum. Bine, ea nu fusese niciodată cea mai apropiată prietenă a mea, dar nici cea mai străină. Când întâlneam vreo veche prietenă după o lungă perioadă, de obicei constatam că multă apă cursese pe râu în jos și că drumurile noastre se despărțiseră, dar acum era altceva, se trecea mult dincolo de tensiunea obișnuită între două prietene care se revăd după ani. Ceva se pierduse. Problema nu era la mine, nu la relația noastră, nu, Petra suferise pierderea. De ce mă căuta acum?

Când în cele din urmă am plecat, ea ședea pe sofa, era aproape adormită. Îmi umblau prin cap tot felul de gânduri. „Ca într-un cazan”, spun turcii, da, capul îmi clocotea ca un cazan. Mi-am luat mașina din parcarea hotelului. Invazia de vineri seara probabil că deja începuse în Ortaköy. Îmi era indiferent. Am cotit către podul care mă ducea pe malul asiatic și m-am îndreptat spre Lale. Nu aveam niciun chef să petrec seara aceasta de vineri singură acasă, ca o bufniță.

*

Când m-am trezit a doua zi pe sofaua din biroul lui Lale, mai întâi i-am telefonat lui Yılmaz, ca să îi spun că nu pot veni la întâlnirea noastră de sâmbăta, apoi am sunat-o pe Petra. Se trezise de mult și luase chiar și micul dejun. Urma să primească programul de lucru zilnic, după care mă va suna imediat

Am luat micul dejun în grădina casei din Kuzguncuk, am rămas în fața farfuriilor goale și ne beam cafeaua când a sunat telefonul. Era Petra. Nu se va putea întâlni cu mine înainte de cină. Erau în întârziere și regizorul nu voia să piardă timp, munca începea imediat.

Asta m-a cam enervat, dar nu am lăsat-o pe Petra să simtă asta. Nu era vina ei. Nu era vina nimănui, dar cum să îmi încep acum această sâmbătă grozavă?

Lale era cel puțin tot atât de încurcată ca mine. Și, în plus, era singura ei zi liberă. Așa că ne-am sfătuit cum să ne începem ziua și, după o jumătate de oră, deciseserăm să ne petrecem sâmbăta în salonul de frumusețe. Dacă investiți o zi în frumusețea proprie, în final poate fi doar în avantajul

dumneavoastră, mai ales dacă sunteți o femeie de vârstă mijlocie și în căutarea unui bărbat.

Când spre seară am ajuns acasă, eram epuizată, dar arătam nemaipomenit Aceasta este una dintre chestiunile care îmi plac foarte mult la Istanbul, aspectul îngrijit: aici este un lucru absolut normal să te duci la frizer sau la cosmeticiană. Dimpotrivă, în Germania toate — până și mama și prietenele ei — se tund și își vopsesc părul singure; nimănui nu îi trece prin cap să meargă la manichiură, pedichiură sau la cosmetică. De aceea acolo străzile sunt pline de oameni la ale căror fețe este preferabil să nu te uiți La München mai merge cum mai merge, dar la Berlin îți trece pofta de a mai ieși pe stradă, din cauza acestei armate de rățuște urâte.

De fapt la Berlin cele mai elegante sunt turcoaicele, nu toate, numai fetele cu baticuri din generația a doua sau a treia. Sunt atât de elegante, încât unora le piere și piuitul. Bineînțeles nu pentru că poartă ultimele creații ale lui Jil Sander, ci ele își croiesc singure moda și îi rămân fidele până la capăt: pantofi cu talpa foarte groasă, pantaloni ieftini, dar cu tăietură modernă din nailon negru, mantouri din piele sintetică… baticuri șic în culorile modei sezonului, jachete lungi în ton cu baticul…

Femeile din prima generație din Berlin, care poartă și ele baticuri, nu au nimic comun cu fiicele lor. Când eram mică, le porecleam pe femeile din prima generație „pinguini”. Și ele arătau ca îmbrăcate în serie, dintr-o colecție fără niciun gust. Mici și grase, se deplasau legănat ca pinguinii în mantourile lor cenușii, încrețite. Numitorul comun este baticul, dar ele trăiesc într-o cu totul altă lume decât fiicele lor.

Când am aflat că Petra nu va putea veni la cina stabilită, era deja ora opt. Trebuia să petreacă neapărat seara cu echipa de filmare. Ne-am întreținut puțin la telefon. Părea nervoasă, evident că ar fi preferat să fie cu mine. Mi-a părut rău. Voiam să îi spun că mă îngrijora și mi se părea că e fără niciun chef și foarte obosită, dar mi-am ținut totuși gura. Nu este bine să spui asemenea lucruri oamenilor. Dacă interlocutorul o ia în serios, poate fi foarte dureros.

Vă închipuiți cum mă simțeam ratându-mi și programul pentru sâmbătă seara. Situația părea și mai lipsită de speranțe decât dimineața: cu unghiile făcute, coafată și cu pielea proaspăt îngrijită nu puteam să mă învârt prin casă. Despre Lale știam că nu va ieși sub nicio formă în singura ei zi liberă. De aceea nici măcar nu am încercat să o sun. În loc de asta, am sunat-o pe Arzu. Arzu avea totdeauna ceva planificat, ca și astăzi. Mi-a spus că avea

întâlnire la ora zece, la Kaktüs. Acolo se va stabili ce vor face restul serii. Puteam veni și eu.

Cafeneaua Kaktüs este unul dintre cele mai importante locuri din Istanbul. Acolo toți se cunosc. Clienții casei sunt ziariști, scriitori, oameni din publicitate… În ultimul timp a încercat și un mic grup de yuppi să își facă loc acolo, dar cred că a fost alungat, pentru că de la o vreme nu am mai văzut niciunul dintre ei.

Când ieșisem deja din casă și-mi verificam în oglinda din hol coafura și machiajul, a sunat telefonul. Era Petra. Scăpase de echipă și, dacă mai eram dispusă, ne puteam întâlni. Nu am fost în stare să îi spun că între timp îmi aranjasem altceva.

— Trec într-o jumătate de oră să te iau, i-am spus.

Nu era o problemă să îi explic lui Arzu că nu voi mai veni la întâlnire; Arzu nu punea la inimă așa ceva.

De data asta am fost deșteaptă și nu am mai luat mașina. Dacă ești pregătită să strângi din dinți și să îl suporți pe șofer, taxiul este mai ieftin decât un loc de parcare și, în plus, nici nu trebuie să renunți să mai bei. Față de femei, polițiștii de la circulație nu sunt chiar atât de severi, dar nu se știe niciodată, pentru că de la un timp au înmulțit controalele nocturne de alcoolemie în oraș.

După o jumătate de oră eram la hotel. Am sunat-o pe Petra de la telefonul de lângă recepție și, în timp ce o așteptam în hol, meditam asupra locului unde să o duc la o cină întârziată: să mergem într-o tavernă turcească buna sau la un mai mult ori mai puțin luxos restaurant cu specific pescăresc din Bosfor — și nu mă puteam decide.

Când după un sfert de oră Petra cobora din lift, m-am lămurit că nu am fi putut pune piciorul în vreun restaurant de lux și nici într-unul oarecum de lux. Arăta ca o turistă germană din clasa de mijloc: ciorapi albi de tenis vârâți în papuci, un șort urât și un tricou care la Istanbul ar fi trebuit folosit drept cârpă pentru praf. Dacă ar fi întrebat cineva care din noi este stea de cinema, orice copil de trei ani ar fi arătat spre mine. Deci de aceea numele de Petra Vogel pronunțat la recepție nu avusese același efect ca ieri. M-am întrebat cu toată seriozitatea ce făcuse ea dacă nu în jumătatea de oră cât fusesem eu pe drum, măcar în sfertul de oră în care o așteptasem în lobby. Dar pentru că eu nu sunt atât de necioplită ca nemții, sau ca berlinezii, mi-am ținut gura.

Acum trebuia să iau rapid o decizie. Aveam în față o veche prietenă, care purta papuci ortopedici și șosete albe — buun! Ne revedeam după ani de zile și încă ne mai simpatizam una pe alta — buun! Dar voiam eu să arăt în această seară întregului Istanbul că aveam o asemenea prietenă? Nu! M-am îndreptat către Petra și am împins-o înapoi în lift.

— Nu mă simt prea bine. Iar afară totul este atât de aglomerat… și circulația la Istanbul într-o seară de sâmbătă… Am tras aer în piept și am continuat: Nu ai vrea, așa ca ieri-seară, să stăm pe balcon și să cerem să ne aducă ceva de mâncare?

— Ești sigură că nu vrei să ieși?

Petra mă privea cu neîncredere; părea că nu crede niciun cuvânt din cele spuse de mine.

— Cu certitudine, am răspuns.

Apartamentul ocupat de Petra costa pe noapte probabil cam cât chiria mea pe o jumătate de an, dar hotelul merita fiecare ban. Poate o cameră de hotel să facă fericit pe cineva? Asta putea! După ce am împins-o înăuntru pe Petra și am închis ușa după noi, m-a cuprins un adânc sentiment de fericire.

Am sunat la room-service, am comandat vin și brânză și ne-am așezat în balcon. Se auzeau vocile cântăreților negri de la celebrul jazz bar al hotelului. Eram mulțumită cu viața mea. Și Petra era bine dispusă. Am devenit vorbăreață și am început să îi împărtășesc poveștile mele de amor și aventurile trăite de mine. Eu am fost cea care a relatat mai întâi despre sine.

A urmat ea.

*

Când m-am gândit că nu o voi mai putea asculta mult pe Petra și că aș fi preferat să nu mai aud nicio vorbă, soarele apusese de mult. Din cauza băuturii turnate în mine pentru a-mi spori rezistența la toate suferințele din viața prietenei mele, eram beată de-a binelea. Am plecat amândouă din hotel și în tăcere ne-am dus până la Palatul Dolmabançe. Răcoarea zorilor nu era suficientă pentru a mă readuce la viață, dar mă simțeam treptat mai bine. Un ceai negru de dimineață, băut alături de alți turmentați la cafeneaua de lângă Palatul Dolmabançe, a reușit să alunge puțin lipsa de perspectivă, coșmarul tulbure, estompat al trecutului.

*

Când, ajunsă în sfârșit acasă, după un duș temeinic, mă răsuceam încoace și încolo în pat și nu puteam să adorm, se făcuse deja de prânz. Singură în locuința mea, mă simțeam copleșită de povestea vieții Petrei. Ceea ce trăise

ea era atât de înspăimântător, încât parcă și în mine se schimbase ceva, ca și cum un loc din mine până acum curat se murdărise. Ce zic se murdărise, era ca și cum un burghiu îmi pătrunsese în inimă. Încă de mic copil învățasem că un om, în viața sa, poate cuprinde atâta suferință încât îl poate zgudui adânc și pe altul și își poate pierde încrederea în viață. Și că, altfel decât am dori noi să credem, nicio tragedie nu aparține doar aceluia care o trăiește… și totuși…

Somnul meu a fost tulburat de mai multe ori de soneria telefonului și de noi și noi coșmaruri. Când în cele din urmă m-am decis să mă scol, mă simțeam mai obosită decât înainte. Permanent îmi revenea în cap ceea ce îmi povestise Petra și experiențele ei mi se păreau și mai rele decât mi se păruseră aseară. Nu suportam să petrec după-amiaza și seara singură acasă. Ca totdeauna când îmi stătea ceva în gât, m-am urcat în mașină și m-am dus la Lale.

Când în dimineața următoare am deschis ochii, era atât de târziu, că Lale plecase de mult la munca ei preferată și în același timp atât de devreme încât nu numai oamenii normali, dar nici funcționarii nu coborâseră încă din pat. Am sunat-o pe Pelin la ea acasă. Încă mai dormea. I-am spus că voi veni la magazin abia după-amiază. Voiam să mă adun puțin; dacă hoinăream puțin pe străzi sau vedeam un film vesel, poate că mi-ar fi fost mai bine. În cele din urmă mi-am dat seama că nu puteam să fac niciuna, nici alta. Trebuia să o văd pe Petra. Mi-ar face bine să stau măcar într-un colț al decorului. Singura cale de a scăpa de tensiunea internă, de acest coșmar, era să fiu alături de Petra și să văd cum înfrunta ea viața.

Era ca și cum în locul inimii mele apăruse un mare gol, prin care se scurseseră toate sentimentele. Voiam să plâng, dar nu puteam. Am vrut să vorbesc cu Lale, dar aseară nu putusem să deschid gura, nu reușisem să scot un cuvânt, în loc de asta privisem în gol, la televizor, toată noaptea. Datorită somniferelor primite de la Lale, am dormit două, trei ore, asta a fost tot Acum, dimineața devreme, stăteam cu ceașca de cafea în mână, în grădină, și mă gândeam cum să-mi petrec orele nesfârșite ale zilei aflate în fața mea.

Pe la ora șapte am hotărât să o sun pe Petra. Și astăzi erau filmări, așa că trebuie să se fi trezit de mult. Și chiar dacă nu avea filmări, ea nu era omul care să doarmă până la prânz. Pentru mulți oameni disciplina și succesul merg mână în mână. Cei ca mine au prea puțin din amândouă și asta nu duce la nimic în viață.

La ora opt dimineața, telefonul din apartamentul Petrei fu ridicat de un bărbat care vorbea limba turcă! Doamne, m-am gândit, cum pot oamenii să aibă două fețe! Acum două nopți îmi povestise că, după cele trăite de ea, nu mai putea să aibă o legătură cu niciun bărbat, în această privință fiind incapabilă. Și acum, după trei zile la Istanbul, avea în cameră un bărbat turc care să ridice telefonul. O clipă m-am gândit dacă să închid său nu telefonul, înlăturând-o din viața mea pe Petra, cu toate catastrofele prin care a trecut. Dar depășisem vârsta la care să fi avut o reacție atât de dură.

— Aș putea să vorbesc cu Petra? am întrebat

— Telefonați din Istanbul? întrebă bărbatul cu un accent puternic din zona Mării Negre.

Abia m-am stăpânit să nu îmi scape: „Ce te privește asta pe tine?" Dar nu voi renunța la politețea mea doar pentru că bărbații turci nu știu ce își pot permite.

— De ce întrebați asta, domnul meu?

— Sunt agentul de poliție Alaattin de la secția Ortaköy. Suntem aici pentru cercetări într-un caz de crimă. Dacă…

Crimă… un caz de crimă…

Cuvântul pe care îl întâlnisem până acum numai în romane îl auzeam acum pentru prima oară pronunțat în viața reală.

— O… crimă… un caz de crimă? Pe cine…? Asta înseamnă că Petra…?

Abia bâiguiam. Dar acest Alaattin nu voia să-și dea drumul la limbă; nu poate da nicio informație, asta i-ar depăși competențele și în afară de asta…

— Domnule comisar, sunt prietena Petrei Vogel. Și ceea ce doresc să aflu de la dumneavoastră nu este un secret de stat, vreau doar să știu dacă prietena mea Petra este bine sau nu.

Credeți-mă, a fost o idee bună să mă adresez agentului de poliție Alaattin cu „domnule comisar": a întors imediat foaia.

— Petra *han^m* este bine, *madame.*

— Multe mulțumiri, domnule comisar, am zis, pentru a-l mai recompensa o dată.

Petra era bine. Deci persoana ucisă nu era Petra. Totuși, „cercetările într-un caz de crimă" se desfășurau și în apartamentul Petrei, deci Petra avea o legătură cu crima; asta însemna că fusese ucis cineva din echipa de filmări. Și mai ce? Am decis să mă îmbrac imediat și să mă duc la hotel. Mai întâi, se putea ca Petra să aibă nevoie de ajutorul meu. Eram unul dintre puținii oameni în stare să se adreseze agentului de poliție cu „comisare",

comisarului cu „domnule comisar-șef” și comisarului-șef cu „domnule director”, aceste funcții inventate deschizând la poliție o mulțime de uși Era timpul să-mi pun în aplicare cunoștințele. În al doilea rând, era vorba despre o crimă. Citeam romane polițiste din copilărie, de trei ani le și vindeam: nu mai eram un cititor obișnuit. Venise vremea ca, în sfârșit, să pun în aplicare cunoștințele mele teoretice spre binele general.

Am ieșit din casă și am urcat în mașină. Ceea ce mi se întâmplase în ultimele două luni era prea mult Mai întâi micul meu Fofo își găsise un iubit și ieșise din viața mea fără multe mofturi; îi duceam dorul. După care primisem în condiții normale o veste foarte bună: cea mai cunoscută prietenă a mea, pe care nu o mai văzusem de ani de zile, venea la Istanbul. Era acum aici, dar la prima noastră întâlnire adevărată îmi povestise istoria vieții ei atât de triste, că l-ar fi impresionat și pe cel mai lipsit de inimă om de pe lume. Iar acum apartamentul în care locuia Petra era plină ochi cu agenți de poliție de la secția Ortaköy.

Am încercat să mă liniștesc repetându-mi întruna că Petra se afla într-o situație mult mai dificilă decât a mea. Și, cu cât descopeream că avea mai multe probleme, cu atât era mai mare tendința mea de a-mi aminti de cea mai recentă catastrofa din viața mea ca de un vis drag. Vă puteți imagina că în situația mea nici nu doream să gândesc mai departe de ziua următoare.

*

În timp ce în circulația matinală încercam să trec podul peste Bosfor în partea europeană a orașului, mă gândeam la Petra și la ce i se întâmplase de când nu ne mai văzuserăm.

3.

Când mi-am terminat studiile la începutul anilor 1980, m-am hotărât să văd lumea, ca un hippy întârziat. Petra, în schimb, făcea pași rapizi în cariera ei. Încă înainte ca eu să fi plecat din Berlin, Petra Vogel era cineva în film și în televiziune. De fapt în Germania nu era cu adevărat celebră, dar nouă, tuturor, ne era clar că avea în față un mare viitor. De atunci legătura noastră s-a întrerupt. Nu ne mai vedeam, dar o vreme mai auzeam una de alta prin prietenii comuni. Ultimul lucru pe care îl aflasem despre Petra era că se mutase împreună cu Wolfram von Haagen, un student din conducerea stângii. Wolfram arăta al naibii de bine, era un eminent student la Medicină și un orator care captiva. Fiecare a doua fată pe care o cunoșteam era îndrăgostită de el. Când am auzit că Petra era împreună cu el, nu mi-am crezut urechilor. Da, Petra era prietena mea, dar, ca să fiu sinceră, nu prea

pricepeam ce a putut găsi la ea unul ca Wolfram. Nu era gelozie, pur și simplu nu puteam să înțeleg.

Petra și Wolfram aveau personalități absolut divergente. Petra era tipul de femeie care în adâncul ei voia doar să conducă menajul. Era ambițioasă, dar ce făcea pentru cariera ei părea menit să meargă doar până când va da de cel potrivit și va scăpa de viața asta; în orice caz, nu o făcea cu adevărată pasiune. La talentul ei — cu ceva mai multă pasiune — ar fi putut să iasă din ea o actriță cu adevărat mare.

Pe Wolfram îl văzusem de câteva ori pe podiumul de la universitate. Spre deosebire de Petra, el punea pasiune în orice. Când vorbea despre revoluție sau despre socialism, îl putea convinge și pe cel mai obtuz adept ai dreptei și îl putea entuziasma și pe cel mai plictisit om.

Înainte de a pleca din Berlin, am auzit că Petra și Wolfram se mutaseră împreună, iar ceva mai târziu plecasem spre noi orizonturi cu rucsacul în spinare. Legătura lui Wolfram cu Petra, îmi relatase ea acum, se deteriorase de la o zi la alta. Wolfram avea necazuri cu familia sa nobilă și bogată, care îi tăiase orice sprijin financiar fiului cu vederi revoluționare de stânga, și de aceea Petra trebuia să asigure întreținerea amândurora. Wolfram nu se putea decide să termine medicina, lua mereu parte doar la demonstrații și adunări politice.

Petra voia un copil. Pe la mijlocul anilor 1980, căsătoria nu mai era la modă în Germania. Singura cale pentru a „oficializa” o legătură era să faci un copil. Ceea ce ducea deseori la o relație de durată. Wolfram declara mereu că el nu voia copil, că avea alte priorități în viața lui. Hotărârea manifestată de Petra îl înspăimânta, așa că în cele din urmă își căutase de muncă în străinătate…

Când Wolfram aderase la un grup de medici care făceau în Africa cercetare asupra malariei, Petra era gravidă în luna a doua. Wolfram insista asupra avortului, dar ea se opusese, spunând că își va crește singură copilul și că nu aștepta niciun ajutor de la el. Asta fusese ultima lor discuție. Trei luni mai târziu, Petra află că Wolfram plecase în Africa.

Prin plecarea lui Wolfram, Petra, care acum era în a cincea lună de sarcină, se afla într-o situație fără ieșire. Nici nu mai știa ce să facă. În definitiv ea voise ca prin copil să salveze doar legătura lor. Și pentru că lui Wolfram îi era indiferent copilul… relația lor, în ciuda apariției copilului, se încheia… Ea nu voise niciodată să stea în calea lui Wolfram, așa că pentru ea jocul era pierdut… Acum Petra se întreba ce să facă cu un copil. S-a dus

până la ultimii măcelari dintre doctori, dar niciunul nu a vrut să o chiureteze în a cincea lună de sarcină. În final s-a resemnat cu soarta ei și a lăsat copilul să vină pe lume, în vreme ce Wolfram era oricum departe.

Cu burta care îi creștea de la o zi la alta nu avea nicio șansă să găsească de lucru ca actriță. Când a ajuns să aibă greutăți cu banii, și-a făcut bagajele și s-a dus la mama ei. Aceasta locuia în apropierea unui mic sat de pe Rin, izolată, singură într-o casă. Petra a rămas acolo până a născut și încă o perioadă pentru a-și mai reveni. În cele din urmă mama ei a acceptat să se ocupe de copil. Petra trebuia să îi trimită lunar bani.

Petra avea un fiu despre a cărui existență nu știa mai nimeni. Cunoștințelor le spusese că avortase. Și nici în satul în care trăia mama ei nu se știa că micuțul era fiul Petrei. Căci ceea ce într-un oraș mare trecea drept emancipare — că o femeie nemăritată a adus pe lume un copil, fără ca tatăl copilului să îi fie alături — pentru oamenii din micul cătun de lângă granița cu Olanda reprezenta întruchiparea viciului. Nimeni nu a aflat adevărul, pentru că în sat micul Peter trecea drept copilul surorii mai mari a Petrei, căsătorită cu un coreean și care trăia în Coreea. Nici copilul nu cunoștea adevărul, pentru el Petra fiind o mătușă.

Peter era un copil drăguț. Puțin cam trist, așa ca mulți copii crescuți de oameni mai în vârstă. La început Petra trecea o dată, de două ori pe an pentru a-și vedea copilul o dată a plecat și în concediu cu el.

Wolfram se stabilise în Africa și foarte curând a devenit un cunoscut cercetător al malariei. O dată s-au întâlnit la Berlin, dar el nici nu a întrebat despre copii.

Petra urca treptele gloriei cu repeziciune și în scurt timp nu mai avea timp pentru nimeni, nici pentru fiul ei. Câteodată mai telefona acasă. Mama i se plângea că băiatul era foarte închis în sine și că nu avea prieteni la școală. Și că viața ei însingurată nu făcea bine băiețelului. Petra nu dădea mare importanță celor spuse, se mărginea ca luna următoare să trimită ceva mai mulți bani.

Petra nu a venit nici la prima zi de școală, nici la aniversarea de șase ani a fiului ei, pentru că pur și simplu avea prea multă treabă. Dar când la câteva săptămâni după cea de a șasea aniversare a zilei de naștere mama a sunat-o într-o după-amiază și i-a spus că Peter nu se mai întorsese de la școală, a contramandat toate activitățile și a venit în sat.

*

Peter era un copil singuratic. Nu avea prieteni. Era cel mai slab elev din clasă și crea mereu probleme. În acea zi, copiii l-au văzut vorbind cu un bărbat la încheierea orelor. Peter arăta mai fericit ca niciodată. Chicotea, îl luase de mână pe bărbat și se întorsese către ceilalți copil. Bărbatul era înalt și blond și purta jeanși. Copiii nu au putut spune mai multe. Proprietarul cârciumii din sat declarase că îl mai văzuse de câteva ori zilele trecute pe bărbatul astfel descris. Dar acesta nu vorbise cu nimeni și nu se purtase în vreun fel ieșit din comun.

Bunica povestea că Peter venise acasă de ziua lui cu un ursuleț din pluș în brațe. Nu spusese cine i-l dăduse; bătrâna mai spunea că „după aniversarea zilei de naștere părea schimbat, își făcea temele pentru acasă, își făcea ordine în cameră și părea mai vesel decât înainte".

Și profesorii spuneau că Peter se schimbase. „În ultimul timp era mai atent, toți speram că se va îndrepta".

Peter nu avea niciun prieten, nu avea pe nimeni căruia să îi încredințeze un secret Elevii nu știau cine era bărbatul, de ce vorbea Peter cu el, de ce arăta acesta mai fericit, de ce îl lua de mână și de când îl cunoștea. Peter nu avea niciun caiet în care să noteze amintiri și evenimente — abia știa să scrie. Existau desene făcute de el: pe baza acestor desene, un psihiatru care colabora cu poliția încerca să găsească indicii, dar nici asta nu a dus la ceva.

Fotografia lui Peter a fost difuzată în satele și în orașele mai mici ori mai mari din regiune. Dar nimeni nu îl văzuse pe Peter după răpire. Fotografia a apărut la emisiunile de știri ale televiziunii și în programul de căutări al poliției, toți cei care îl văzuseră ori știau unde se afla erau rugați să anunțe poliția. Au existat mai mult de trei mii de apeluri telefonice, dar nici din ele nu a rezultat nimic. Petra a angajat un detectiv particular, dar nici acesta nu a dat de vreo urmă.

La două luni după răpire, într-o pădure din zona Bruxelles, în apropierea unui sat, a fost găsit cadavrul băiatului cu semne de maltratare. Corpul lui micuț și siluit. Făptuitorii nu au fost descoperiți, nu exista nici cea mai mică urmă.

4.

În fața celui mai luxos și mai scump hotel de pe malul Bosforului mișunau polițiștii și reporterii. Faptul că un client fusese asasinat nu prea ajuta la promovarea hotelului în următoarea perioadă. Proprietarul hotelului, oricare ar fi fost el, nu avea totuși ce regreta.

Și în hotel se aflau bărbați gălăgioși, care de la prima vedere se dovedeau a fi polițiști. Între timp devenisem curioasă să aflu cine era victima. Am încercat să aflu de la recepție unde se afla Petra, la care recepționera mi-a răspuns că Petra nu dorea să stea de vorbă cu ziariștii.

„Doamne, ajută-mă să nu greșesc acum”, mi-am zis, și am continuat cu voce tare:

— Sunt prietena ei, ați putea cel puțin să o sunați și să îi spuneți că prietena ei Kati este în hol?

Fără să mă asculte măcar, femeia se întoarse și plecă. M-am adresat unui alt angajat de la recepție, bărbat, căruia i-am spus că sunt o prietenă a Petrei Vogel și vreau să o întâlnesc. Era vizibil că astăzi toți se sculaseră cu fundul în sus. Și acest bărbat îmi răspunse scurt:

— Petra *han^m* a rugat să nu fie deranjată.

Nu a fost acceptată nici rugămintea mea de a-i transmite cel puțin ceva.

Nu sunt eu genul care se dă bătut ușor. Deci am luat hotărârea de a mânca și a bea ceva la cafeneaua hotelului, după care să mă gândesc la o altă strategie. Și reporterii luaseră loc în cafenea și pândeau momentul potrivit ca să atace.

M-am îndreptat către o femeie plină de viață, vopsită blond, care stătea singură la masă și pe care o cunoșteam de la știrile unui post privat de televiziune. Eram hotărâtă să fac uz de toate mijloacele pe care mi le punea la dispoziție mintea mea. I-am spus femeii că o știu de la televizor, că o apreciez foarte mult și am întrebat-o dacă o pot ruga ceva.

Amabilitatea mea exagerată nu păru să o impresioneze prea mult. Dar răspunse oricum:

— Desigur, vă rog!

— Sunt prietena Petrei Vogel, vreau să mă întâlnesc cu ea, dar i-au dat o altă cameră și cei de la recepție nu vor să îmi spună noul ei număr de la cameră, poate că dumneavoastră ați putea…

În timp ce vorbeam, femeia își aruncă o privire în notesul ei și murmură numele „Petra Vogel”.

— Numărul camerei nu apare aici. Așteptați, am să îl întreb pe unul dintre colegii de serviciu.

Nu am înțeles la cine se referea cu „colegii de serviciu” și nici nu îmi închipuiam că se va mai întoarce; cu siguranță că avea și altele pe cap. Nu putea nici să fie pe post de „mama răniților” pentru toți cei care se dădeau

fani ai ei. De aceea mai că îmi ieșiră ochii din cap când am văzut-o întorcându-se după două minute cu o listă în mână.

— Deci dumneavoastră o căutați pe eroina principală care a stat înainte în apartamentul Topkapı?

— Da, am confirmat eu surescitată.

— Au mutat-o la camera 724.

Am privit-o recunoscătoare pe femeie.

— Vă mai pot întreba ceva?

Dădu afirmativ din cap.

— De fapt cine a fost omorât?

— Asta nu știți?

Se holba ca și cum nu ar înțelege de ce se mai ocupa de mine.

— Regizorul filmului în care prietena dumneavoastră are rolul principal.

Regizorul filmului în care Petra are rolul principal!

Cum se numea? Cine era acesta?

*

Nu avea sens să îmi torturez memoria. Nu mai auzisem numele bărbatului, așa că nu aveam cum să mi-l amintesc

Dar trebuie să îl fi văzut atunci când am vrut să o iau pe Petra de la aeroport. Însă nu puteam să știu în acea masă de oameni care dintre ei era regizorul și care era mașinistul. Nici nu cred să fi citit pe undeva ceva despre film și despre regizorul acestuia. Ce îmi spusese Petra despre acest om? Brusc, mi-am dat seama că Petra și cu mine nu discutaserăm nimic despre film. Nu cunoșteam nici numele regizorului, nici ideea filmului și nici ce rol interpreta Petra. Foarte probabil, ziarista cea blondă știa mai multe amănunte decât mine.

Am sunat la camera 724 de la telefonul de lângă recepție A sunat îndelung, dar nu l-a ridicat nimeni. Am sunat din nou — nimic. M-aș fi putut duce acasă sau la magazin, dar prea eram curioasă. Am revenit în cafenea și m-am așezat la o masă de la care puteam să ascult ce vorbeau reporterii. Mă ridicam din când în când, telefonam la camera 724 și așteptam. Ce așteptam, nu știam nici eu, dar eram sigură că mă îngrijora Petra.

După ce m-am lămurit că discuțiile reporterilor de la masa alăturată nu mă luminau cine știe ce, i-am întrerupt politicoasă și am întrebat de numele celui ucis. Un bărbat rotofei și prietenos sări în picioare și întrebă:

— De ce vreți să știți?

— Poate că era unul celebru, am răspuns eu. În hotel mișună polițiștii și ziariștii.

— De fapt nu era celebru, spuse tipul cel prietenos.

— Îl chema Kurt Müller. Nu am mai auzit de el, spuse celălalt, care cu siguranță că nici de Steven Spielberg nu auzise.

— Hmm… am spus și am repetat: Kurt Müller. Ce nume banal, chiar și pentru un mort.

Rotofeiul nu era nereceptiv la un schimb de informații și își trase scaunul mai aproape de masa mea. Arătă către pachetul de țigări.

— Cine este acest Kurt Müller? l-am întrebat, în timp ce îi întindeam pachetul.

— Acum trei zile a venit din Germania o echipă de actori ca să facă aici un film, spuse el, și își aprinse țigara. Desigur că ați auzit de ei. Victima este regizorul. A fost găsit în camera sa, la ora cinci dimineața… Cum a murit, nu știm nici noi. Poliția nu a dat încă nicio explicație. Singurul lucru pe care îl cunoaștem este că există suspiciunea de crimă.

*

Era după-amiaza târziu când am decis să nu mă mai învârt toată ziua în colivia asta de hotel, ci să mă duc la magazin ca să îi dau liber lui Pelin — ceea ce ar reprezenta cea mai inteligentă faptă a mea pe ziua de astăzi. Pentru ultima oară am format la telefonul de lângă recepție numărul pe care îl știam ca fiind al camerei unde fusese mutată Petra. Îmi era perfect indiferent dacă mai răspundea cineva; oricum nu a răspuns nimeni.

Dacă vă închipuiți cumva că eram neagră de supărare, vă înșelați amarnic. Dimpotrivă, mă liniștisem. Mă împăcasem cu soarta mea. Putea interveni în viață o situație mai liniștitoare? Îmi bătuse la ușă șansa ca dintr-o vânzătoare de romane polițiste să devin detectiv amator, dar se epuizase înainte ca eu să deschid ușa. Îmi voi continua viața mea absolut normală, lucru care era și cel mai bun pentru mine. Emoțiile ultimei zile erau prea mari pentru inima mea obosită. Toate cafelele pe care le băusem în timp ce stăteam acolo și așteptam ca asasinul cu arma crimei în mâna plină de sânge să se așeze lângă mine au fost o pedeapsă suficientă și eram gata să renunț la toate speranțele unei profesii de detectiv.

*

Dar gândul la șansa care îmi bătuse la ușă și care dispăruse apoi nu-mi dădea pace.

*

Circulația din Istanbul și problema căutării unui loc de parcare vă sunt deja cunoscute. Nimeni nu își poate închipui cu cât calm le înfruntam. Pe drumul până la magazin nici nu am ieșit jumătate pe geamul lateral pentru a-l înjura pe șoferul din fața mea, nici nu m-am legat de pietonii care traversau pe roșu. Îmi repetam că am răbdarea de nezdruncinat a omului împăcat cu soarta lui.

Când am intrat cu un sandviș cu brânză în magazin, am avut parte de prima surpriză plăcută a zilei: pe scaunul meu balansoar stătea Petra. A sărit imediat în picioare și a strigat aproape isteric:

— Unde te ascunzi?

Evident că mă aștepta de mult. Mă și miram cum de nu îmi venise ideea de a suna la magazin.

— Dar ce s-a întâmplat? am întrebat, în timp ce mestecam din sandviș.

Petra povesti că echipa de filmare se dusese aseară să mănânce. Ea nu rămăsese mult timp și se întorsese în cameră, ca să se culce. Așa cum aflase azi-dimineață, nici ceilalți nu rămăseseră până seara târziu, ci pe la miezul nopții se despărțiseră. Deoarece pentru astăzi erau programate filmări în afara orașului, trebuiseră să se trezească devreme cu toții, ca să se adune la ora 4.30 în holul hotelului. Apăruseră toți, în afară de regizor. Îl așteptaseră un timp, gândindu-se că întârzie puțin. După cinci minute sunaseră în cameră la el și, nerăspunzând nimeni, mai așteptaseră puțin. Pentru că nu puteau începe filmările fără regizor, nu le rămăsese altceva de făcut decât să aștepte în continuare. Pe la ora 5.15, după ce deja așteptaseră cam mult și sunaseră la el încontinuu, cineva a propus să arunce o privire la el în cameră. „Ieri a băut prea mult, își exprimase părerea un actor, dacă este în comă nu mai aude telefonul”.

Nu era un secret că omul sugea ca o sugativă. Portarul de noapte le-a spus că nu are voie să deschidă atâta timp cât un client se află în camera lui. În cele din urmă se căzuse de acord ca un angajat al hotelului și un costumier — cel mai bun prieten din echipă al regizorului — să verifice camera.

Costumierul ieșise imediat în fugă, verde la față, strigând: „L-au omorât pe Kurti”.

Petra nu știa cum, pentru că nici nu întrebase. Mă enerva tare că nici măcar nu părea să o intereseze. Am recapitulat tot ce îmi spusese. Cum costumierul rămăsese în cameră doar atât cât ar fi putut arunca o privire asupra cadavrului și imediat spusese că l-au „omorât”, nu încăpea îndoială

că era vorba de o crimă. Pe baza cunoștințelor mele dobândite din romanele polițiste, pot afirma că o crimă atât de evidentă de obicei este săvârșită cu un pistol. Dar chiar dacă exista un pistol, un costumier obișnuit ar fi trebuit să se gândească mai întâi la sinucidere, și nu la crimă. De ce costumierul nu spusese că regizorul „se sinucisese" sau că „murise"? La această întrebare găseam mai multe răspunsuri:

1. Costumierul îl ucisese pe regizor.

2. Asasinul nu și-a dat măcar silința să simuleze o sinucidere.

3. În ce îl privește pe costumier, acesta citește romane polițiste și de aceea nu crede că oamenii mor și din cauze naturale sau se pot sinucide.

4. Dacă acceptăm că regizorul a fost ucis cu un revolver, rana provocată de glonț se găsește într-un loc inaccesibil omului care se sinucide, și costumierul și-a dat seama de asta pe loc. Ceea ce înseamnă că este vorba despre un costumier care are și alte talente, pe lângă faptul că citește romane polițiste. Dacă există în zilele noastre costumieri care sunt comisari de poliție ori medici legiști pensionari este un subiect despre care știu prea puțin.

5. Arma crimei nu este prezentă, iar costumierul polițist criminalist pensionar și-a dat seama din prima clipă că lipsește arma crimei.

După ce am expus aceste posibilități, am înțeles că nu voi ajunge la niciun rezultat atâta timp cât doar stau aici și îmi dau cu părerea.

*

Vă spun deschis, sunt reticentă în ceea ce-i privește pe polițiști. Chiar există oameni care afirmă că la mine asta este mai mult decât neîncredere. Dar decât să mă adâncesc în analize profunde, mă voi mulțumi a vă spune că trec pe partea cealaltă a străzii imediat ce dau cu ochii de un polițist. Dintre învățămintele primite de la mama mea din fragedă pruncie, de care țin seama și astăzi, face parte și maxima: „Să nu ai încredere în polițist!" La care vreau să adaug că tema „polițiști" este singura în care părerile mele și ale mamei coincid. Pentru mama și pentru mine polițiștii sunt ființe supranaționale. Pentru noi nu există nicio deosebire între polițiștii englezi, turci, mexicani sau germani; ne displac în aceeași măsură.

Dar bărbatul care arată divin în uniforma de polițist și care a intrat acum câteva secunde în magazinul meu s-ar putea să îmi dea ocazia ca în privința acestei ultime păreri a mea și a mamei să trădez unitatea de opinie. Am încercat să-mi ascund tulburarea și în același timp să procedez în așa fel de

parcă nu l-aș fi văzut pe Recai, care apăruse brusc în fața vitrinei atunci când s-a oprit mașina poliției.

— Da, domnule polițist, este vreo problemă? am zis cu intenția de a-i zdruncina ego-ul, deși aș fi pariat o sută la unu că bărbatul era cel puțin comisar.

— Sunt de la Poliția Criminală, comisar Batuhan. Aș avea câteva întrebări pentru dumneavoastră, *madame*, dacă dispuneți de timp.

Oricărui turc i s-ar părea ciudată această frază, iar pentru vorbitorii de altă limbă este necesară o explicație. Mai întâi, Batuhan nu este un nume de comisar. Comisarii au nume ca și ceilalți turci normali: Ali, Mehmet ori poate chiar Orhan. Batuhan este nume de cântăreț pop, și, dacă o familie dă fiului ei prenumele de Batuhan, nici prin minte nu îi trece că atunci când el se va face mare va deveni comisar.

Probabil că de la spaima trasă în ziua în care fiul a intrat la Academia de Poliție, mama comisarului Batuhan a jucat de atunci numai cărți, în timp ce tatăl s-a apucat de droguri. Deci, evident, ne aflăm în fața unei tragedii de familie, iar tipul stă dinaintea mea și zâmbește politicos, ca și cum nu ar fi din cap până în picioare răspunzător pentru ceea ce trăia familia lui.

Dacă mă veți întreba de când un comisar vorbește atât de politicos, ceea ce este foarte ciudat, deoarece și agentul de poliție de la secția Ortaköy, cu care discutasem de dimineață la telefon, al cărui nume nu mi-l mai amintesc, dar care avea în orice caz un nume normal, mi se adresase tot cu „madame", vă voi răspunde că acest lucru putea să însemne doar că — Uniune Europeană, țin-te bine! — turcii și-au pus în cap să adere și se îndreaptă cu pași hotărâți către destinație. Și că din acest moment și polițiștii turci vor arăta respect pentru drepturile omului.

*

— Vreți să mă întrebați ceva pe mine? am spus eu, făcând un semn cu capul către Petra. Desigur că o căutați pe prietena mea Petra.

Petra stătea tot în balansoarul meu, legănându-se înainte și înapoi, ca și cum puțin i-ar păsa de tot restul lumii.

După amestecul de surprindere și de bucurie copilărească de pe fața lui, eram îndemnată să cred că onorabilul comisar Batuhan nici nu o remarcase pe Petra. Dar el se străduia să depășească momentul.

Scoase notesul și aruncă o privire în el.

— Prietena dumneavoastră Petra… o caut pe Petra Vogel, da.

I-am arătat-o cu degetul. Recai mai era încă în fața vitrinei și urmărea ce se petrece în magazin. Am întredeschis ușa magazinului și am comandat trei ceaiuri ca să îl îndepărtez.

Cu siguranță că Batuhan vorbea engleza. Dacă l-aș fi auzit pe un oarecare alt polițist pronunțând un singur cuvânt într-o limbă străină, m-aș fi înecat de groază, dar că Batuhan știa engleză nu mă mira deloc. I se potrivea, nu?

Engleza Petrei lăsa de dorit la fel ca pe vremuri. De fapt Petra nu avea nicio înclinație spre limbi străine, chiar și cu germana stătea prost. Pentru că Petra și comisarul Batuhan nu găseau o limbă comună, mi-a revenit mie o sarcină care însemna mai mult decât să ascult discuția celor doi.

Petra i-a relatat lui Batuhan aproape cuvânt cu cuvânt ceea ce îmi povestise mie cu zece minute mai înainte: nicio propoziție mai puțin și nicio propoziție în plus. Cât timp a vorbit Petra, Batuhan nu a scos un sunet, s-a mulțumit ca din câne în când să noteze câte ceva.

— Când se afla din nou în camera ei, azi-noapte, a auzit vreun zgomot neobișnuit? Vreți să o întrebați asta, vă rog? spuse el, când Petra termină de vorbit.

Mi se adresase mie, dar o privea pe Petra.

Nu m-am putut stăpâni, din nou curiozitatea era mai puternică decât mine:

— Ce fel de zgomot, vă referiți la un foc de armă?

— Un foc de armă? Cum de v-ați gândit la asta?

Acum mă privea pe mine.

— Nu știu… cred… Cum a fost ucis Müller?

— Ah, normal… la asta vă gândiți. Nu, nu a fost omorât cu o armă de foc.

Râse ironic, descoperind un șir de dinți albi ca niște perle. Îmi venea greu să mă preocupe mai puțin bărbatul în sine și mai mult ceea ce spunea el.

— Este ceva mai complicat, spuse el. Müller stătea în cadă, și cineva a aruncat în apă un uscător de păr. Șovăi un moment înainte de a adăuga, de data aceasta fără a-și mai arăta dinții: O crimă cu mult clăbuc.

Am repetat în gând: o crimă cu mult clăbuc! Bun, dar ce este aici mai complicat? Clăbucul?

— Întrebați-o, spuse comisarul Batuhan și mă privi în ochi, dacă azi-noapte nu a auzit un zgomot ciudat. Sau dacă a văzut ceva. Orice informație, chiar dacă pentru ea pare neimportantă, ne poate fi utilă. Traduceți-i, vă rog!

Am tradus ceea ce spusese el.

— Nu, spuse cu hotărâre Petra. Nu am auzit nimic și nu am văzut nimic. M-am întins și am adormit imediat. Eram foarte obosită.

Și-a notat ceea ce spusese Petra.

— Va trebui ca Petra să repete declarația în prezența unui interpret autorizat. Și pentru că socotise că mă jignise, adăugă rapid: Avem nevoie de o traducere oficială, pentru a o înregistra ca act. Apoi o privi pe Petra și spuse: Ar putea oare Petra *han^m* să mă caute mâine la sediu… de exemplu, după-amiază la ora cinci?

I-am tradus Petrei și aceste ultime vorbe ale lui Batuhan. Nu mi-aș fi dorit să îmi cunosc reacția dacă un polițist m-ar fi rugat să vin „la sediu”. Cu aceeași nonșalanță ea afirmă că în ziua următoare, la ora cinci, va fi la biroul lui Batuhan.

— Ați putea-o întreba pe Petra *han^m* dacă intenționează să plece curând din Istanbul? Colegii dânsei spun că vor rămâne și că vor termina filmul, dar dacă Petra are alte planuri aș vrea să știu.

Am tradus și asta în germană.

— Nu, nu plec înapoi. Vom face filmul. Cu Müller sau fără Müller, spuse hotărâtă Petra.

Comisarul Batuhan își notă și acest răspuns, după care se ridică și îi strânse mâna Petrei. Mie nu îmi întinse mâna, dar mă întrebă dacă ar putea să mai treacă o dată pe aici.

— De ce? aproape că am strigat Eu nu am nimic de-a face cu cazul. Doar că o cunosc pe Petra, asta este tot.

— Dar nu am spus că vreau să revin pentru a vă pune întrebări legate de crimă. Voiam să discutăm despre romane polițiste. Eu sunt un pasionat cititor de asemenea romane.

Asta m-a liniștit, de ce aș nega. Am afișat un zâmbet chinuit

— De fapt, și eu voiam să vă întreb ceva. Cum de ați ajuns la mine?

— Este meseria noastră. Plecăm de la premisa că am putea afla ceva chiar și de la aceia care au cea mai mică legătură cu crima.

— Da, dar nu acesta este răspunsul la întrebarea mea.

O clipă mă măsură grav.

— Am aflat de la echipa de filmare că Petra *han^m* are o prietenă care conduce o librărie din Istanbul. Și nu a fost greu să găsim magazinul dumneavoastră.

Suna de parcă ar fi fost singura librărie din oraș, dar nu am mai insistat. Trebuia să fac economie de energie pentru mai târziu.

După ce Batuhan a plecat, i-am propus Petrei să mai rămână. Nu a vrut și mărturisesc că nici eu nu am mai stăruit. Era treaba ei.

A luat un taxi și s-a întors la hotel.

5.

A doua zi dimineață, când m-am trezit, am înlemnit: era ora nouă. Agitația îmi făcea bine. Când m-am așezat la cafeneaua din colț, cu ziarele, era ora zece și temperatura ajunsese deja la 30 de grade.

Știrea apărea în toate ziarele turcești pe prima pagină. Am citit totul până la ultimul rând. Despre crimă nu era nimic nou față de ceea ce știam de la Petra și de la Batuhan. În ceea ce îl privește pe regizor, apăreau câteva date personale: Kurt Müller se născuse în 1952 și toate filmele sale de până acum fuseseră fără succes. În ziare apăreau numele a doua dintre ele: *Noaptea de după ploaie* și *Pe urmele iubirii veșnice.* Nu auzisem de niciunul din ele.

Toți ziariștii erau de acord că despre filmul o *mie și una de nopți în harem* „se va vorbi”. Scenariul era o prelucrare a romanului omonim al lui Giacomo Donetti, care bătuse toate recordurile de vânzare. Yusuf Selam, director general la Mumcular Film, firma care împreună cu o societate germană producea filmul, sublimase cu o zi mai înainte, într-o declarație scrisă, că „trădătorilor care vor să discrediteze arta și actorii li se vor rupe degetele”. Nu era o formulare prea decentă, dar ce conta. Yusuf Selam mai adăugase că, în ciuda tristului eveniment, filmările vor reîncepe cât mai curând posibil și că nu va fi precupețit niciun efort pentru a face din film un succes.

După ce am citit asta, gândurile mi s-au concentrat asupra unui singur punct: dacă filmul era o adaptare a unui roman al unui autor de bestseller ca Donetti, de ce fusese încredințat unui regizor de mâna a doua ca Müller?

Temperatura urcă rapid la 40 de grade. Soarele îmi dogorea în cap ca un instrument de tortură, așa că m-am grăbit să mă refugiez de pe străzile abrupte din Çurkuma în magazinul meu cu instalație de climatizare și să mă așez în fața celei mai mari descoperiri a omului de la roată încoace, internetul.

Știrea despre crimă purta în mai toate ziarele germane același titlu: *Crimă în Bosfor*. În Germania, se intercalează din principiu cuvântul „Bosfor”

atunci când este vorba despre Istanbul, fie că referirea este la un film documentar sau la un roman.

Reportajele din *Westdeutsche Zeitung* și din *Tagesblatt des Ostens* conțineau ceva mai multe informații decât celelalte, dar nici în aceste două ziare nu se găseau amănunte interesante despre Kurt Müller.

Cine era acest Kurt Müller? Am căutat „Kurt Müller" folosind motorul meu de căutare preferat, dar când am văzut că existau 1634 de mențiuni cu privire la el, mi-am pierdut speranța. Această cifră nu era nici pe departe de mirare, dacă țineai cont că fiecare al patrulea german ori are prenumele de Kurt, ori are numele de Müller.

Am verificat 100 din cele 1634 pagini de web până mi s-a făcut rău. Doar foarte puține dintre ele aveau o legătură cu Kurt Müller căutat de mine, și toate erau din ziarele actuale care relatau despre film și despre crimă.

Eram pe punctul de a-i aplica un pumn computerului meu, când mi-am adus aminte de o prietenă care trăia la Bielefeld, pensionară, doctorița Sandra. Chiar dacă Sandra nu îl cunoștea personal pe acest bărbat, va găsi cu siguranță pe cineva care să îl fi cunoscut și am pus imediat mâna pe telefon.

*

Când l-am surprins pe comisarul Batuhan trăgând cu ochiul prin vitrină, tocmai mâncasem o plăcintă-Trabzon și acum beam un ceai verde pentru a o digera mai ușor. Pelin își terminase programul de lucru și se dusese la cinematograf.

De data aceasta Batuhan era în civil. Dar să nu își închipuie cineva că din cauza asta era șic: având în vedere pantalonii de stofă gri și cămașa albă, gândul te ducea cu melancolie la uniforma lui. Dar să recunoaștem că tipul ar fi arătat bine și cu un sac pe el.

— Intrați, i-am spus, invitându-l și cu un gest.

Nu mă lăsă să repet invitația.

— Vreți un ceai verde? Tocmai l-am făcut.

— Să nu vă deranjez, spuse el, ceea ce ar fi echivalat cu „Bine ar fi".

În timp ce mă îndreptam către nișa bucătărie ca să iau o ceașcă, l-am întrebat:

— Cum merge cu ancheta?

— Milimetric. Nu am putut discuta cu toți cei din echipa de filmare. Trebuie timp pentru a lua declarațiile cu interpret. De fapt, nu cred că va rezulta ceva interesant din declarații. Toți spun cam același lucru.

— Bun, dar persoana victimei? aproape am strigat

— Victima? Știți…

Se opri. Eu stăteam cu ceașca în fața perdelei în dungi care despărțea nișa de magazin.

— Cine să îl și omorât pe bietul om, și de ce? Din cât am înțeles, era un tip anost.

— Nu știu dacă se poate spune așa. În ceea ce îl privește pe regizor, aveți dreptate, ca om de film era banal, aș putea spune chiar mediocru. Dar se pune întrebarea dacă asta era ocupația lui reală.

Amuți. Inima mea o luă la sănătoasa. Să fi fost eu pe calea cea bună când mă interesam de viața și legăturile lui Müller?

— Desigur că acestea sunt lucruri… despre care nu vorbești cu oricine, zise el.

Ceea ce voia să spună cu asta aveam să înțeleg abia mai târziu.

— Pare un caz complicat, am spus, gândindu-mă cum să fac să îl mai trag puțin de limbă.

— Da, cam complicat.

— Droguri? am dat eu bățul în baltă.

Posibilitatea aceasta îmi trecuse pe moment prin minte și mi-a scăpat. În mod normal știu să îmi țin gura.

Batuhan tresări.

— Cum de v-ați gândit la așa ceva?

— Doar așa.

Mă privi o clipă admirativ, apoi schimbă cu iscusință tema, referindu-se la romanele polițiste. Cunoștințele lui pe tărâmul romanului polițist erau demne de luat în seamă, dar mie îmi era indiferent cu câtă plăcere îl citise el pe Raymond Chandler. După ce i-am ascultat trăncăneala timp de o jumătate de oră, i-am propus să mai fac un ceai, pentru ca măcar în bucătărie să mă mai pot destinde.

Se uită la ceas și spuse:

— Pentru ceai este cam târziu.

Când își ridică privirea de pe ceas, nu se uită la mine.

— Mi-aș putea permite să vă invit la masă? întrebă el abia auzit. Am putea discuta într-un mod mai plăcut.

Am răspuns în germană:

— Sunteți mai rapid decât își permite poliția să fie.

— Pardon, eu nu vorbesc germana, spuse el politicos.

Nu tocmai politicos i-am tradus ceea ce spusesem:

— Sunteți foarte rapid!

Plăcinta îmi stătea în stomac ca o găluşcă de beton, dar nu voiam să refuz invitația lui Batuhan. Erau la mijloc interesele mele. De ieri-dimineață încercam să descopăr ceva despre crimă, dar băteam pasul pe loc. Singura cale era să îl fac pe Batuhan să vorbească. La o masă bună, cu un vin… Când mi-a trecut prin minte că bărbatul care mă privea pe ascuns cu un zâmbet stângaci era polițist, m-am luminat brusc: kebabul și raki îl vor face pe Batuhan să ciripească precum o privighetoare.

Deci am acceptat invitația fără mare entuziasm, ba chiar așa, ca și cum i-aș face o favoare.

— Dar, am adăugat, eu aleg unde vom merge. De acord?

Vă fac o mărturisire: mă temeam că Batuhan îmi va propune vreo cârciumă prin Beyoğlu, din cele frecventate de prietenii mei, ori un local „al poliției" unde veneau doar polițiști. În mod normal procedez ca și celelalte femei și las localul la alegerea bărbatului. Și, dacă nu-mi place propunerea, îmi fac cunoscută părerea prin mimica și gestica potrivită.

*

Am trecut rapid în revistă zona care intra în discuție și m-am hotărât pentru un local din Yeşilköy, specializat în chebap.

Yeşilköy se află în partea europeană a Istanbulului și este departe de triunghiul Beyoğlu-Cihangir-Kuledibi frecventat de mine. De fapt Yeşilköy nu se află numai în afara perimetrului meu de viață, ci departe de orice. Pentru ca aceia dintre cititorii mei care nu cunosc Istanbulul să își poată imagina cât de departe este, aș vrea să le ofer un indiciu: aeroportul Atatürk, unde fusesem cu câteva zile în urmă pentru a o lua pe Petra, se situează în Yeşilköy.

În același timp, Yeşilköy se află la Marea Marmara și este unul din ultimele cartiere ale Istanbulului unde domină verdeața și grădinile. Apropo de acest specific, trebuie menționat că până de curând chiriile din această zonă erau usturătoare. Am zis „până de curând", căci asta se întâmpla până la cutremurul din Marea Marmara. După ce s-a constatat că solul din acest cartier era deosebit de nesigur în caz de cutremur, toți cei care își puteau permite acest lucru s-au mutat din Yeşilköy și din împrejurimi. Acum cartierul se compune mai ales din localuri specializate în kebab, care încearcă să redea imaginea zilelor glorioase de altă dată, și din văduve și pensionari cărora veniturile nu le ajung ca să se mute.

Am ieșit din magazin, Batuhan luându-mi-o înainte pentru a-mi deschide portiera Renault-ului său. Mașina era roșie — ceva cam țipător pentru un comisar al poliției criminale, dacă m-ați întreba pe mine.

Pe drumul de la Kuledibi la Yeșilköy aproape că nu am vorbit unul cu altul. Eu gustam plăcerea de a nu trebui să conduc și mă gândeam la ultimele zile. Trecuseră patru zile de când făcusem același drum invers, dar cu totul alte gânduri în cap.

Nu mai ajunsesem de ani buni în Yeșilköy și nu mai știam de ce fusesem acolo ultima dată, dar, slavă Domnului, localul cu chebap se afla tot unde mi-l aminteam și era deschis.

Se intra într-o sală nesfârșit de lungă. Sub tuburile de neon ce atârnau din tavan, obișnuiții clienți cu obraji roșii ai localului arătau ca niște scandinavi palizi. Din motive necunoscute mie, turcilor le place foarte mult să își doteze încăperile cu lumini din neon. Nu mă interesau nici lumina albă strălucitoare a acestor lămpi, nici turcii dolofani din clasa de mijloc care reprezentau clientela obișnuită a acestor localuri. Instalația de climatizare funcționa din plin pentru a ne răcori pe mine și ciudatele creaturi care înfulecau vara chebap, și asta îmi era de ajuns pentru a considera că aici era grozav.

M-am îndreptat direct către o masă izolată.

Am comandat niște antreuri, chebap cu vinete și raki. Nu îmi place nici chebap din carne grasă, nici rakiul, acest amestec de anason și struguri fermentați. Ca să fiu sinceră, mi se întoarce stomacul pe dos numai dacă miros rakiul. De aceea întreaga seară m-am mulțumit să duc la gură paharul cu raki și să îmi înmoi buzele în el.

Când am socotit că vorbisem destul despre sortimentele de raki, despre romanele polițiste, despre dificultățile profesiei de polițist și chiar despre lipsa de perspective a politicii turce, am dus din nou la gură paharul cu raki și am zis cu o voce plictisită:

— După părerea dumneavoastră, cine l-ar fi putut omorî pe Müller?

Uite așa, din senin.

— Nu pot numi pe cineva anume. Mai bine spus, până acum nu dispunem de indicii suficiente pentru a identifica asasinul, răspunse Batuhan.

Nu se mira că schimbasem brusc tema discuției.

— Ați lăsat să se înțeleagă astăzi, la magazin, că Müller ar fi avut de fapt altă meserie…

În acea clipă nu știam cum să termin fraza. Nu voiam să îl sperii pe Batuhan. Pe de altă parte, nu știam cum să pun întrebarea aceasta mai pe ocolite. Însă turca mea nu părea să fie atât de sclipitoare cum credeam eu că ar fi. Sau era o chestiune de caracter. Toată viața eu am fost un om direct. Asta nu puteam să o modific brusc, doar pentru că voiam să îl trag puțin de limbă pe Batuhan. Pentru mine era prea obositor să mă tot învârt în jurul cozii.

— Batuhan *bey*[3], am zis, m-am lăsat pe marginea scaunului, m-am întors spre stânga, sprijinindu-mi cotul drept de masă, și mi-am dus mâna sub bărbie, ca un ziarist cu rubrică permanentă. Din această poză, pe care o consider foarte eficientă, l-am privit direct în ochi pe bărbatul din fața mea. Și dumneavoastră citiți romane polițiste, de aceea cred că mă înțelegeți. Știți că în adâncul sufletului lor toți cititorii nutresc dorința de a fi detectivi…

— Sau asasini cu mâini mânjite de sânge, spuse Batuhan.

— Ca să fiu cinstită, nu am auzit de vreun cititor de romane polițiste care a devenit criminal. Și am adăugat imediat: Sau mă aflu și eu cumva pe lista suspecților?… Pentru că citesc romane polițiste…?

— Nu numai pentru că citiți, ci pentru că le vindeți… spuse el și râse de gluma făcută.

— Grozav! Crima este săvârșită de o femeie care vinde romane polițiste. De ce nu?

— Pentru că cel asasinat voia să o părăsească pe prietena ei cea mai bună și să o lase pe străzi.

— Asta ce ar vrea să însemne? am întrebat în fine, ajunseserăm la subiect.

— După cele aflate de noi, prietena dumneavoastră, Petra, avea o relație cu Müller. Acest lucru a fost sesizat de aproape toți cei din echipa de filmare. După sosirea la Istanbul, cei doi s-au certat. Iar Müller s-a decis să îi dea rolul principal actriței turce Ayla Özdal. Mai pe scurt, când Müller a fost asasinat, era pe punctul de a-i da Petrei papucii de două ori.

În condițiile date, nu mai puteam să rămân cu poza de ziaristă cu sânge rece. Acum am înțeles la ce se referise Batuhan când spusese că nu crede că din declarații va mai rezulta ceva interesant: din declarații rezultaseră deja destule lucruri interesante.

Am luat o țigară din pachetul de pe masă și am aprins-o de la bricheta întinsă de el. Am suflat fumul, l-am privit cu o mină serioasă, cu capul ușor

plecat spre dreapta și cu o expresie de dispreț pe față și am zis cu o voce ca de gheață:

— După părerea dumneavoastră, motivele pe care le-ați enumerat sunt suficiente pentru ca un om normal să săvârșească o crimă? Vă amintesc că aici este vorba despre un om ca dumneavoastră și ca mine. Ba chiar despre unul care are mult mai mult de pierdut decât noi: este vorba despre o actriță celebră.

Despre cât de celebră era Petra se mai putea discuta, dar nu asta era misiunea noastră principală.

— După părerea mea, acestea nu sunt niște motive proaste pentru o crimă. A pierde în același timp și iubitul, și munca reprezintă pentru oricine o lovitură dură.

Mai luă o înghițitură bună de raki cu multă gheață și își clăti gura cu el. Nu era o priveliște foarte plăcută.

— În afară de asta, nu afirm că Petra *han^m* a săvârșit crima. Nu avem dovezi suficiente. După cum știți, până la dovedirea vinovăției, oricine este considerat nevinovat.

Mândru de a fi rostit această frumoasă frază, a mai luat o gură de raki. Dacă o ținea tot așa, se va îmbăta.

— Să plecăm de la ideea că domnul Kurt Müller intenționa să îi dea papucii prietenei dumneavoastră. Vedeți, eu nu spun că așa a fost, este doar o ipoteză, pentru că poate nu intenționa asta. Legat de asta mai facem cercetări. Își aprinse și el o țigară. În acest punct, asasinarea lui Müller i-ar fi adus Petrei *hanim* considerabile avantaje financiare după anularea contractului.

În timp ce spunea aceasta, făcea cu degetele mișcarea corespunzătoare numărării banilor.

Ar trebui să știți că de la ultima criză economică din februarie trecut, turcii iau chestiunile financiare mult mai în serios. Fără a-mi da posibilitatea să pun o întrebare, Batuhan continuă ca o mitralieră:

— Căci, conform unei clauze contractuale, Petra *hanim* are dreptul la o despăgubire considerabilă în situația unei concedieri. Se opri. Îmi zâmbi strâmb și spuse: Oricum am lua-o, pentru Petra *hanim* nu este bine.

Este polițist, m-am gândit eu, arăta bine și urmase probabil academia, dar avea în el ceva ordinar.

— Petra este singurul nume de pe lista suspecților dumneavoastră? am întrebat.

— Nu, nu.

Tonul era oricum altfel decât demn de crezut.

— Deci mai există și alții?

Ridică din umeri și mormăi ceva.

— Deci ar fi o crimă din dragoste? am spus.

— Fie din pasiune, din lăcomie, ori din răzbunare, pe noi ne interesează mai mult autorul decât motivul. Stabilirea motivației, ca și a circumstanțelor agravante ori atenuante le lăsăm pe seama juriștilor.

Mă privi ca și cum ar fi vrut să își dea seama cât de adânc impresionată eram de vorbele lui. Ochii i se înroșiseră. Când mi-am dat seama că în această stare nu îl mai găseam cine știe ce atractiv, am devenit brusc conștientă de gravitatea situației: mă aflam într-un cartier izolat, mâncam chebap și beam raki cu un polițist care o considera criminală pe prietena mea Petra!

*

Când m-am trezit a doua zi, afară era încă răcoare. Am făcut comanda la băcanul meu. Ajutorul lui, Hamdi, observase că de două zile cumpăram toate ziarele. Am pus jos coșul și, în timp ce punea cumpărăturile, m-a întrebat rânjind:

— Ce s-a întâmplat Kati *abla*[4]. Mai nou vrei să fii la curent cu totul?

Ei, na! O nouă demonstrație inutilă de familiaritate dis-de-dimineață. Dar sunt obișnuită cu marotele astea turcești, așa că doar am râs.

Crima în sine nu mai reprezenta pentru ziariști o chestiune de actualitate încă de a doua zi: în mod evident îi atrăgea mai mult fotografia starletei Ayla Özdal jucând tenis și arătându-și popoul, decât fotografia din pașaportul unui Müller ciupit de vărsat.

Toate ziarele pe care le cumpărasem acordau spații larg declarațiilor Aylei Özdal, pe care în ziua anterioară le făcuse împreună cu managerul ei la o conferință de presă: cu o mină tristă, Özdal declarase că până acum nu avusese posibilitatea să își dovedească talentul și în afara Turciei, ea voia să reprezinte filmul turc în străinătate, dispunea și de toate calitățile necesare, dar în ultimul moment un asasin pervers stricase totul. Managerul ei părea ceva mai reținut: era de acord că de la asasinarea regizorului nu mai era clar ce se va întâmpla cu filmul, dar Ayla, cel mai mare talent al cinematografului turc, va primi cu siguranță noi oferte și va face în orice caz cinste țării ei în străinătate.

În încheierea declarațiilor Aylei Özdal, ziarele mai adăugau câteva rânduri din care reieșea că asasinul lui Müller nu fusese încă prins, dar poliția din Istanbul nu se îndoia că arestarea lui era iminentă.

Am sunat-o imediat pe Petra. Cred că de această dată dormise.

— Ziarele turcești sunt astăzi pline de știri conform cărora ți s-ar închide ușa în nas, i-am zis în loc de bună dimineața. Eram mânioasă pe Petra, pentru că aflasem lucrurile care făceau din ea suspectul principal nu de la ea, ci din surse foarte îndoielnice.

— Să mi se închidă ușa în nas? Cum așa?

Nu mi se părea prea trează.

— Așa scrie în ziare, am spus eu.

O clipă am tăcut amândouă, așteptând să spună cealaltă ceva. Nici prin cap nu îmi trecea să îi zic Petrei că știam de asta înainte de a fi citit ziarele. Cum ar spune turcii: câtă pâine, atâta tocătură.

— Asta înseamnă că vor să îmi ia rolul? întrebă ea cu o voce neînchipuit de somnoroasă.

— Da, vor să îți ia rolul, am zis eu și m-am întrebat dacă nu era mai bine să vorbesc cu ea după ce se trezea de-a binelea.

— Dacă vrei, ne putem întâlni peste o oră în hol, i-am spus eu. Ieșim și luăm micul dejun undeva și îți traduc știrile din ziarele turcești.

Imediat după aceea am sunat-o pe Lale. Lale este redactor-șef la *Günebakan,* cel mai mare cotidian din Turcia, având prin urmare acces facil la toate informațiile, și, așa cum am mai spus, este cea mai bună prietenă a mea. Mi-a promis să aranjeze ca reporterul competent de la *Günebakan* să se întâlnească astăzi cu mine. În zece minute secretara ei mă va suna și îmi va comunica locul și ora întâlnirii.

În timp ce așteptam telefonul secretarei, stăteam în fața șifonierului cugetând ce ar fi trebuit să îmbrac — osteneală zadarnică, pentru că totdeauna orice aș fi îmbrăcat, într-o clipă era ud de transpirație. În cele din urmă am pus pe mine un tricou alb cu decolteu larg și un pantalon violet din pânză și m-am așezat la masa de machiaj. Tocmai când lucram cu albastru la ochiul meu drept, sună telefonul. Era secretara lui Lale: la ora patru mă așteptau doi reporteri la cafeneaua din Kuledibi. Această Lale era cu adevărat formidabilă! După toate câte avea pe cap, s-a mai gândit și ce loc îmi convenea cel mai mult. Nu degeaba era redactor-șef la *Günebakan.*

M-am machiat și la ochiul stâng și m-am grăbit să plec. Nu am mai luat mașina mea; i-am făcut semn taxiului care tocmai trecea.

Am impresia că șoferii de taxi își dau mai mult silința, căci din cauza crizei economice tot mai puțin oameni fac apel la el. În ultimele patru zile, coborâsem de două ori dintr-un taxi fără să mă cert. Foarte neobișnuit la Istanbul!

La întâlnirea cu Petra am ajuns prea devreme. Așa că am făcut o mică plimbare matinală în jurul hotelului. La barul cu jazz se făcea curățenie cu sârg, se strângeau mucurile de țigări și sticlele goale. Mi-am sprijinit bărbia în mâini și am admirat adâncită în gânduri priveliștea minunată a Bosforului, de care nu mă bucurasem de ani de zile, și am așteptat să treacă timpul cugetând asupra a ceea ce discutasem aseară: Fie că-mi plăcea ori nu, Batuhan o suspecta pe Petra de săvârșirea crimei. Dar ce avea aceasta de-a face cu afirmația lui Batuhan că profesia principală a lui Müller poate că nu era cea de regizor?

*

Când am intrat în holul hotelului, am văzut-o pe Petra care deja mă aștepta.

Am luat-o pe aleea intens circulată care ducea la ceainăriile de pe malul din Ortaköy, vorbind despre situația din cinematografia germană și fără să amintim despre film sau despre regizor. Am cumpărat covrigi cu susan de la un vânzător ambulant, brânză Kașar de la băcanul din apropiere de Piața Ortaköy, și ne-am așezat pe terasa unei ceainării de lângă mare. Ortaköy este un cartier interesant: cea mai bătătoare la ochi caracteristică a Istanbulului, extrema diferență între categoriile sociale, exista desigur și aici, dar nu era atât de vizibilă. Terasa pe care ne aflam aparținea municipalității și era destinată celor care voiau să cheltuiască bani puțini; exact în spatele terasei, la palatul Esma-Sultan, aveau loc nunți ale celor din înalta societate și în fața lui se aflau șiruri lungi de limuzine cu șoferi. Mai există și alte locuri în care elita și poporul trăiesc și se amuză alături.

După ce chelnerul plecă, Petra îmi povesti ce făcuse ieri. Avusese pentru prima dată ocazia să admire Istanbulul și se dusese ca orice turist normal la Sultanahmet. Până să facă acest tur al orașului, scumpa mea prietenă crezuse că frumusețea Istanbulului ar consta doar în priveliștea Bosforului, admirată din camera ei de hotel. În orice caz mi-a povestit agitată despre plimbarea de ieri și despre cât de grozavă găsea peninsula istorică, palatul Topkapı, Hagia Sophia, Rezervoarele Subterane și Moscheea Albastră. Mi-am asumat riscul de a fi nepoliticoasă și am întrerupt-o. Îmi petrecusem ultimii treisprezece și primii șapte ani ai vieții mele în Istanbul și fusesem

gazda multor turiști și îmi era greu să aud aceleași și aceleași povești și să privesc în mereu aceiași ochi entuziasmați. În afară de asta, în momentul de față preferam să vorbesc despre lupta dintre Ayla Özdal și Petra pentru rolul principal și despre legătura amoroasă dintre Kurt Müller și Petra.

Am inițiat primul atac:

— Știai că erai pe punctul de a pierde rolul?

— Nu, asta am auzit-o pentru prima dată azi-dimineață de la tine. Nu înțeleg. Chiar nu știu ce poate însemna asta. Scotoci în poșetă și scoase un pachet de țigări. Continuă: Ce scriu ziarele?

Acum era însă momentul ca mai întâi să fie satisfăcută curiozitatea mea. Tot drumul de la hotel până aici nu făcusem altceva decât să trăncănim despre filmul german. Am întrebat:

— O cunoști pe Ayla Özdal?

Am pus în fața Petrei un ziar în care era fotografia acestei femei. Ea ridică ziarul și privi fotografia cu atenție.

— Pe femeia asta? Nu. Nu o cunosc.

Scotoci iarăși distrată în poșetă și scoase o brichetă.

— Ești sigură?

— Sunt sigură. Foarte sigură. Dar ce scriu ziarele? întrebă, tușind ușor în timp ce își aprindea țigara.

— Ziarele astea scriu că fostul vostru regizor voia să-i dea acestei femei rolul tău. Mai precis, că femeia a ținut o conferință de presă și a afirmat că Müller, dacă nu ar fi fost asasinat, i-ar fi dat ei rolul.

— Interesant și acum te întrebi cum i-a venit femeii să spună asta așa, netam-nesam?

— Da, exact asta mă întreb.

Tocmai mă gândeam că încet-încet i se trezea interesul pentru treaba cu Ayla Özdal, când Petra mă rugă:

— Dă-mi un pic telefonul tău mobil!

În multe privințe prietenii mei mă consideră ca asimilată, dar un om care nu se afla în Turcia nici măcar de o săptămână și care se alinia precum Petra obiceiurilor turcești nu mai întâlnisem.

Am dat ochii peste cap:

— Trebuie să telefonezi chiar acum?

— Nu vrei să afli dacă voi fi într-adevăr concediată? Îl sun pe producătorul turc și îl întreb. Dacă astăzi toate ziarele scriu că trebuie să fiu concediată, măcar să îmi spună și mie.

Era unul din rarele momente când am fost de părere că un telefon mobil poate fi totuși util omenirii, dar din păcate eu nu posedam așa ceva. Am lăsat ceaiul și covrigii cu susan în plata Domnului. Am târât-o pe Petra până la cel mai apropiat telefon, care era de fapt în hotelul ei. În definitiv, nu doream să sunăm de la o cabină telefonică din Piața Ortaköy.

*

Faptul că știam despre relația Petrei cu Müller l-am ținut pentru mine. Reprezenta ultima carte pe care o aveam în mână.

*

Nu era deloc ușor să dai de producătorul turc. Mai întâi Petra vorbi cu cineva care răspunsese la telefonul din birou; aici nu avusese nevoie de ajutorul meu: se pare că era cineva care vorbea germana. Producătorul era în concediu și nu dorea să discute cu nimeni, spunea persoana respectivă, de aceea nici nu avea voie să dea nimănui numărul acestuia de mobil. Petra lăsă furioasă receptorul în furcă și formă apoi numărul firmei cinematografice din Germania. Dură cel puțin cinci minute până când să afle de la secretară numărul particular al producătorului. Între timp uitasem de Ayla Özdal și de toți ceilalți și mă gândeam numai la nota de plată a convorbirii telefonice. După toate scumpirile ce au urmat crizei economice, preferam să nu știu. Desigur că pe Petra puțin o interesau notele de plată și crizele. Nota ei de plată de la hotel și toate cheltuielile anexe erau treaba celor pe care încerca să îi contacteze acum.

Petra formă numărul dat de secretară. Se pare că acela care răspunse fu producătorul în persoană.

Fără să îi dea omului posibilitatea să spună ceva, ea îi rezumă într-un suflet articolele respective din ziar.

Știți că nu o mai văzusem de mulți ani pe Petra; mai știți și că nu a fost niciodată cea mai bună prietenă a mea. Dar pentru a înțelege că Petra voia să dea cu el de pământ, nu trebuia să o cunoști bine sau să dispui de o deosebit de bună cunoaștere a oamenilor.

Mi-am căutat un ungher în care eram apărată de vocea Petrei: baia. Mai trebuie să spun că ne găseam nu în apartamentul de lux, ci într-o cameră obișnuită a unui hotel de lux; o cameră aranjată cu gust, de 15-20 metri pătrați.

*

Când convorbirea telefonică luă sfârșit și Petra bătu la ușa camerei de baie, parcursesem deja toate instrucțiunile de folosire ale cosmeticalelor

aflate acolo și tocmai ajunsesem la partea cu compoziția lor chimică.

După cele relatate de ea, Herr Franz, producătorul german al filmului, îi explicase că știrile privind rezilierea contractului ei ar fi prostii. El promisese să întreprindă imediat cercetări pentru a stabili unde și pentru ce s-ar fi lansat asemenea zvonuri, după care îi va telefona Petrei.

Sinceră să fiu, mă surprinsese că Petra se mâniase brusc așa de tare. La început avusesem impresia că nu prea luase în serios povestea cu concedierea.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat-o. Când am discutat pe terasă îți era indiferent dacă te vor lăsa pe tușă, cum de ți-ai ieșit acum așa din fire?

Luă un plic de pe masă, pe care mi-l flutură prin fața nasului.

— Pe acesta mi l-au dat de la recepție, când am ridicat cheia, n-ai remarcat?

O văzusem cum își mușcase buzele în lift, în timp ce citise scrisoarea din plic; dar pentru că mi se mai întâmplă și mie, oricât mi-aș vârî nasul în ceva, îmi stăpânisem curiozitatea.

În locul unei explicații lungi, am spus:

— Am remarcat. Ce conține?

— Este de la firma producătoare, nici Herr Franz nu știe nimic despre el. De aș fi știut ce fel de învârteli fac producătorii turci… Ei nu mai pot suporta prețul acestei camere. Imediat după asasinat mi s-a spus că apartamentul este prea scump, iar acum socotesc prea scumpă și camera. Vor să mă mut la un hotel ieftin, pe care mi-l indică ei. Datorită prelungirii șederi noastre la Istanbul vor crește și cheltuielile, de aceea nu mai pot să plătească un hotel de clasă…

— Grozav, am zis eu.

O să trebuiască acum să plătească și convorbirile telefonice?

M-am gândit dacă nu cumva Petra trebuia să se mute la mine, dar mă îndoiam că ar fi o idee bună. Nu eram sigură dacă puteam să mai stau cu cineva în afară de Fofo. Cel mai bun lucru era să îi recomand Petrei hotelul cu o frumoasă perspectivă de la noi din cartier.

În timp ce așteptam telefonul producătorului german, am comandat ceai la room-service, deși eram conștiente că de acum înainte cheltuielile nu vor mai fi suportate de către firma producătoare a filmului. Nu va exista o mai bună ocazie de a o întreba pe Petra cât de avansată era relația ei cu Müller.

*

Când în cele din urmă sună telefonul, tocmai voiam să plec, pentru a fi punctuală la întâlnirea mea cu reporterii.

Era producătorul turc. Omul, cu toate că se afla în concediu, făcea uz de telefon, și se pare că și discuția telefonică avută de către Petra cu Germania folosise la ceva.

— *One moment,* spuse Petra și îmi întinse receptorul.

— Noi nu ne înțelegem, nu vorbește germana. Vorbește engleza, dar tu știi… Vorbește tu cu el și îmi explici pe urmă.

M-am prezentat. Din prima clipă mi s-a adresat ca unui chelner din Berlin, cu persoana a doua.

— Tu vei traduce?

— Da, voi traduce. Petra întreabă ce știți dumneavoastră despre știrile din ziarele de astăzi.

— Tocmai i-am explicat partenerului nostru german. Pentru a se băga în vorbă, Ayla… Artiștii procedează uneori astfel ca să iasă în față… Desigur că Petra *han^m* cunoaște asta… Ayla a folosit ocazia oferită de absența mea din Istanbul. Știrile nu au nicio bază…

L-am întrerupt:

— Ayla Özdal are ceva de-a face cu compania dumneavoastră? Nu prea înțeleg ce vreți să spuneți.

— Kati *abla,* Ayla a fost soția mea. Petra *han^m* nu trebuie să se supere, voi repara greșeala.

— Asta înseamnă că fosta dumneavoastră soție a lansat acest zvon deoarece compania dumneavoastră este coproducătoare. Nu?

Pentru a ușura înțelegerea, redau în esență ceea ce a răspuns interlocutorul:

— Da, exact Nu este nicio problemă. Nu există niciun motiv pentru a intra în panică.

Mi-am mușcat buza inferioară și am privit-o pe Petra. Pesemne, aveam o mimică pur turcească, pentru că ea nu a înțeles ce aș fi vrut să îi spun.

— Astăzi Petra a primit o scrisoare de la firma dumneavoastră prin care i se cere să se mute pentru că nu mai puteți suporta costurile cu hotelul.

— Nu, nu trebuie să facă asta! Mă ocup eu de chestiune imediat ce ajung la Istanbul. Notează numărul meu de mobil. Dacă mai apar probleme, să mă sune Petra *han^m.*

După ce am pus receptorul în furcă, am izbucnit în râs. Ayla Özdal reușise de o zi încoace să bage în vrie tot felul de oameni, inclusiv comisarii

de la poliția criminală, care veniseră cu o teorie a conspirației, și nimănui nu îi trecuse prin cap că poate femeia, pur și simplu, născocise totul.

I-am relatat Petrei ceea ce discutasem la telefon. Când a auzit că nota de la hotel va fi achitată, s-a mai liniștit în oarecare măsură. Râse destinsă și zise:

— Mă gândisem eu că așa stăteau lucrurile.

— Te gândiseși la asta?

— Evident. Așa ceva se petrece peste tot în lume, în definitiv, lucrez de douăzeci de ani în lumea filmului. Mai întâi că femeia este mult prea tânără pentru rol. Nici cel mai bun machieur nu reușește să o îmbătrânească cu treizeci de ani.

— Într-adevăr este prea tânără, am murmurat eu supărată pe mine că nu remarcasem singură problema vârstei.

— Kurt a făcut un joc propriu dându-i femeii speranțe cu privire la rolul meu. Își aranjă cu o mișcare a capului părul pe spate și mi se adresă cu un zâmbet disprețuitor: Și cine este Kurt, de fapt, ca să poată el renunța la mine?

Nu mai aveam timp ca să aflu mai multe despre acest joc practicat de regizor cu actrița doritoare să primească totul. Deja era ora trei și jumătate.

*

Când, cu o întârziere de cincisprezece minute, intram în cafeneaua aflată vizavi de magazinul meu din Kuledibi, cei doi reporteri se aflau deja acolo, cu aparatele de fotografiat pe masă, beau ceai și fumau. După discuția cu producătorul și fostul soț al Aylei Özdal, ar fi trebuit să amân această întâlnire. De la reporteri nu mai puteam să aflu multe, dar nu voiam să risc să o supăr pe Lale. Doar alocase doi reporteri pentru mine timp de câteva ore.

Unul din ei se prezentă drept reporter de investigație. Cred că avea cam cincizeci de ani. Era numai piele și os, un chelios cu dinții înnegriți de nicotină, care aprindea țigările una de la alta. Celălalt, care lucra pentru publicație, era încă atât de tânăr, că putea fi considerat un învățăcel. Un duo remarcabil.

— De fapt cine este această Ayla Özdal? l-am întrebat pe tânăr după obișnuințele prezentări.

— Nu o știți? întrebă acesta pe un ton de reproș, ca și cum vorbeam de Claudia Cardinale. A fost Miss Turcia 2000, după care a început să lucreze ca manechin. Acum trei luni a scos un album, care nu se vinde bine. Se

spune că ar fi primit un rol într-un serial de televiziune care va fi transmis la toamnă. Asasinarea acestui regizor reprezintă un mare ghinion pentru ea; o apariție de talie internațională i-ar fi schimbat întregul viitor. Este păcat, într-adevăr păcat!

Aveam impresia că tânărul nostru reporter era un fan al Aylei.

— Se spune că are o relație cu Mesut Mumcu, așa este?

Mesut Mumcu era numele producătorului turc care tocmai mă tutuise.

— Există un astfel de zvon, spuse tânărul. Colegii noștri i-au fotografiat de câteva ori prin localuri, dar Ayla susține că sunt doar prieteni. Eu zic că până la proba contrarie trebuie să o credem. În această branșă se vorbește mult. Fiecare împrăștie un zvon după altul. De ce întrebați?

— Mesut *bey* vorbea despre Ayla Özdal ca despre soția lui, de aceea am crezut că sunt căsătoriți.

Reporterul păru că găsea asta foarte comic. Rânji;

— Ce se petrece în lumea filmului… Străinii nu pot să înțeleagă.

Clar, pentru el germanii erau extratereștri. L-am lăsat în plata Domnului.

— Mesut *bey* nu voia să spună „femeia cu care mă culca” de acea a spus „soția mea”. Rânji prostește la mine și adăugă: Este clar?

— Asta înseamnă că ei nu sunt căsătoriți și doar din politețe tipul a numit-o soție?

Eram cu adevărat de pe altă planetă?

— Nu știu, poate că s-au și căsătorit în fața imamului. Dar, oricum, nu este ceva serios. După cum spuneam, cine știe dacă ei chiar au o legătură.

— Cred că va trebui să citesc mai des pagina cu bârfe, am zis, râzând.

— Branșa are caracteristicile ei, spuse atotștiutorul tinerel. Și stabili scurt: Noi informăm despre viața oamenilor interesați pentru întreaga societate, nu bârfim!

Reporterul de investigații dădu aprobator din cap. Se părea că problema privea valorile sale profesionale.

— Astăzi nu a apărut nimic în ziare referitor la crimă, am spus. Nu există noutăți?

După cum vă puteți imagina, întrebarea i-am pus-o reporterului de investigații.

— De la poliție nu transpiră nimic. S-ar putea crede că în spatele crimei se ascunde altceva. Mesut Mumcu face parte dintre cei ieșiți din închisoare la ultima amnistie…

Celălalt reporter consideră necesar să intervină cu câteva informații din domeniul lui:

— Mesut este fostul iubit al lui Sedef Armen. Cei doi voiau să se căsătorească. Sedef și-a și croit o rochie de mireasă, dar apoi totul s-a dezumflat. Atunci ea i s-a plâns lui Fatih al nostru, a spus că acest bărbat nu îi permite să lucreze, că ea se străduiește de atâția ani să devină cineva în branșa asta și nu poate renunța. Fatih nu a scris nimic despre asta, fiind de părere că ținuta lui morală profesională nu îi permite să redea în ziar o discuție particulară cu Sedef. Dar Kemal Güngör a scris mai târziu despre asta în rubrica lui.

— O clipă, l-am întrerupt. Cine este Fatih al vostru, și cine este Kemal Güngör?

Cred că acum era absolut convins că avea în față o extraterestră. De fapt și eu eram foarte aproape de a mă considera așa.

— Fatih este șeful nostru de departament. El cunoaște scena foarte bine. Și Kemal Güngör este redactor-șef la *Kad^n^n Resmi.*

— La ce v-ați referit spunând „scena”?

— Ei, la oamenii de pe scenă.

Era clar că îl călcam pe nervi, dar cu toate bunele mele cunoștințe în materie de limbă turcă și cu toată inteligența mea, pentru mine jargonul reportericesc era ieșit din comun.

— Vă referiți la interpreți de șlagăre, la regine ale frumuseții și altele asemenea?

Confirmă obosit.

— Bun. Și de ce a ajuns Mesut Mumcu în închisoare?

Reporterul de investigații, care în comparație cu celălalt cel puțin dispunea de o anume maturitate dată de vârstă, își drese glasul nu tocmai bine educat și mai luă o gură de ceai înainte de a răspunde:

— Pentru mai multe fapte penale: sechestrare, instigare la tâlhărie, instigare la crimă. Fără amnistiere i-ar fi fost cu siguranță greu. Dar de șapte luni este în libertate. Banda lui era pe punctul de a se destrăma în perioada în care era închis, dar, când a ieșit, și-a adunat iar oamenii și chiar și-a extins afacerile. În film a intrat de curând. Coproducția aceasta este primul lui film.

— Mesut Mumcu este amestecat și în afaceri cu droguri?

Nimeni nu va susține în mod serios că nu este tras de păr să suspectezi că în spatele asasinării lui Müller s-ar afla afaceri cu droguri. Finanțarea

producerii internaționale a unui film, salariile actorilor, cazarea într-unul dintre cele mai bune hoteluri ale Istanbulului… Niciodată un cunoscut mafiot cu antecedente nu își va asuma cheltuieli și eforturi atât de mari, dacă în spatele lor nu s-ar afla o mare lovitură în materie de droguri. Și, dacă mai ai în vedere și că ecranizarea unui roman de Giacomo Donetti este încredințată unui regizor de mâna a doua, precum Kurt Müller, devenea evident că era ceva în neregulă.

— Mesut nu este direct implicat în afacerile cu droguri. De ramura droguri a organizației se ocupă fratele lui mai mic, Aksut. Ei fac parte dintr-una dintre cele mai mari familii din sud-est. Sunt șapte frați. Și bineînțeles că mai există și frații tatălui, în principiu, tatăl lor este cel care a făcut mare familia. Maksut, fratele mai mare al lui Mesut și Aksut, este deputat în parlament. De două legislaturi. Sora lor, Yakut, este om de afaceri. Este vorba despre „Mumcular-Touristik”, ați auzit cu siguranță de ea, au hoteluri și sate de vacanță. Soțul lui Yakut este german, s-a circumcis și a devenit musulman. Sunt cinci ani de atunci. Neamțul este acum unul dintre cei mai proeminenți gineri ai națiunii noastre. Se zice că a venit în Turcia ca turist, a cunoscut-o pe Yakut și s-a îndrăgostit de ea de la prima întâlnire. Yakut l-a jucat pe degete. Este cu adevărat frumoasă ca o cadră. Ochi negri ca păcatul, apariție impunătoare, ten alb ca zăpada. Se opri pentru un moment, mă privi pe mine și pe colegul lui mai tânăr și adăugă: O apreciere obiectivă. A studiat în străinătate.

Și reporterul de investigații știa surprinzător de multe despre aceste personalități. L-am întrerupt:

— Și ceilalți trei frați? În familie chiar nu există oameni cu profesii normale, gospodine ori profesori?

— Unul dintre frați face parte dintre principii moștenitori ai răposatului Turgut Özal… Ce penibil, nu îmi amintesc acum numele lui. Cum îl cheamă?

Îl întrebă pe colegul mai tânăr. Acesta amestecă cu zgomot ceaiul și se schimonosi ca să arate că nici el nu și-l amintea.

La ce nume te puteai aștepta pentru un al cincilea copil, dacă părinții îi botezaseră pe ceilalți Mesut, Aksut, Maksut și Yakut? „Nu este important numele”, am vrut să spun, când brusc m-am luminat: pe mine nu mă interesau personalitățile și înalta societate, dar mi-am amintit de un articol de ziar care nici mie nu îmi scăpase, era vorba despre fuga în străinătate a lui Turgut Mumcus.

— Nu se numește Turgut? am întrebat.

Se lovi cu palma peste cap:

— Ah, da, Turgut. Avea același prenume ca binecuvântatul Özal. S-a stabilit în America după ce a fost căutat pentru exporturi simulate, facturi false, evaziune fiscală și tot felul de alte infracțiuni. Cu siguranță că stă la Miami și se bucură de viață.

— Ăștia ne cumpără de vii și după ce ei înșiși sunt deja morți, comentă reporterul mai tinerel.

— Deci au mai rămas doi frați. Îi știți și pe ei?

Începeam să regret că citeam doar ediția de sâmbătă a ziarelor.

El încuviință din cap:

— Un frate și o soră. Au o istorie tristă. Și tu îi știi, Cumali, se adresă el colegului mai tânăr.

— Da, sigur, zise ziaristul cu numele de Cumali.

Aș fi pariat pe orice că nu îi știa.

— Cei mai tineri, Dursun și Yeter, între ei era o diferență de vârstă de unu, doi ani. Când frații lor mai mari s-au dus la Istanbul, Dursun a rămas pe post de șef al familiei. Deși era foarte tânăr, îi semăna mult tatălui. S-a gândit să intre în politică și a constituit în zonă o rețea de apărători ai satelor. Se opri și vru să îmi explice ce erau apărătorii satelor: Li s-au dat arme oamenilor din sate ca să poată lupta contra teroriștilor…

— Da, știu, unii aga au înființat miliții populare cu ajutor de la stat, am spus eu.

Chiar dacă nu citeam ziarele, aflasem și eu ce însemna termenul.

— Sora mai mică a lui Dursun, Yeter, era studentă la Universitatea Diyarbakır. Se spunea că din primul an s-ar fi raliat teroriștilor din Valea Bekaa. Normal că pentru familie a fost o lovitură grea. La început au spus că a fost răpită, dar toți știau că se dusese la ei de bunăvoie.

— Cunoașteți această familie pur întâmplător?

— Sunt din aceeași zonă cu ea. Sunt originar din sud-est. Sunt concetățenii mei. M-am născut într-un sat din apropiere, spuse și își mai aprinse o țigară.

— Yeter a fost omorâtă? am întrebat.

Istoria trebuia să fie tristă și nu-mi puteam imagina un sfârșit mai sumbru.

— Într-o luptă ce a avut loc în zona Diyarbakır a fost grav rănită și a fost prinsă, a murit după câteva zile. Familia nu i-a luat cadavrul. Maică-sa era

și așa îndurerată că fiica ei era teroristă. Vestea morții ei a pus capac la toate, la o lună a murit și maică-sa.

— Și Dursun? Cu el ce s-a întâmplat?

— După toate astea, Dursun era înnebunit de furie și a plecat cu oamenii lui în munți, ca să lupte cu teroriștii. Se spune că își ieșise din minți. Nu a durat mult până când l-a nimerit un glonț.

Un moment am tăcut toți trei.

— Dar nu sunteți interesată de crima cu regizorul? Cum ajungem la chestiunea asta? a întrebat reporterul de investigații originar din sud-est.

— Prin legătura cu drogurile a lui Mesut Mumcu, am zis.

— Ah, da. Așa cum spuneam, în familie de droguri se ocupă Aksut.

— Asta o știe toată lumea? am întrebat

— Ce este asta: știe toată lumea? a sărit reporterul de investigații.

Evident că amândoi erau foarte sensibili când era vorba despre munca lor.

— Nu la asta mă referem, am spus. Aici discutăm despre lumea întreagă, de aceea întreb.

— Desigur că nu este un secret. În ziare nu scriem despre asta, dar știm cine cu ce se ocupă.

— Ați spus că poliția procedează în secret la interogatorii în cazul crimei. Ce credeți dumneavoastră, de ce face asta? Există o motivație specială?

Nu răspunse imediat. Roti bricheta din plastic între arătător și degetul gros și lăsă capul în jos. Veni chelnerul ca să ridice paharele goale și mai comandă trei ceaiuri.

— Atunci când șeful nostru a spus că o prietenă a lui Lale *hanim* dorește să vorbească cu reporterul care a scris despre crimă, m-am gândit: Ce… cum se spune… deosebește această crimă de alte crime care au loc zilnic…? Privi la bricheta pe care tot o învârtea între degete, apoi se uită la mine: Unde ai învățat limba turcă?

— M-am născut în Istanbul și am trăit aici până la vârsta de șapte ani. Și de treisprezece ani trăiesc aici din nou.

— Pentru că aveți un nume străin…

Era evident că nu se putea hotărî dacă să mi se adreseze cu tu, ori cu dumneavoastră.

— Eram la întrebarea ce anume deosebește această crimă de altele… am spus, pentru a reveni la temă.

— Dar de ce te interesează chestiunea? Poliția judiciară se comportă ciudat, credeți-mă. De obicei ne furnizează informații, iar acum nu au dat nici măcar o declarație decentă despre cum a fost săvârșită crima: se spune doar că în timp ce era în cadă, cineva a aruncat în apă un uscător de păr. Asta este tot.

— Dar desigur că dumneavoastră aveți cunoștințe în poliție, de la care ați putea afla ceva.

— Tocmai aici este problema. Când șeful mi-a spus să vin aici la ora patru, am sunat un polițist de-al meu, ca să aflu câte ceva. L-am întrebat dacă știe ceva, și i-am promis și că nu am să scriu imediat ceva despre asta. Dar se pare că investigațiile sunt cantonate undeva sus de tot. Nici măcar agenții de poliție nu știau nimic. Ciudat. Ce se ține acolo atât de secret? Se fac presiuni, spune omul din provincia mea. Deoarece victima era un german, nemții vor să își trimită propria echipă, care să poată participa la cercetări. Și persoanele suspecte sunt toate din Germania, unul dintre oamenii din grupul pentru filmări poate să fi ucis bărbatul și, dacă pleacă acasă, nu ar mai putea fi arestat aici. Treaba trebuie clarificată urgent.

— Hmm…

Dacă lucrurile luau o turnură atât de serioasă, Batuhan se sacrificase de-a binelea când îmi făcuse curte la localul cu chebap.

Am plătit consumația pentru toată lumea și m-am ridicat ca să plec. Reporterul de investigații îmi strânse mâna și promise că mă va ține la curent cu tot ceea ce auzea. Își notă pe un pachet de țigări numele meu și telefonul de la magazin; îi plăcusem.

De la cafeneaua unde ne întâlnirăm am făcut două minute până la magazin. Când am intrat, Pelin era la calculator și lucra cu sârg.

— Hallo!

— Hallo! răspunse ea bucuroasă.

— Muncești de zor?

— Contabilitatea este la pământ. Intră mărfii, se vinde, unii plătesc cu cecuri, alții cu bani peșin și nimic nu se înregistrează și mi-am zis că măcar temporar aș putea să fac asta.

Sublimase puternic cuvântul „temporar”. M-am prefăcut că nu am remarcat nimic.

— A sunat cineva, sau a întrebat de mine?

— O jumătate din întreaga lume, de la un capăt la altul. Se ridică și își puse geanta pe umăr. Plec. Mâine deschid iarăși magazinul. Dacă ai timp,

mai uită-te o dată pe ceea ce am făcut. Lista cu cei care au sunat se află pe birou.

Dispăru fără măcar să îmi fi oferit posibilitatea să îi urez toate cele bune. Aerul din micul magazin devenise sufocant. Cu riscul ca aerul fierbinte de afară să intre, am întredeschis ușa.

Ciudat, astăzi mă sunase chiar și prietena mea Cindy, din Australia, dar numele care îmi atrase atenția când privirea îmi alunecă pe listă, fu cel al Sandrei. Sandra, doctorița pensionară din Bielefeld, cea care locuia în același oraș cu Kurt Müller.

Am pus imediat mâna pe telefon. După ce acesta sunase de patru ori și când tocmai trăgeam aer în piept pregătindu-mă să las un mesaj pe robot, m-a surprins vocea Sandrei — și nu era înregistrată pe bandă.

— Sandra? am îngăimat.

— Kati! Ce repede ai sunat! a spus ea.

Se părea că o trezisem din somn.

— Ai putut să afli ceva? am întrebat, încercând să-mi înăbuș gândurile legate de costul convorbirii cu Germania.

— Și încă cum! Chiar mi-a făcut plăcere, dacă mai ai vreo chestiune detectivistă anunță-mă. Mă simt ca Jessica Fletcher.

Ah, fusese plăcut să introduc puțină agitație în viața prietenei mele pensionare.

— Deci ce ai descoperit?

— Știi că Müller este un nume de familie larg răspândit. De aceea m-am gândit că nu am să o scot la capăt cu cartea de telefon și l-am sunat pe Reinhard, prietenul fiului meu; lucrează la ziarul local *Bielefelder Post*. Dacă nu ar fi căzut victimă unui asasinat, nimeni nu ar fi știut că acest Müller a existat; nu este un Wim Wenders. Alo! Alo, Kati!

— Da, te aud.

— Ah, credeam că s-a întrerupt legătura. Oricum legătura este ciudată, vocea mea are ecou. De la privatizare, calitatea telefoniei este de-a dreptul mizerabilă. Dar nu are importanță. Reinhard oricum telefonase familiei Müller pentru a realiza un reportaj. Mi-a dat adresa căminului de bătrâni unde locuiește mama omului. Femeia este foarte bătrână și nu mai putea vorbi bine. Müller mai are un frate mai tânăr, care locuiește în Düsseldorf. Acesta a refuzat să se întâlnească cu Reinhard. Bănuiam eu ceva și l-am întrebat ce profesie avea fratele. Și închipuie-ți, este chirurg! În spitalul unde medic-șef este fratele meu! Am crezut întotdeauna că asemenea

coincidențe se petrec doar în filme. Trase aer în piept și începu să râdă zgomotos. Probabil că Sandra trăise cele mai senzaționale două zile din existența ei de pensionară. Continuă: l-am sunat imediat pe fratele meu, Detlev. Când mi-a auzit vocea, mai întâi s-a zăpăcit. Mai ales de la moartea mamei noastre, nu prea mai luasem legătura. Nu i-ai cunoscut soția. Este a treia, mai tânără cu 25 de ani decât el. Este incredibil…

— Sandra!

— Ah, da, da. Ce ziceam? Da, că l-am sunat pe Detlev, ca să îmi stabilească o întâlnire cu domnul Müller. O consultație medicală absolut normală. Bineînțeles că fratelui meu nu i-am spus nimic despre crimă. Nici nu știam care era specialitatea doctorului. La care Detlev îmi spune că are un coleg care este chirurg mai bun decât Müller și, pe deasupra și specialist în medicină vasculară, și mai zice că o să îmi facă o programare la el. Acest coleg al lui Detlev, chirurg, este turc. Ție îți plac turcii. Mi-a dat numele lui, dar l-am uitat. Dacă vrei îl aflu, dacă tu…

Într-adevăr, pe bătrânii din Germania singurătatea îi face guralivi.

— Sandra! am strigat semnificativ.

— Bine, bine. Detlev îmi aranjase un consult pentru astăzi la ora zece dimineața. Am plecat cu mașina la Düsseldorf. Nu este departe. Doctorul Müller este foarte tânăr, are cel mult 35 de ani M-a întâmpinat de la ușă, bineînțeles numai de ochii lui Detlev. I-am explicat mai întâi că suntem colegi, pentru a crea o oarecare apropiere, pe urmă i-am vorbit despre tine. Sărmanul nu înțelegea nimic, dar cum am pomenit cuvântul Istanbul, a făcut o mutră ciudată. Și, ce să o mai lungesc, i-am spus că de fapt nu sunt bolnavă, că tu m-ai sunat și m-ai rugat să fac investigații cu privire la fratele lui și de aceea am cerut un consult la el. Și ce să vezi, omul devine neliniștit — am înțeles imediat că starea lui era legată de Detlev. „Tinere, i-am zis, pentru tot restul lumii, aici este vorba doar despre o jumătate de oră pe care un pacient o petrece în cabinetul unui medic. Pe nimeni nu privește chestia asta. Nici pe șeful dumneavoastră.” După care s-a mai liniștit.

— Bine, și ce ai aflat, Sandra?

— Nici nu lași omul să vorbească. Făcu o pauză. Își pierduse șirul vorbelor, că nu mai știa ce spusese. Ce am aflat? Doctorul Müller mi-a spus că nu îl văzuse pe fratele lui mai mare de mult timp. Aproape că nu îi lega nimic. De căminul de bătrâni unde se află mama lor se ocupă doar el, fratele lui este o haimana. L-am întrebat cu ce s-a ocupat acesta până acum, și mi-a răspuns că făcuse numai filme idioate. Ultima dată s-au văzut acum

doisprezece ani, când Kurt a vrut să locuiască o perioadă la el. Tânărul doctor crezuse că acesta era la strâmtoare. „De ce să fi vrut să locuiască în cămăruța mea de student, s-a întrebat el, când avea mereu mulți bani!” Atunci nu îi permisese să stea la el. Nu a mai auzit de el nimic, până când a aflat din ziare despre asasinarea lui. Nu o mai vizitase nici măcar pe mamă, la cămin. Doctorul Müller mi-a mai spus: „Nu aș dori ca numele noastre să fie puse în legătură”.

— Asta este tot?

Ca să fiu sinceră, eram dezamăgită.

— Asta este tot, confirmă Sandra.

— Nu există vreun prieten bun sau o altă persoană de la care s-ar putea obține informații — nu te-ai interesat de asta?

— M-am interesat pe unde am putut. Și după aceea. Doctorul Müller nu și-a amintit de nimeni. L-am întrebat care erau prietenii lui Kurt pe vremea când mergea la școală la Bielefeld. Cel mai bun prieten al lui din copilărie a fost Günter Basile.

— Mai trăiește la Bielefeld? Îl știi?

— Dacă îl știu? Îl știe întreaga Germanie. Tu nu citești niciun ziar?

M-am făcut că nu aud.

— Cine este acest Basile?

— Numărul doi la liber-democrați…

— Și fost ministru al Apărării, îmi amintesc, am spus eu.

— Da, în penultimul guvern. Dar nu cred că marele om politic se va întâlni cu tine ori cu mine, doar așa, ca să își amintească de Kurt Müller, vechiul lui prieten de la grădiniță, de care a uitat cu siguranță de mult.

— Hmm… am spus eu.

Sandra nu-mi dăduse indicii noi.

M-am dus acasă pe jos și am îmbrăcat ceva ce corespundea cel mai bine personalității mele, șortul roz croșetat și tricoul imprimat cu Donald Duck, pe care îl cumpărasem în târgul săptămânal de la mine din cartier și care, după cum se spunea, nu fusese vândut în străinătate doar din cauza taxelor vamale. Apoi mi-am făcut o omletă cu ciuperci. Îmi era absolut clar că pe căldura asta nu prea o să îmi priască, dar nu aveam chef să mă ocup de o alimentație sănătoasă. Și, în plus, voiam să mă pedepsesc pentru că nu făceam progrese, în ciuda facturilor telefonice în creștere și a contabilității neglijate.

Când ședeam pe sofa cu farfuria în mână și mă delectam cu omleta și cu salata ofilită, sună cineva la ușă. M-am uitat la ceas: era ora opt și douăzeci și cinci.

M-am aplecat pe fereastră ca să văd cine se afla la ușă; acolo nu era nimeni. Probabil se jucaseră copiii din cartier.

Tocmai voiam să mă reașez pe sofa, când sună a doua oară De data aceasta nu m-am mai dus la fereastră, ci direct la uși

— Cine este? am întrebat eu, așa cum trebuia să procedeze orice femeie singuri

— Batuhan, mi se răspunse, și, de ce să mint, în acea clipă vocea mi se păru mai plăcută decât a tenorului din *Il Trovatore.*

Chiar dacă pe dumneavoastră, dragi cititori, nu vă interesează cum era îmbrăcat comisarul Batuhan atunci când am deschis ușa și mi s-a înfățișat, nu aș vrea să pierdeți descrierea: peste un blue-jeans îngust și nevinovat, Batuhan purta o bluză polo bordo, cu un crocodil verde pe partea din stânga a pieptului, iar în picioare avea espadrile bordo. După părerea mea, ar trebui interzise prin lege nu numai espadrilele bordo, ci toate espadrilele. Este de necrezut că se găsesc adepți ai espadrilelor și în rândul celor care în slujba poporului și a națiunii au ajuns până în minister.

În plus, Batuhan mai avea și o servietă, care întregea imaginea. Cel puțin servieta nu era bordo.

— Nu aveam numărul tău particular, de aceea nu am putut să sun. Dar în orice caz, ieri, când te-am adus acasă, nu am fost chiar atât de beat pe cât crezusem, pentru că am găsit drumul până aici. Ești singură?

— Orchestra filarmonicii berlineze a trecut pe la mine, tocmai a plecat, am spus eu.

Batuhan râse, ori pentru că era obișnuit cu glumele proaste, ori pentru că voia să îmi facă o plăcere. Ca o a treia posibilitate m-am gândit că nu știa sigur ce era filarmonica berlineză, dar preferam să exclud varianta asta din urmă.

— Intră, am spus.

Stătea tot în fața ușii.

Am înaintea lui în camera de zi, ca să îndepărtez omleta și salata, care nu fuseseră prea aspectuoase nici când le pusesem pe farfurie, iar acum arătau chiar jalnic. În seara anterioară, după ce se terminase masa și sticla de raki, Batuhan avusese o a doua inițiativă spontană, după invitarea mea la local,

respectiv să ne tutuim. Dar chiar dacă ne tutuiam, nu trebuia să afle neapărat cum și cu ce mă hrăneam, în afară de chebap.

În timp ce împingeam cu piciorul farfuria sub sofa, l-am strigat pe Batuhan, care acum nu mai staționa în fața ușii, ci în hol:

— Nu vrei să te așezi?

Rămase în ușa camerei de zi, deschise servieta și scoase două sticle de vin. Mă bătu gândul să mai fac o glumă din categoria celor care îți făceau părul măciucă și să spun: „Sper că nu sunt și astea tot Bordeaux!”, dar m-am abținut

— Am adus vin. Bem, nu?

— Desigur, am răspuns.

Când m-am dus în bucătărie, ca să iau un tirbușon, el a venit după mine.

— Progresează investigațiile? l-am întrebat

Nu răspunse la întrebarea mea. Se așeză pe scaunul de lângă ușa bucătăriei și privea cum mă luptam să destup o sticlă.

— Să scot eu dopul? întrebă în cele din urmă.

I-am întins sticla și tirbușonul, am luat pahare din dulap și le-am pus pe tejgheaua din bucătărie.

— Nu merge prea repede, spuse el necăjit. Se vedea că nu se referea la tirbușon și la sticlă. Suntem tare presați de sus. Este insuportabil.

O spusese că unui vechi prieten. Mi-am sprijinit bărbia în mână și l-am contemplat gânditoare. Ocupat cu sticla, nu vedea expresia de pe fața mea.

— Dar de ce sunteți presați tare? Este vorba despre cercetări într-un caz de crimă, și tu ești comisar la departamentul de criminalistică. Faci zilnic astfel de investigații

Ridică din umeri.

— Da, sunt investigații într-o crimă, dar atât cel asasinat, cât și suspecții sunt cetățeni străini Poliția germană dorește să participe la cercetări. Cei de sus fac presiuni ca să rezolvăm cazul cât mai rapid, fără să se mai amestece și germanii. Până acum nu s-a aprobat cererea lor, dar ce o fi mâine nu se știe, spuse el morocănos. Teoriile mele despre crimă… Se opri, se ridică, luă sub braț sticla și servieta și întrebă: Mergem dincolo, în camera de zi?

Așezându-mă pe sofa, cu sticla de vin în mâna stângă și cu o țigară în dreapta, l-am întrebat:

— Acum vorbim despre crimă?

Jocul de-a șoarecele și pisica mă călca pe nervi

— Da, desigur. Sunt câteva lucruri pe care vreau să le aflu de la tine.

— Nu am nici în clin, nici în mânecă cu chestiunea. Cum ți-a venit ideea să îmi pui mie întrebări?

— Nu că ai avea ceva de-a face cu crima. Vreau să te întreb doar despre ceva la ce mă gândesc mereu.

În fața ochilor mei cercetători deja vedeam noua mea carte de vizită:

Kati Hirschel

Librar — detectiv

Consilier al departamentului de criminalistică

— Dacă îmi explici detaliat cum a fost comisă crima, am să îți răspund la întrebări.

Eram conștientă că ceea ce spusesem suna a șantaj, dar metodele folosite pentru a-ți atinge țelul nu trebuie neapărat să fie întotdeauna curate, asta o știți cu siguranță și dumneavoastră.

Batuhan începu să relateze fără reținere, cu o francheță care mă surprinse:

— Deoarece cadavrul era în apă, momentul crimei nu a putut fi stabilit cu exactitate. După ce au mâncat cu toții în seara respectivă, în jurul orei 23.40 în lift au urcat ultimii cinci oameni ai echipei de filmare, printre care și Müller. Camerele lui Müller, a asistentei regizorului, Bauer, și a asistentului de producție Gust se află la etajul patru al hotelului. Cei trei coboară împreună din lift. Deoarece Gust vede că Müller este beat criță, îi propune acestuia să îl conducă la camera, mai exact spus la apartamentul lui. La acest etaj există două apartamente cu vedere la mare, iar pe partea dinspre stradă sunt obișnuite. Müller refuză, iar Bauer și Gust se îndreaptă spre camerele lor, în timp ce Müller pleacă în direcția opusă. Ceea ce înseamnă că ei se despart la lift. Cei doi care l-au văzut ultimii pe Müller în viață și-au petrecut împreună noaptea, după propriile declarații, în camera doamnei Bauer.

Se opri ca să bea o gură de vin.

— Legătura dintre Bauer și Gust era anterioară, sau doar în acea noapte…?

— Ei susțin că abia în acea noapte s-a întâmplat. Bărbatul este căsătorit. Cei doi, și sub influența alcoolului, își petrec noaptea împreună.

— Faptul că se ajunge la așa ceva între două persoane ale căror camere se află una lângă alta, mi se pare o întâmplare prea mare. Cine a stabilit în ce camere să fie cazați membrii echipei, și pe ce principii a decis asta?

— Camerele au fost bineînțeles rezervate înainte de sosirea echipei la Istanbul, unsprezece camere și două apartamente. Dar nu s-a stabilit atunci cine va ocupa fiecare cameră. Asta înseamnă pur și simplu că fiecăruia i-a fost repartizată camera la recepție. Apartamentele… Au fost solicitate două apartamente, și hotelul le-a rezervat pe cele două aflate unul lângă altul — pentru Müller și pentru prietena ta, Petra Vogel. Că în cele din urmă camera doamnei Bauer se afla lângă camera domnului Gust… Se scărpină în cap, apoi continuă: Se înțelege că asta este o coincidență.

— O coincidență mult prea mare, Batuhan, am spus pe un ton caustic.

Contrar așteptărilor mele, Batuhan nu se simți lovit în mândria lui bărbătească; el scoase din servietă un notes în carouri și scrise și această întrebare alături de lucrurile de rezolvat în ziua următoare.

— Ceea ce înseamnă că Müller a fost văzut ultima dată în viață la ora 23.40 când a coborât din lift și s-a îndreptat către camera sa.

— Da, și dimineața la ora 5.20 a fost găsit cadavrul.

— Este corect că a fost omorât în cadă?

— Tu consideri că noi, polițiștii turci, ne ținem de bancuri?

Dacă asta vă interesează: mie nu-mi ardea de râs.

— Între cele două evenimente sunt mai puțin de șase ore: dacă nu ar fi fost omorât, ar fi început noua zi după cinci ore de somn. Să fi fost eu în locul lui, m-aș fi trântit în pat, în loc să mă bălăcesc în cadă. Despre faptul că omul era beat, în afară de cei doi… cum îi cheamă?

— Bauer și Gust. Nu mai era nevoie să spună ei că era beat, pentru că autopsia a stabilit incontestabil că alcoolemia era foarte mare.

— Hmm… am spus eu dusă pe gânduri.

Deci Müller nu fusese transformat într-o grămadă de cărbuni datorită șocului electric, așa cum crezusem eu. Se putuse face autopsia.

— Mi se pare ciudat că un om beat nu se duce direct în pat, ci la baie.

— Și faptul că ținea în mână un pahar de whisky este și mai ciudat, spuse el.

— Avea în mână un pahar de whisky? Ezitam. În mână? Ce înseamnă în mână? Voiai să spui că era în cadă.

— Nu, în mână. Ținea paharul strâns.

— Cum?

Nu numai că trupul lui nu era carbonizat, acum mai ținea și un pahar de whisky în mână!

— Dacă moartea intervine brusc, ori într-o stare de excitație, palmele și antebrațul nu se mai destind, rămân încordate. Nu ai văzut niciodată fotografii ale unor soldați morți pe câmpul de bătălie, cu steagul strâns în mână? Mă refer la cei care au murit cu steagul în mână…

Nu am mai comentat deloc ultima frază a lui Batuhan, m-am încruntat și am zis:

— În cadă, cu paharul de whisky strâns în mână… săracul! Brusc m-am luminat: dar asta înseamnă că paharul exclude sinuciderea.

Mă gândeam la reacția costumierului, atunci când văzuse primul cadavrul.

— Așa cum se prezentau lucrurile, nici nu se punea problema unei sinucideri.

— Bine, dar a încercat să se salveze?

— Posibilitatea salvării într-o astfel de moarte este nulă. Din cauza musculaturii. Spuneam că palmele și antebrațul se crispează, dar și în restul corpului intervine contracția involuntară a musculaturii. De aceea este imposibil să sară din apă.

— Bun, și în ce stare era cadavrul?

— Adică cum „în ce stare”?

— Eu mă gândeam că trecând curentul prin el se carbonizase, dar, dacă te-am înțeles corect, lucrurile nu stau așa.

— Ba da, la un șoc electric normal corpul este carbonizat

— Dacă, de exemplu, îți bagi degete în priză…

Nu mă lăsă să termin.

— Nu în apă… pentru că apa este bun conductor… intervine moartea prin oprirea inimii.

Se părea că nici el nu se pricepea prea bine la chestiunea asta.

— Hmm… am spus din nou. Ceea ce mă preocupa mai mult decât starea cadavrului era starea uscătorului de păr. Aș vrea să mai întreb ceva.

— Te rog!

— În ce privește uscătorul de păr. În hoteluri, ca o măsură de siguranță, acestea funcționează numai cât ții butonul apăsat Nu vreau să generalizez, dar cel puțin în acest hotel așa funcționează uscătoarele de păr. Asasinul a ținut degetul apăsat pe buton în timp ce scufunda uscătorul în cadă?

Încuviință laudativ din cap.

— Ai studiat uscătoarele din camere?

— M-am uitat la cel din camera Petrei. Și cred că toate funcționează la fel.

Îmi petrecusem timpul din acea dimineață în camera de baie a Petrei nu numai citind instrucțiunile de folosire și compoziția chimică a cremelor ei.

— Ai dreptate, a spus el. Toate sunt așa, inclusiv cel din camera lui Müller. Ca să funcționeze, trebuie să ții apăsat butonul. Dar asasinul nu a folosit uscătorul de păr al hotelului!

— Nu?

— Modelul folosit era unul ieftin, Philips a încetat producția lui acum vreo patru ani. Astfel de aparate se produc în Taiwan. Modelul a fost produs în milioane de exemplare și s-a vândut în întreaga lume… Atât în Germania, cât și în Turcia, din păcate. Am încercat să stabilim proveniența aparatului, dar este imposibil.

— Un model cu cablu lung… am spus eu.

M-a privit așa de ciudat, încât am simțit nevoia să îi explic de ce spusesem asta:

— Și Petra a locuit într-un apartament. Doar camera de baie a acestui apartament este aproape tot atât de mare cât camera mea de zi.

Batuhan își aruncă privirea prin cameră, ca pentru a-i aprecia mărimea. Am continuat să explic teoria mea:

— Nu știu unde este priza în camera de baie, dar dacă plecăm de la ipoteza că priza, ca toate prizele, se află lângă lavoar, atunci între priză și cadă este o mare distanță. Obosisem să tot pronunț cuvântul „priză”. Am mai cântărit o dată dacă vorbele mele erau legate logic și am adăugat: Bineînțeles, dacă apartamentele sunt identice.

— Sunt. Raționamentul tău a fost corect. Dar nu numai tu ai gândit corect, ci și asasinul a gândit exact la fel; a conectat între ele mai multe prelungitoare. Trei cabluri, fiecare de câte doi metri lungime. A conectat două, unul nu l-a folosit.

— Așadar, în timp ce asasinul conecta cablurile în fața lui, Müller bea whisky în cadă. Ah, dar asta este o mare prostie!

— Cu siguranță că nu a conectat cablurile în baie. Probabil că a făcut asta în salon, în timp ce Müller era în baie. Cablul nefolosit l-am găsit pe masa din salon.

— Hmm… și pe cablu nu erau amprente digitale?

— Nu, spuse Batuhan și oftă.

Era clar că își pusese speranțele în aceste amprente, până când să primească rezultatele de la laborator.

— Este lipsit de sens să cauți amprente într-o cameră de hotel, în mod normal nici nu ne dăm osteneala, dar în acest caz aveam sticla de whisky, priza și cablul. S-ar putea crede că asasinul ar fi purtat mănuși, dar ar fi ridicol. Cu siguranță că ar fi trezit suspiciunea victimei dacă se preumbla pe acolo cu mănușile pe mâini. Totuși, pe cablu nu era nici măcar o amprentă.

— Poate că victima nu a avut timp și de suspiciuni, am spus eu.

— Nu ar fi exclus. Cineva deschide ușa fără să fie remarcat, intră, montează cablurile în salon în timp ce Müller se află în baie… Dar cum de a știut asasinul că Müller este în cadă ca să vină cu un uscător de păr în cameră și să comită crima? Ușa nu prezintă urme de forțare.

— Cazul se complică prin faptul că arma crimei este un uscător de păr, nu? Dacă Müller ar fi fost ucis banal, cu un pistol, nu ar mai fi trebuit să ne gândim la toate astea, am zis eu.

Interveni un moment de tăcere. Am suflat câteva rotocoale de fum în aer. Îmi era clar că aveam o față comică, dar vă puteți închipui că trecusem de mult de vârsta la care să îmi mai fac astfel de gânduri.

— Chiar dacă nu a fost Petra, cred că asasinul era femeie, spuse și trase cu coada ochiului la fața mea gânditoare.

— Pentru că femeile sunt acelea care au adus cu ele toate belelele de pe lume, nu? am zis eu.

Remarcasem că, spre deosebire de noaptea trecută, nu mai era atât de sigur că Petra săvârșise crima.

Batuhan mă privea cu capul plecat. Nu mai văzusem un polițist atât de nedreptățit.

— Vreau să și explic de ce cred asta: Mi-l imaginez pe Müller gol pușcă în cadă, pe când cineva se află la el. Dacă în cameră ar fi fost un bărbat, nu s-ar fi dezbrăcat și nu s-ar fi așezat în cadă, nu? Tăcu. Nu răspunsese la întrebarea mea, ci la o altă întrebare pe care și-o pusese singur. Bun, o să spui că era homosexual, dar noi avem convingerea fermă că nu era. În echipa de filmare există unul, un bun prieten al lui. Din declarația acestuia…

Ceea ce spusese acesta nu îi părea nici lui absolut mulțumitor, dar nu am insistat.

— Cred că în cameră era o femeie, cu care Müller avea o relație, continuă el agitat. Se poate ca în acea noapte să nu fi avut raport sexual cu

femeia, nici nu există vreo urmă care să dovedească asta; patul este neatins, nu am găsit prezervative folosite sau altceva… Dar, după cum spuneam, un bărbat gol în prezența altui bărbat…

— Eu am auzit că bărbații turci își arată unul altuia penisul și și-l măsoară cu linia. Sunt minciuni? l-am întrerupt.

— Aici nu discutăm despre flăcăiandri, spuse el ca și cum flăcăiandrii nu ar deveni cândva și ei bărbați adulți.

Dacă nu aș fi petrecut la Istanbul primii mei șapte ani și ultimii treisprezece, ca să fiu cinstită, nici eu nu aș fi văzut nicio logică în spatele cuvintelor lui Batuhan. Batuhan era produsul unei societăți în care bărbații umblă în băile pentru bărbați cu un șorț în jurul șalelor, iar femeile umblă în băile pentru femei cu chiloței, pe care nu îi dau jos nici când se spală. Dimpotrivă, Müller venea din Germania, o țară în care există saune în care bărbați și femei în pielea goală nădușesc împreună, în care există nudism mixt cu ștranduri și bazine de înot, cum nu mai există niciunde în lume, cu excepția câtorva țări nordice. Nu îl cunoșteam pe Müller, dar îmi imaginam că își expusese penisul în fața prietenilor nu numai flăcăiandru fiind.

— Asta poate fi valabil pentru turci, dar în Germania nu există un astfel de tabu. Omenii se dezbracă nu numai pentru a face sex și nu se dezbracă numai în fața altuia cu care a făcut sex. Când cineva dezbrăcat deschide ușa poștașului, acestuia nu îi trece automat prin cap că femeia ori bărbatul respectiv are vreo intenție cu el. Chiar în ștrandurile publice din centrul orașelor există o zonă unde oricine se poate bronza gol, dacă vrea. Este o deosebire de cultură.

Rămase cu gura căscată.

— Serios? Tipul nu este homosexual, și totuși se dezbracă gol pușcă în fața altui bărbat și se duce la baie? întrebă el după ce cu mult efort închise gura.

— Evident, poți fi sigur.

Mă privi descurajat Dacă indiciul care o condamna pe Petra ori pe oricare altă femeie era demontat atât de simplu, atunci cu adevărat nu le va fi ușor lui Batuhan și colegilor lui.

— Ayla Özdal a declarat ieri, la o conferință de presă, că rolul Petrei i se va atribui ei, am spus eu ca să îi arăt că informațiile pe care mi le dăduse cu o zi înainte nu erau grozave.

Strânse din buze.

— Nu mai sunt așa de sigur ca aseară că ceea ce a declarat Ayla este adevărat. Am interogat-o ieri și, după părerea mea, minte. Se poate ca Müller și această Ayla să fi avut o relație, dar este posibil ca ea să fi ales această cale ca să își mai facă puțină reclamă.

Urmară iarăși câteva momente de tăcere. Amândoi ne gândeam.

— Ar mai fi ceva ce aș dori să știu, dacă te mai pot întreba, am spus eu cu câtă grație am putut

— Păi, întreabă.

— Când criminalul a aruncat uscătorul în cadă, s-a produs un scurtcircuit? Adică, în asemenea situații nu sar siguranțele?

— Ba da, și așa s-a și întâmplat

— Criminalul avea o lanternă la el? Cum s-a descurcat pe coridorul scufundat în întuneric?

— Camera dispunea de siguranțe proprii. S-a ars siguranța de la apartamentul lui Müller, este adevărat. Dar atât. Când criminalul a ieșit pe coridor, acesta era normal iluminat Dacă ar fi sărit siguranțele de pe întregul etaj, sau din întregul hotel, crima ar fi fost descoperită mai devreme.

— Bine, dar cine ți-a spus că Petra și Müller ar avea o relație?

— Mai bine întreabă cine nu mi-a spus. Mai toți cei din echipa de filmare știau, iar la interogatoriu a fost primul lucru declarat. Din toată echipa numai o femeie a declarat că nu își poate imagina așa ceva. Cu excepția ei, toți erau convinși de existența acestei relații.

— Ai întrebat-o pe Petra dacă avusese o relație cu el?

— Da, ieri, când a venit la sediu. A răspuns că nu a avut absolut nicio legătură cu el.

Astăzi după-amiază, la această întrebare Petra îmi răspunsese: „Nu vorbi prostii, nu a fost absolut nimic între noi”.

Batuhan continuă:

— Ceilalți din echipă vorbesc de o dragoste aprinsă, furtunoasă. De fapt este ciudat că Petra o contestă atât de hotărât își trecu mâna prin păr. Nu avem nicio dovadă concretă. Dar dacă stai să te gândești cui i-a deschis Müller ușa, pentru cine a renunțat la somn…

— … Rezultă că numai pentru amanta lui, am terminat eu fraza începută de el.

Stăteam unul în fața altuia fără să scoatem o vorbă. Eu mă gândeam la ceea ce spusese el, când brusc mi-a venit o idee și am pocnit din degete.

— Asta este! am spus eu. Ai verificat prelungitoarele puse la uscătorul de păr? De unde sunt cablurile?

— Bravo! Nu îți scapă nimic, spuse el jumătate ironic, jumătate laudativ.

Nu mi-am putut da seama care jumătate predomina.

— Și? am întrebat, abia așteptând răspunsul.

— Cablurile sunt de o calitate mai bună decât cele care se produc în Turcia. Adică nu sunt marfă turcească, dar poți găsi astfel de cabluri în multe magazine de aici.

— Eh, deci cablurile nu ne duc mai departe.

Dădu negativ din cap.

— Destup și cealaltă sticlă, spuse el.

— Putem și să ieșim în oraș. Îmi este foame. Să mâncăm un sandviș cu brânză la un chioșc Bambi. La ora asta… M-am uitat la ceas. Este zece și zece. Rămâne destul timp pentru digestie, până la culcare.

— De acord.

— Atunci mă îmbrac, am spus eu și am pornit în călătoria către dormitor în apartamentul meu de 160 de metri pătrați.

Când să deschid șifonierul, am băgat de seamă că în această seară pentru prima oară arșița nu mă deranjase. Nu că noaptea s-ar fi răcorit, prea ar fi fost bine. Mintea îmi era atât de ocupată cu crima, că nu mă mai interesa nici starea vremii. Nici măcar la Fofo nu mă mai gândisem de două zile. Parcă m-a înțepat ceva în inimă. Puteam să uit de micul meu Fofo așa de simplu?

În timp ce în inima mea se luptau furia și afecțiunea pentru Fofo, am simțit brusc dorința să îmi fac o plăcere, pentru a mă scuza în fața corpului meu pentru faptul că îl tratam atât de rău, hrănindu-l cu ouă și sandvișuri cu brânză. Ca urmare aveam să îmbrac ceva șic.

Bine, accept că nu era vorba doar să mă răsplătesc pe mine.

M-am îmbrăcat cu o fustă de un verde țipător, cu șlițuri adânci, și cu o bluză bej, care se închidea în față. Am mai adăugat niște sandale împodobite cu inele metalice uriașe și un strop de parfum, pe care l-am prelins pe gât. Părul îmi orna capul precum o coroană făcută de o mână de maestru din cele mai distinse giuvaiere ale lumii: eram mulțumită de ființa care mă privea din oglindă.

Ca și Batuhan.

Faptul că nu era îmbrăcămintea potrivită ca să stai la chioșc și să mănânci sandviș cu brânză îmi era la fel de clar ca și dumneavoastră, dragi cititori,

dar îmi era perfect indiferent.

După ce am mâncat sandvișurile, ne-am dus la un club cu vedere la Bosfor, unde oameni de rând își agitau coapsele și brațele la dansul buricului, acompaniați de muzică turcească până în zori. La un moment dat capul amenința să îmi plesnească de atâta zgomot, iar frumusețea Bosforului mi se șterse din fața ochilor, așa că voiam doar să ajung acasă. Batuhan insistă să mă conducă acasă. Oricum mașina lui se afla în apropierea locuinței mele.

Ajunși în fața ușii, din pură politețe i-am propus să urce la o cafea.

— Oricum trebuie să urc, mi-am lăsat servieta la tine, spuse el dezghețat

Nici nu observasem că nu avea la el oribila servietă. La început m-am mirat, apoi m-am enervat: o lăsase la mine acasă pentru cazul în care nu l-aș fi invitat înăuntru, să aibă un pretext să vină totuși cu mine. Viclenie tipic orientală. O clipă am ezitat dacă să îi spun: Nu este nevoie să vii cu mine, îți las servieta în coșul pentru cumpărături de jos.

Dar merita să mă port cu el așa de grosolan? Nu, ceea ce făcuse nu era așa grav.

Am urcat împreună.

Trase de fusta mea încercând să-și vâre genunchiul între picioarele mele. Fusta era foarte strânsă pe corp. Când mă lipi de el cu tot corpul și începu să îmi mângâie coapsele, îmi scăpă un oftat voluptuos, care numai plăcut nu îmi sună. „Ce penibil… ce penibil, sex cu un polițist!” Pe deasupra mă simțeam ca un copil care păcălește buna-credință a mamei.

După câteva minute, nu, nu se poate să fi durat atât de mult, deci după câteva secunde, conștiința și mama mă părăsiră; acum mai exista numai acel ceva tare, care mă împungea în locul în care piciorul meu stâng se unea cu coapsa și care-mi doream nebunește să pătrundă în mine, o mână uriașă, bronzată, care-mi trăgea fusta în sus, și o altă mână bronzată care îmi mângâia pieptul prin bluză.

— Mergem în dormitor? am șoptit eu.

— De ce? a întrebat el.

— Vino, i-am spus fără să mă mai preocupe fantezia lui de polițist.

Nu răspunse, dar mă ținea bine.

Am auzit un zgomot — erau nasturii bluzei mele, care unul după altul zburau pe podeaua de piatră a coridorului; eram curioasă cum îmi va scoate sutienul: cu îndemânare și exersat ori incitat ca un începător.

Nu îmi scoase sutienul.

Îl trase într-o parte, îmi scoase sânii, îmi trase mânecile bluzei și bretelele sutienului până în dreptul coatelor. Nu îmi mai puteam mișca brațele, dar oricum nu mai eram în stare să le mișc, brusc îmi pierdusem toată energia. „Rigiditatea plăcerii”, mi-a trecut prin minte; îmi ardea clitorisul, voiam să pună mâna pe el, să îmi vâre mâna bronzată între picioare, exact până acolo unde mă ardea, dar fusta, fusta mea lungă și îngustă se opunea mâinii, se opunea ca aceasta să ajungă între picioare, acolo unde o doream.

Sprijinită cu spatele de peretele alb și rece, cu mânecile bluzei trase peste coate și cu baretele presupus elastice ale sutienului trase într-o parte… Deoarece nu mă puteam mișca, nu îl puteam împiedica să tragă fermoarul pantalonilor și nu îi puteam conduce mâna acolo unde voiam, trebuia să mă eliberez cât mai repede posibil din starea de rigiditate și-și mai important — să ies de sub controlul lui. Am repetat:

— Să mergem la pat.

— Psst!

Am auzit fermoarul deschizându-se, mi-am sprijinit capul de umărul lui și am privit în jos. Pantalonii îi căzuseră până în dreptul genunchilor și cu o mână își trăgea chiloții albi, ripsați. În lumina ce provenea de la celelalte locuințe și care pătrundea până pe coridor prin ușa deschisă a balconului, i-am văzut penisul în erecție. Îmi trase fusta în sus până în zona lombară, mă apucă de șolduri și mă ridică fără efort, ca pe o păpușă. Cu picioarele în jurul coapselor lui și cu brațele pe care nu le mai puteam mișca, înghesuită între perete și penis, m-a cuprins brusc dorința lipsită de sens de a mă împotrivi, nemaivoind și suport superioritatea lui, pentru că era mai puternic decât mine și, în ciuda excitației, am șoptit:

— Nu vreau!

— Ce?

Îmi îndepărtă cu un gest tandru părul de pe frunte.

— Nu vreau. Lasă-mă jos, am repetat

Nu spuse niciun cuvânt. Mă lăsă pe podea, își ridică apoi chiloții care îi atârnau de-a lungul picioarelor, își aranjă și pantalonii și nu zise nimic.

Nu întreba: „Ce s-a întâmplat?” sau „De ce nu?”

Mi-am tras cu greu fusta în jos; când am pipăit după nasturii bluzei, ca să o închei, am constatat că nu îi mai aveam. Inima începu din nou să îmi bată, amintirea clipei pe care tocmai o trăisem mă străbătea din clitoris până în creier. M-am îndepărtat de el și m-am dus în dormitor. Lumina becului din tavan mă orbea, am luat primul tricou din sertar și l-am tras pe mine.

— Bei o cafea? l-am întrebat fără să îl privesc, îndreptându-mă din dormitor către bucătărie.

Stătea nemișcat pe coridor, exact acolo unde cu doar puțin timp în urmă își trăsese fermoarul. Se uită la ceas:

— Este aproape ora unu, murmură el.

— Și ce dacă?

— Poate că ar fi mai bine dacă aș bea bere în loc de cafea.

În timp ce mă ghemuisem căutând bere undeva în fundul unui dulap, l-am întrebat:

— Ce se întâmplă dacă polițiștii surprind un coleg conducând sub influența alcoolului?

— Dacă polițiștii surprind un comisar, mă corectă el. Atunci spun: „Scuzați-ne, șefu', nu v-am recunoscut".

— Nu vorbești serios!

— Vorbesc serios. Ai cunoscut vreun comisar care a trebuit să predea permisul de conducere pentru că ar fi condus beat?

— Nu, dar eu nu sunt un punct de referință, pentru că oricum tu ești singurul comisar pe care îl cunosc, am zis, încercând să mă ridic. Nu am bere. Poți să bei vin.

— O nemțoaică fără bere în casă este ca o echipă de fotbal fără antrenor.

Nu trebuia să gândesc prea mult, era tot o glumă de polițist. În orice caz, situația anterioară tensionată nu părea să fi afectat relația noastră și el nici nu va întreba de ce nu am vrut.

6.

M-am trezit cu o migrenă groaznică, care îmi luase în primire întreaga parte dreaptă a capului: era foarte devreme, nu ceasul deșteptător mă trezise. Am făcut un duș și mi-am masat ceafa cu apă fierbinte. După care am ieșit pe balcon cu o cafea mare, turcească. Când convingerea mea că împotriva migrenei era bună cofeina începu să se clatine, îmi mai rămase doar speranța că în curând se va face ora opt și că magazinul alimentar va deschide. Nu aveam nimic de mâncare în casă și nu voiam să iau pastilele contra migrenei pe stomacul gol.

După aceea o mașină descarcă lăzi cu pâine albă de la brutărie, o alta lăsă lângă ușă un teanc de ziare, plecară amândouă, și Hamdi, băiatul de prăvălie, stropi cu apă pe jos împotriva prafului, care se transformă rapid în noroi, pe care băiatul îl mătură apoi cu un târn ordinar. Cu toată migrena

mea, am mai rămas un timp urmărindu-l. Ce era mai ordinar târnul, ori modul în care îl utiliza Hamdi?

— Hamdi! Hamdi! l-am strigat, dar parcă șopteam.

El ridică privirea.

— Oh, Kati *abla!* Te-ai trezit devreme astăzi. Să-ți aduc iar toate ziarele?

Fără a mai aștepta răspunsul meu, dădu fuga în magazin ca să ia cuțitul pentru a tăia legăturile din nailon cu care erau ambalate ziarele.

— Hamdi! i-am mai strigat o dată, când a revenit Ai o listă în coș. Îmi trebuie pâine și câte ceva.

— Sigur, Kati *abla,* imediat.

Cu toate cele cel puțin douăzeci de kilograme lipsă la cântar ale lui, se repezi la coșul pe care îl lăsasem jos.

M-am sprijinit cu coatele de pervaz și am așteptat ca Hamdi să aducă cumpărăturile. După două minute era în ușa magazinului.

— Kati *abla,* dulceața de mure de la Sultan Baci s-a terminat Mai avem doar de gutui și de zmeură. Din care vreți?

Urla de parcă îl strângea cineva de gât. Mă gândeam la oamenii din cartier, care încă mai dormeau, și i-am făcut un semn să vorbească mai încet; am ridicat coșul și mi-am pus papucii, ca să mă duc la magazin.

*

După ce am luat cel mai grozav mic dejun de când Fofo nu mai era aici, am înghițit pastilele contra migrenei. Am tras draperiile în dormitor și, în speranța că, în ciuda arșiței care începea să se facă simțită și a căniicu cafea, voi mai putea să dorm încă o jumătate de oră, m-am întins în pat.

Când m-am trezit, soarele era sus, iar migrena dispăruse.

În timp ce așteptam să fiarbă apa pentru ceai, m-am așezat pe scaunul din bucătărie și am aruncat o privire asupra titlurilor din ziare. Încă se simțeau efectele crizei economice care izbucnise în februarie. Avuseseră loc demonstrații în diferite locuri, toate proteste împotriva scumpirilor. În provincia Yozgat, oamenii bătuseră doi deputați în parlament care îi îndemnaseră la rațiune, iar unul din ei fusese internat în spitalul din localitate.

„Cine știe, poate că scumpirile vor duce la căderea guvernului, dacă nu încetează scandalurile și cazurile de corupție”, mi-am spus eu.

Când privirea îmi căzu pe fotografia din pagina trei a ziarului la care redactor-șef era Lale, deja ședeam în balcon, cu ceaiul în față. În fotografie era fostul iubit al lui Fofo, avocatul cu cravată. Alături de tipul unsuros, se

afla un bărbat deosebit de atractiv după gustul meu și în jurul lor un număr deloc neînsemnat de polițiști. „Șef de bandă și producător de filme arestat în propria casă din Fethiye, unde se desfăta cu comoara lui” — era explicația și, înainte de a citi în continuare, am sperat din toată inima că această comoară cu care Mumcu se desfăta era avocatul nostru purtător de cravată.

O nouă informație în cazul Müller, regizorul german de film care a fost găsit mort la hotelul Bosfor în dimineața zilei de luni.

Renumitul cap mafiot Mesut Mumcu a fost arestat ieri-seară în splendida lui vilă din regiunea Kavakdibi (Fethiye), unde se retrăsese în urmă cu câteva zile cu iubita sa A.K. (16 ani). Acesta trebuie audiat în cadrul cercetărilor efectuate privind asasinarea lui Kurt Müller.

Mesut Mumcu era căutat de câteva zile de către poliție. El este producătorul filmului *O mie și una de nopți în harem,* pentru care regizorul german venise în Turda. Kurt Müller a decedat în baie, în urma unei electrocutări, în apartamentul Dolmabahçe, în care mai fuseseră cazați anterior președintele american, fan al Istanbulului, Bill Clinton, împreună cu soția și fiica sa. Cineva aruncase un uscător de păr în cada în care se afla regizorul german.

În trecut, Mesut Mumcu a fost acuzat de constituirea unei organizații criminale, dar a fost pus în libertate din lipsă de probe.

Mumcu a mai fost închis pentru infracțiuni ca instigare la crimă, sechestrare și tentativă de omor, dar a fost eliberat condiționat în baza legii de amnistiere și a înființat firma Produkdon Mumcu Film.

Când Mumcu a fost adus la Istanbul pentru a fi interogat, era însoțit de avocatul lui.

Se pare că avocatul Ali Vardar, fostul iubit al lui Fofo, nu era actualul iubit al lui Mesut Mumcu, ci avocatul lui. Dacă era așa, pentru prima dată în viața lui ticăloasă, Ali Vardar avea șansa să fie de folos la ceva: adică să îmi relateze ce știa despre clientul lui.

Emoționată, am format numărul de telefon al lui Ali Vardar, pe care îl găsisem în vechea mea agendă telefonică. Nu aveam încă schițat un plan de acțiune anume.

Receptorul fu ridicat de o femeie; avea o voce de parcă voia să ajungă neapărat în selecția finală a concurentelor la concursul anual al turcoaicei cu cel mai irezistibil sex-appeal. I-am explicat că vreau să vorbesc cu Ali *bey.*

— Ai format greșit numărul, aici nu este biroul, ci locuința lui particulară. Sună la birou, răspunse femeia și întrerupse legătura.

Am mai format o dată același număr.

— *Madame,* sunt secretara lui Ismail Yurdakul. Nu mi-ați putea da numărul de la birou al lui Ali *bey?*

Nu era important cine era acest Ismail Yurdakul, a cărui secretară mă recomandam a fi, și dacă el era sau nu o personalitate. Când acestor fufe li se vorbește cu „madame", mai ales de către o secretară, se topesc ca untul. Dacă ținea, era calea cea mai rapidă de a obține numărul oficial de telefon al lui Ali.

— Ismail Yurdakul?

O clipă am crezut că mă va întreba cine este acesta sau va spune: „Parcă tocmai voiai să vorbești personal cu el!" Dar nu exista niciun motiv să o suspectez de atâta creier.

— Numărul de la birou al lui Ali este 2937347, spuse ea, și închise.

Dat fiind că femeia știa numărul pe dinafară, se pare că Ali își schimbase preferințele sexuale și găsise una corespunzătoare clasei lui.

După ce am format numărul, mi-a răspuns o voce incoloră, de la care am aflat că Ali nu revine înainte de ora șase, să mai dau un telefon după această oră.

Când mă îndreptam pe străduțele înguste din Çukurcuma către librăria mea și în baza experienței de ani de zile fără să mă pun serios în pericol, nu mă gândeam nici la asasinarea lui Kurt Müller, nici la Batuhan. Mă gândeam la Bellini, compozitorul mort la vârsta de 34 de ani, căruia îi datorăm *La Sonnambula.* Deși nu aveam nici cea mai vagă idee cum arătase sau ce fel de om fusese, mă întrebam doar de ce trebuise să moară la 34 de ani. Politica în Turcia era făcută de indivizi la care s-ar fi putut foarte bine renunța, așa că de ce nu murise mai demult unul dintre aceștia, de ce trebuise să moară neapărat Bellini?

Evident că lectura ziarelor avea o influență negativă asupra mea. Fiecare informație privitoare la scandalurile de corupție, la politicienii insolenți și așa-zișii oameni de afaceri scotea la iveală partea întunecată a personalității mele.

Chiar și când beam un ceai după altul în răcoarea artificială a magazinului meu și așteptam clienți, Bellini și politicienii turci nu-mi dădeau pace, ca o idee fixă într-un moment nepotrivit.

*

De data aceasta l-am descoperit pe Batuhan înainte de a-l fi descoperit Recai din ceainăria lui. Era puțin după ora trei. Din păcate era din nou îmbrăcat civil. Aruncă o privire asupra cărților din vitrină și intră.

— Salut, spuse el, și îmi întinse mâna, puțin pierdut în gânduri și cu o răceală, de parcă între noi nu se petrecuse nimic.

Treptat începeam să cred că îi cam lipsea o doagă: Cum de acceptase plin de înțelegere și ca un om matur ceea ce se întâmplase ieri-seară?

— Salut, am răspuns și, privind la mâna pe care i-o întinsesem, m-am gândit că venise timpul să mai trec pe la manichiuristă.

Cât de ingrat era și corpul acesta omenesc!

M-am străduit să nu mai meditez atât de mult asupra unghiilor mele și asupra politicienilor turci și am încercat să îmi orientez gândul către Batuhan.

— Și astăzi ești în civil, am spus doar ca să zic și eu ceva.

— Totdeauna umblu civil.

— Cum adică, totdeauna? Prima dată purtai uniformă.

— Atunci avusese loc o adunare oficială la sediu, de aceea îmbrăcasem uniforma, în rest umblu civil.

— Hmm… am spus ca să nu insist pe o temă care nu îmi promitea prea mult. S-a anunțat că l-ați arestat pe Mesut Mumcu.

— Așa este.

— Tu nu ai nicio legătură cu cercetările?

— Doar în măsura în care este vorba de crimă, restul depinde de departamentul de combatere a crimei organizate. Până acum am fost doar concurenți. După cum poți aprecia, eu am pierdut.

Părea din nou cel dinainte. Luă un scaun și se așeză. Eram pe punctul de a spune ceva, când soneria telefonului său mobil mă reduse la tăcere.

Batuhan ieși pe stradă ca să vorbească. Când reveni în magazin, zise:

— L-au eliberat pe Mesut Mumcu. Atâta tămbălău, o armată de reporteri… și în final nu iese nimic din asta.

— Dar ei ce sperau să iasă?

— Că Mesut Mumcu a fost cel care a dispus omorârea lui Müller, că va mărturisi asta imediat ce va fi arestat. Speranța este pâinea sărmanului, după cum se zice. Tu crezi că acest vulpoi bătrân care este Mesut se lasă intimidat de ei? Nu aveau dovezi nici măcar pentru a-l putea reține două nopți; și dacă ar fi spus că el a pus să fie omorât Müller, ce se întâmpla? Ce procuror s-ar fi aruncat pe fereastră cu o asemenea acuzare?

Nu mai auzisem expresia aceasta și mi-am adăugat-o imediat la tezaurul meu de expresii.

— Tu crezi totuși că omorul a fost săvârșit de o femeie înșelată în dragoste?

— Și chiar dacă nu a fost o femeie…

După discuția noastră de aseară nu mai era atât de convins de corectitudinea aprecierii lui inițiale. Fața îi deveni roșie-albăstruie. Când se înfuria, înceta să își mai aleagă cuvintele, chiar dacă erau rostite „în prezența unei dame”.

— Cărui criminal i-ar trece prin cap să își omoare victima cu un uscător de păr? Asta înseamnă să ia cu el prelungitoare, să facă rost de un uscător… Ce idiot s-ar complica atât? Îți iei revolverul, îi golești ticălosului încărcătorul în burtă și treaba este făcută. Pe urmă te duci acasă, în brațele iubitei.

Mi-am aprins prima țigară de astăzi. Făcând abstracție de cum spusese ceea ce spusese, totul era logic.

— Nimeni nu vrea să mă asculte. Pentru că Müller, ca adolescent, a fost condamnat pentru câteva pungulițe, tipii cred că ceea ce făcuse atunci la scară mică, acum făcea la scară mare și că era chiar partener al fraților Mumcu. Nemernicii o să le strecoare zăpadă în buzunare oamenilor din echipa de filmare și pe urmă îi vor sălta…?

După ce că se înroșise tot la față, acum îi mai ieșeau și ochii din cap. Nu mă încântă deloc saliva pe care mi-o aruncă în față oamenii furioși și nici, după cum se spune, vibrațiile negative pe care le emană.

— Lasă asta, am zis, și hai să bem ceva.

— Da! Hai să bem ceva. Ai raki?

— Mă referam la Cola sau așa ceva.

— Atunci adu Cola.

*

Când luam din frigider sticla de Cola, am simțit brusc că el se afla în spatele meu. Cu o mână îmi trase părul de o parte și mă sărută pe ceafă, cu cealaltă îmi desfăcu cordonul șortului. Mâna lui îmi alunecă în chiloți, o clipă se văzu doar încheietura mâinii, apoi o scoase din nou, mă întoarse către el, mă privi cu ochii mijiți și în același timp își deschise fermoarul pantalonilor, își împinse penisul maroniu, care din cauza venelor dilatate avea străluciri albăstrui, în pântecele meu, ca pe o armă cu care mă

amenința, ca și cum mi-ar zbura intestinele în momentul în care ar apăsa pe trăgaci.

Mai aveam încă în mână sticla de plastic, acel profan obiect care mi-ar face imposibilă desprinderea de lumea reală — de fanii romanelor polițiste, care ar fi putut să intre în clipa următoare, de turiștii rătăciți care ar dori să ceară informații tocmai din magazinul meu, de prietenii mei, care în fața arșiței ar căuta refugiu în magazinul meu.

De aceea, când încercă să îmi ia sticla din mână, nu i-am dat-o. Deci stăteam acolo, după perdeaua cu dungi oranj, verzi și albastre, care despărțea bucătăria de magazin, cu șortul și cu chiloții la podea; spăsită ca un copil care nu s-a putut stăpâni și a făcut în pantaloni și care acum ține cu putere în mână mașinuța cu care se jucase, ca să suporte mai ușor dojana ce i se face — așa mă agățam eu de sticla mea de Cola.

Penisul sclipea în culori schimbătoare. Acum nu mai era violet, ci era bordo.

Batuhan clătină din cap și, mai puțin întrebător decât constatator, spuse:

— Nu mă vrei.

Era o propoziție ca după o căsătorie lungă de decenii; spusă de o soție soțului, după care mai ia o înghițitură din paharul cu whisky aflat lângă ea, pe etajeră. „Ai o alta?” întreabă ea și, după ce soțul ripostează „Ba nu!”, continuă: „Ba ai o alta, știu eu. Una blondă, mult mai tânără decât mine; te-am văzut cu ea”; și în timp ce soția toarnă în ea un whisky după altul, soțul convins că a sosit în sfârșit acea ocazie de mult visată, trage aer în piept și spune: „Da, există o alta. Și o iubesc”. Cu părul ciufulit, soția își mai toarnă un whisky, cortina cade, soțiile spectatoare își privesc bănuitoare soții, soții se îndreaptă către casă visând la o amantă foarte tânără și foarte blondă, și se culcă pe cearșafurile mototolite cu bine-cunoscutele imprimeuri.

— Nu mă vrei, repetă el.

De data asta mai distanțat, nu de mine, ci de el însuși, ca și cum s-ar strădui să se privească prin ochii mei și să descopere de ce nu îl voiam, de parcă așa ar putea să găsească pe loc o soluție la acel „nu te vreau” adevărat.

Am pus pe masa pliantă din bucătărie sticla pe care o strânsesem până atunci la piept.

— Ar fi falsă interpretarea, dacă aș spune că nu te vreau, am zis; suna de parcă nu eu spusesem asta, ci un înțelept personaj.

În timp ce rosteam această memorabilă frază, îmi atrase atenția faptul că penisul lui arăta ceva mai deschis la culoare decât restul corpului, acum era chiar roz.

— Ce înseamnă interpretare falsă? mă întrebă, ridicându-și pantalonii.

Brusc amândoi ne îndreptarăm privirile în jos, unde pe podea se aflau șortul și chiloții mei. Privirea lui se opri pe picioarele mele, apoi pe genunchi, de parcă acolo s-ar fi localizat răspunsul la întrebarea lui.

În minuscula nișă bucătărie eram despărțiți doar de o jumătate de pas. Gingaș, cum un bărbat numai cu femeia pe care o iubește cu adevărat poate fi, mă îmbrăcă la loc.

Să fi fost un altul, să nu fi fost polițist, să nu fi avut nimic principial împotriva polițiștilor, nu știu ce aș fi simțit, dar așa îmi era teribil de neplăcut.

Când Batuhan părăsi magazinul și o luă pe drumul abrupt către Karaköy, mi-am dat seama că această zi s-ar încheia neplăcut dacă nu l-aș întâlni cel puțin pe Ali Vardar. La fiecare zece minute anulam decizia de a mă duce pur și simplu la el, dar în final am plecat totuși din magazin în așa fel încât să fiu la biroul lui înainte de ora șase.

Ușa de la intrarea în clădirea Asmalımescit Sokağı, în fața căreia mă întâlnisem de câteva ori cu Fofo, era încuiată. Negăsind numele Ali Vardar pe niciuna dintre etichetele pentru sonerii, m-am gândit că greșisem clădirea, și am verificat casele din jur, dar nici printre ele nu se afla vreuna cu această denumire. M-am întors la prima clădire și am apăsat pe butonul unei sonerii în dreptul căreia scria „Avocat”. Prin interfon, un bărbat mi-a explicat că Ali Vardar se mutase cu birou cu tot de două luni; noul număr de telefon ar trebui să îl cunoască administratorul. Trebuia să sun la administrator.

Când mă aflam în fotoliul din fața biroului secretarei din noul sediu al lui Ali Vardar din Gümüşsuyu, era deja ora 6.35. Încă de când apăsam butonul soneriei bănuiam că biroul va oferi această perspectivă minunată. Secretara spusese că Ali *bey* nu primea nicio persoană cu care nu avea fixată în prealabil o întâlnire, totuși eu nu am cedat și ea a dispărut după un timp, „pentru a pune o întrebare”.

Cu brațele larg întinse, ca un musulman la rugăciune, Ali Vardar veni grăbit, cu cravata lui cu imprimeuri fluturând.

— Kati, ce surpriză, se manifestă el afectat.

— A mă vedea, Ali, s-ar putea să fie pentru tine o surpriză în cel mai bun caz neplăcută.

Se făcu că n-aude. Era tipul bărbatului care nu auzea nimic din ceea ce i-ar fi putut tulbura liniștea. Îmi puse mâna pe spinare și mă împinse ușor în biroul lui, foarte stăpân pe situație.

— Ce bei? mă întrebă.

Ca urmare a acestei întrebări, pentru prima oară în mine se trezi o urmă de simpatie pentru acest antipatic bărbat.

— Ceva tare. Ai whisky?

— Desigur. Cu gheață?

— Dacă ai din amândouă, cu gheață și sifon, am răspuns.

Nu voiam să mă sinucid pe căldura asta.

Când Ali dădu să iasă ca să aducă whisky-ul, l-am întrebat dacă îi puteam folosi telefonul. Încă de la magazin o sunasem pe Lale și aflasem că era într-o ședință pe durata căreia secretara primise dispoziție să nu îi facă nicio legătură telefonică. Speram că între timp ședința se încheiase.

M-am simțit ușurată când am auzit vocea lui Lale. Am anunțat-o că voi fi la ea cel mai târziu la ora nouă, deoarece am nevoie neapărat de un sfat într-o anumită chestiune. După această discuție m-am simțit la fel de bine ca după o ședință la cosmeticiană.

Ali se întoarse cu două pahare în mână. Unul era plin ochi cu un amestec de whisky, sifon și gheață, în celălalt unduia un lichid roșu-portocaliu.

Curioasă cum sunt, l-am întrebat ce bea.

— Campari Orange. Am aflat de el astă-vară, în Italia. Vrei să guști?

Îmi întinse paharul.

— Mulțumesc, am băut deja așa ceva.

Mă fascinează cum astfel de tipi îți vâră sub nas tot ceea ce pentru ei este nou, de parcă descoperirea le-ar aparține lor.

— Asta se asortează cu noua ta imagine, trebuie să recunosc, am spus.

— Cu siguranță că nu ai venit ca să discutăm despre băuturi.

— Azi-dimineață ți-am văzut fotografia în ziar, de asta am venit.

— Fotografia mea? Ce fotografie?

Nu juca teatru.

— Tu împreună cu Mesut Mumcu, în apropiere de Fethiye.

— A apărut o fotografie de-a mea? Am avut mult de lucru, nu am apucat să arunc o privire prin ziare. Îi cer fetei să mi le aducă imediat. Puse mâna pe telefon și o sună pe secretară. Totuși, nu pot încă să stabilesc o legătură

între fotografia mea din ziar și venirea ta, spuse el după ce puse receptorul în furcă.

— Mă interesează cazul de asasinat în care este implicat și Mesut Mumcu.

— Ce înseamnă că te interesează acest caz de crimă?

— Petra Vogel, care are rolul principal în această coproducție germano-turcă, este prietena mea.

— Acum o suspectează pe ea?

Cu o argumentare nu prea convingătoare, am evitat întrebarea lui:

— Nu. Dar pentru că fără să vreau am fost martoră a evenimentelor, sunt curioasă. Aș vrea informații referitoare la crimă.

— Atunci ar trebui să te vezi cu alții.

— Ei, Ali. Vreau doar să îmi spui ce știi, asta este tot.

— Știu un singur lucru, și anume că Mesut Mumcu nu are nicio legătură cu chestiunea asta.

— Nu am spus că are legătură. Care boss al mafiei ordonă oamenilor lui să omoare pe cineva aruncându-i în cadă un uscător de păr, sau care asasin ar poseda o asemenea imaginație? Nu îl suspectez pe Mesut Mumcu. Ceea ce mie mi se pare ciudat este doar faptul ei încredințează un proiect pentru care cheltuiește atât de mulți bani unui oarecare Müller, unui, cum să-i spun… — căutam cuvântul potrivit — … unui om fără talent. Cartea a fost scrisă de unul dintre cei mai buni autori ai secolului, dar regizorul filmului este Kurt Müller. Tu nu găsești că este cam ciudat pe undeva?

— Cine a scris cartea?

— Giacomo Donetti.

— Ca să vezi.

Deși fusese astă-vară în concediu în Italia, sunt sigură că habar nu avea cine era Donetti. Dar nu eram la „Cine știe câștigă”.

— Cred că chestia cu Don Eti este o întâmplare, spuse el.

Pronunțase numele marelui Donetti într-un fel atât de straniu, încât a trebuit să îmi mușc buzele, ca să nu mă umfle râsul. El adăugă:

— Nu cred că Mesut este în stare să dea de autori celebri. Se opri, apoi continuă: Firma de producție cinematografică a fondat-o pentru cumnatul lui, Yusuf. Poate că el l-a găsit. Sau coproducătorul german, în orice caz pot să afirm cu certitudine că Mesut nu are nimic de-a face cu asta.

— Bine, dar clientul tău investește o mulțime de bani în această afacere. De ce ar arunca banii pe fereastră cu unul ca Müller? Cu siguranță că s-a

interesat cine este Müller, cine este Donetti, cine este Petra Vogel? Și, în cele din urmă, este totuși un fel de om de afaceri, unul care vrea să câștige bani.

— Om de afaceri… om de afaceri… murmură Ali ca pentru sine.

Ca și cum eu eram primul om care îl făcea om de afaceri pe un boss al mafiei. Nu voisem să suprasolicit nici limitele limbii turce și nici orizontul spiritual al unui avocat turc.

Într-un târziu spuse:

— Firește că i se poate spune și om de afaceri.

Iar nu am putut să mă stăpânesc.

— Dacă socotești că omul nu merită nici măcar calificativul de om de afaceri, pentru ce naiba ai mai preluat apărarea lui?

— Oricine beneficiază de dreptul la apărare, spuse el fără nicio șovăială.

O propoziție scoasă din manual. Asta este!

— Voiam să spun, fie că este om de afaceri, fie că nu este, vrea să câștige bani, nu? Ca oricare altul.

— Înțeleg ce vrei să spui. Te întrebi, dacă el vrea să câștige bani cu filmul acesta, de ce lucrează cu unul ca Müller. Dar de unde știi tu că filmele lui Müller nu au avut câștiguri?

Admit că am făcut o greșeală de logică, pe care unul ca Ali a speculat-o imediat. În afacerea cu filme nu există nicio legătură între calitate și succes comercial; așa cum în principiu se întâmplă peste tot.

— Ai dreptate. Bun, dar ce spui de faptul că s-au cumpărat drepturile de filmare după cartea lui Donetti? Chestiile astea nu prea se potrivesc.

— Cu certitudine că există o explicație și pentru acest lucru, dar, după cum spuneam, nu eu sunt acela cu care ar trebui să discuți pe tema asta.

— Ai dreptate, am recunoscut din nou, ca o persoană conciliantă și m-am orientat asupra celui de al doilea grup de întrebări pe care voiam să i le pun. De ce l-a arestat poliția pe clientul tău, și de ce l-a eliberat? Cel puțin acest subiect îl pot discuta cu tine, nu?

— L-a arestat și l-a eliberat? De unde ai scos-o că a fost eliberat?

M-am străduit să înghit gura de whisky pe care tocmai o luasem din pahar. Da, de fapt de unde „am scos-o” că fusese eliberat?

— Credeam că l-au eliberat. Dar ce, nu l-au eliberat?

Nici nu am clipit

— Ba da, acum câteva ore.

Ali nu intrase la bănuieli. Dacă ar fi avut atâta imaginație ca să își închipuie că aveam de-a face cu polițiști care umblau la ei cu telefoane mobile, s-ar mai fi făcut avocat?

— De ce l-au eliberat?

— Pentru că nu îl mai puteau ține arestat.

Era evident că în calitate de avocat era mulțumit, ceea ce nu însemna și că îl considera nevinovat pe Mesut Mumcu.

— Atunci de ce l-au arestat?

— Ca să îl intimideze. S-au gândit că o să i se facă frică, o să se zăpăcească și va mărturisi. Tu singură ai remarcat că Mesut nu ar fi dispus nimănui să comită o crimă cu uscătorul de păr, dar poliția nu este în stare să gândească nici atât? Ce prostie!

— De ce ai fost de față atunci când era arestat?

— El mă rugase. Îl căutaseră deja acasă, la Istanbul și la birou, și atunci s-a gândit că tot îl vor găsi. Da, și? Asta înseamnă că omul este vinovat?

— Nu, întrebam numai… Ce te aprinzi așa?

În ciuda whisky-ului cu gheață, a priveliștii oferite de palatul Topkapı, Haydarpașa și chiar de o parte a Insulei Prinților, pe care o savuram din fotoliul meu, nu intenționam să prelungesc această discuție fără sens. Cum spuneau otomanii? Dacă sună bine, las-o așa!

Ceea ce putea să însemne orice.

În timp ce conduceam pe podul peste Bosfor, numit de taximetriștii din Istanbul „primul pod”, și ascultam albumul *La Flaca* al lui Jarabe de Palo, pe care mi-l făcuse cadou Fofo, mi-am propus ca măcar câteva ore să nu mă mai gândesc la crimă și la Batuhan: voi mânca ceva rezonabil, ceva ce pofteam de mult, fasole proaspătă cu ulei de măsline, și voi pălăvrăgi cu Lale.

Când am intrat, mirosul din casă mă preveni că visul meu privind masa rezonabilă nu va prinde viață în această seară: Lale își suflecase mânecile, ca să facă tăiței cu iaurt și usturoi, e găselniță turcească, ce ar trimite urgent în iad un italian.

— De unde știai că voi veni mai devreme?

— Nu am știut. Ți-aș mai fi păstrat și ție ceva. Mor de foame.

— Credeam că ieșim să mâncăm, am spus pe un ton plângăreț.

Știam sigur că așa, tăițeii galbeni, verzi și roșii pe care îi cumpărase anume pentru seara aceasta și care dansau triști și fără vlagă în apă nu vor ajunge în niciun caz în coșul de gunoi.

— Nu vorbi prostii, că doar am depus atâta efort… Am cumpărat chiar tăiței multicolori, spuse ea în timp ce amesteca iaurtul cu telul.

Apoi, stând la masă în mica ei grădină, la umbra nucului, și mâncând tăițeii, fiecare din noi era adâncită în gândurile proprii. Eram sigură că Lale nu va rezista unei tăceri îndelungate.

— Ei, cum sunt? întrebă ea, referindu-se la tăiței; în niciun caz nu aș fi spus că nu erau buni.

— Puțin cam sărați, am zis.

— Toată sarea pe care o risipesc va trebui să o adun în iad cu genele, spuse ea cu o seriozitate mimată.

— Asta ce mai este?

— Am învățat-o recent Havva *han^m*, care vine să facă curat, mi-a spus asta. Sarea este ceva sfânt.

— Dacă va trebui să aduni cu genele toată sarea pusă în plus în tăiței, va dura pe puțin cinci ani. Ar fi fost mai bine să fi ieșit să mâncăm.

— Ei, nu sunt chiar așa de sărați, spuse ea, râzând.

— Și de ce ar trebui să fie sarea ceva sfânt?

— Nu știu. Nici Havva *han^m* nu știa.

Din nou se așternu tăcerea.

— Probabil că are o legătură cu soția lui Lot, am spus cu gura plină.

— Ce are a face soția lui Lot cu asta?

— Când la distrugerea Sodomei și Gomorei întreaga familie fugea, femeia s-a uitat înapoi și a fost prefăcută într-o coloană de sare. Lot și cele două fiice au ascultat și nu s-au uitat înapoi, și astfel din numerosul neam au scăpat cu viață doar trei persoane.

— Eu îmi amintesc că soția lui Lot fusese prefăcută în stană de piatră.

— Nu, sunt sigură, a fost prefăcută într-o coloană de sare.

La Vechiul Testament mă pricepeam, și asta o știa Lale. De aceea mă gândeam că discuția pe tema aceasta nu va continua. Dar, contrar așteptărilor mele, ea adăugă:

— Fie că este vorba de sare sau de piatră, chestia este că ea voia să-și mai vadă o dată casă, în timp ce Sodoma și Gomora ardeau. Pentru că nu suporta pierderea ei, s-a mai uitat o dată înapoi, nu? Eu consider…

— Nu, de unde până unde presupui că s-a întors pentru averea ei?

— Sigur, și-a mai privit pentru ultima dată avutul în flăcări, altfel de ce să se fi întors?

— Aici avem din nou de-a face cu o… teribilă, sexuală… Ca totdeauna când mă aprindeam, brusc nu îmi mai găseam expresiile turcești adecvate. Renunțând să mai caut expresia, am spus:
Femeile sunt întotdeauna cu gândul la partea materială, ele se gândesc numai la bani și desigur că suferă groaznic când le arde avutul. Ele sunt cele care se întorc să privească înapoi, ele sunt cele prefăcute în coloane de sare. Dimpotrivă, pe Lot nu îl interesează averea lui. În definitiv este bărbat și nu are treabă cu banii, cu aurul, cu aviditatea. El privește doar fix înainte. În aceeași noapte fiicele lui îl îmbată și devin gravide cu el. Lot este atât de beat, încât nu bagă de seamă că se culcă cu fiicele lui, dar nu atât de beat încât să nu mai aibă erecție.

Începusem să strig. Povestea cu fiicele care își îmbată părintele și se culcă cu el pentru ca neamul să nu se stingă era a doua parte a sinistrei istorii a Sodomei și Gomorei.

— Te rog, calmează-te! spuse Lale. Ce dacă femeile sun pornite după bani? De ce soția lui Lot să nu se uite la casa care îi ardea?

— De ce femeia să nu se uite înapoi la orașul care îi era drag?
Nu vezi nicio deosebire, Laie? Nu există nicio deosebire între o femeie lacomă și o femeie căreia îi sunt dragi străzile abrupte și piețele plane ale orașului în care trăiește, casa ei, grădina ei, pomul din fața ușii?

— Este bineînțeles o deosebire, dar ce importanță are de ce se uită înapoi femeia lui Lot? Trebuie să ne certăm acum pentru asta?

— Cu soția lui Lot nu are a face, am spus. Mereu aceleași afirmații! De parcă ar fi însușiri biologice ale femeilor, ca menstruația și capacitatea de a naște copii: femeile sunt caracterizate de materialism. De-a dreptul o constatare științifică!

— Dar sarea…

— Termină odată cu sarea asta! Este vorba despre prejudecăți privind femeia, de clișee. Și tu o știi mai bine decât mine, tu însăți ai povestit că ești întrebată dacă nu este epuizant să fii redactor-șef la un ziar așa de important. Dacă erai bărbat, s-ar mai fi interesat cineva cât de epuizant este pentru tine? Ți-o spun eu: nu! De ce îi interesează atâta dacă îți este greu? Pentru că ți-ar fi fost mult mai ușor dacă, precum marea majoritate a semenelor tale, ai fi stat acasă și ți-ai fi crescut copiii, nu?

Eram pornită. Mă îndoiam că asta mai avea vreo legătură cu tema în care combăteam, dar evident că nu mai eram în stare să argumentez logic și continuu.

— Într-adevăr, ești cu nervii la pământ, spuse Lale.

Ea reușea să își păstreze sângele rece caracteristic femeilor care se ocupau de afaceri și să nu se lase antrenată într-un duel verbal cu mine. Asta o deosebea de mine și de celelalte femei obișnuite.

Lale strânse farfuriile și intră în casă. Eu am mai rămas o vreme în grădină, apoi am urmat-o în bucătărie.

— Ce s-a întâmplat astăzi? întrebă ea, punând vesela murdară în mașina de spălat vase.

— Dacă încerci să numeri stelele de pe cer, dar nu știi nici măcar câți dinți ai în gură, ce poate ieși de aici? am zis eu.

— O frază frumoasă. Ai tradus asta din germană?

Lale nu putea accepta că limba turcă stăpânită de mine era bună și mereu încerca să îmi găsească greșeli.

— Nu știu, tata spunea asta mereu. Este vorba despre a-ți cunoaște limitele.

— Ce are a face asta cu cunoașterea limitelor? Acum ai devenit criminalistă amatoare și nu trebuie să te agăți cu dinții de asta, nu? Ce se întâmplă dacă nu poți să rezolvi crima?

— Criminalistă amatoare? Vorbești de parcă de curând aș frecventa de două ori pe săptămână, după-amiaza, un curs de vopsitorie. A murit un om, și asasinul se plimbă încă liber. Asta numești tu hobby?

— Poate că nu am ales cuvântul potrivit. Voiam să spun că asta nu este treaba ta. Că doar nu ești polițistă. Ești o femeie care conduce o mică librărie.

— Mai bine să schimbăm subiectul. Vrei să mă liniștești, dar crede-mă că nu folosește la nimic. În afară de asta, ieșirea mea anterioară nu are nimic de-a face cu „hobby”-ul meu.

— Dar cu ce? Ești înconjurată de bărbați sexoși?

Trebuia să se întâmple și asta.

— Tu însăți știi că ceea ce tocmai am spus este corect. Totul se deformează când vine vorba de femei. Mi-am aprins o țigară luată de pe bufetul din bucătărie și am adăugat: sau aproape tot!

— Dacă vrei, îți pot pune la dispoziție o rubrică în ziarul nostru. Limba turcă pe care o vorbești este suficient de proastă, pentru a te simți bine printre ceilalți care susțin rubrici.

— Ce este prost la turca mea? am întrebat furioasă.

— Nu se spune „totul se deformează”, ci „totul este prezentat deformat”, spuse pe un ton ușor pedant.

— De-ai vorbi tu germana cum vorbesc eu turca… Ei, nu hai să lăsăm germana, că este o limbă dificilă. Dacă tu vorbești vreo limbă străină atât de bine cum vorbesc eu turca, ai toată stima mea!

— Kati, ai venit ca să te cerți cu mine? Dacă da, ți-ai ales momentul greșit, pentru că sunt prea obosită ca să mă cert. Și, oricum, mie îmi ajung cunoștințele mele de limbă engleză.

Da, cum ajunsesem să mă iau la întrecere pe nimic cu cea mai bună prietenă a mea?

— Ai dreptate, am zis.

Și ca semn al bunelor mele intenții, m-am oferit să fac eu cafeaua.

— Eu sunt prea bătrână pentru a bea cafea după cină. Am să beau un ceai slab. Acolo sunt pliculețe cu ceai, să nu le ții mult în apă.

Dacă Lale nu putea să doarmă după o cafea, ce să mai zic de mine? Eram cu cinci ani mai mare decât ea. M-am dat bătută și mi-am făcut un ceai de mentă.

În timp ce stăteam în camera de zi de la etaj bându-ne ceaiul, i-am povestit lui Lale ce se petrecuse între mine și Batuhan.

— Dacă vrei să te culci cu el, păi fă-o! În Germania există vreun principiu moral conform căruia nu ai voie să te culci cu un polițist?

Lale continua să mă calce pe nervi.

— Ce are a face asta cu Germania? Până acum nu mi-am dat seama că sunt atât de pornită împotriva polițiștilor. Adică într-adevăr atât de pornită.

— Aha! Deci de-asta ai tu ce ai cu prejudecățile și cu clișeele!

Și tot așa continuă cu perseverență să îmi arunce în cap ceea ce îi spusesem la masă și o ținu așa până când am cedat și mi-am cerut scuze pentru tot ceea ce spusesem până atunci și pentru tot ce aș mai fi spus. Am întrebat-o:

— Nu am putea să luăm o scurtă pauză?

— Încerc să înțeleg de ce zbierai așa.

— Nu este nimic de înțeles. Eram cu nervii la pământ. Chiar tu ai spus.

— Erai cu nervii la pământ din cauza lui Batuhan?

— Eram terminată nervos pentru că nu știu ce să fac. În mod normal aș fi vrut să conviețuiesc cu omul acesta, numai că, pentru că este polițist…

— Nu pricep de ce faci din asta o problemă atât de mare. Vrei să fii cu el, ori nu vrei? Ce are a face asta cu „în mod normal” și „în mod anormal”?

— Bine, atunci spune-mi de ce nu aș vrea să fiu cu el? Că nu dai peste tot de bărbați drăguți, care citesc romane polițiste.

— Ești în situația să înhați orice îți cade în mână? Mă privi pe sub pleoape, dădu din cap și ca și cum ar fi făcut o mare descoperire și spuse: Acum înțeleg. Vrei ca eu să îți dau aprobarea pentru a te culca cu bărbatul acesta. Dacă am să îți spun că este un bărbat care te scoate din minți, te liniștești?

— Evident că am să mă liniștesc, cu toate că am mai fost cu bărbați pentru care nu a trebuit să îmi dai aprobarea!

— Dar de data aceasta este altfel. Te preocupă nu numai propriile prejudecăți. Te gândești și la oamenii din jur. Ce o să zică Fofo? Ce o să zică Pelin? Ce o să spună Recai în ceainăria lui? Ai devenit o adevărată turcoaică! Această așa-zisă descoperire îi făcu mare plăcere lui Lale. Își continuă monologul râzând: Și ce o să gândească vecinii? Când îl va vedea cineva cum intră și iese, în uniformă… Ce își vor zice oamenii? Bine, am să îți spun ce vor gândi: că acum Kati a agățat un polițist. Și nu cred că va întrerupe cineva contactele cu tine din această cauză. În definitiv, nu este unul de la circulație, ci este de la poliția judiciară!

— Comisar, am corectat-o eu. Și nici nu poartă uniformă. De fapt arată mai șic în uniformă, dar n-avea a face. Și, dacă era de la circulație, ce?

— Vezi, așa se întâmplă când cineva nu citește ziarele. Nu are habar de sondajele de opinie care zguduie întreaga țară: la întrebarea referitoare la cea mai coruptă grupă profesională, majoritatea populației a răspuns că este vorba despre polițiștii de la circulație.

— S-a stabilit că fiecare al cincilea polițist de la circulație ia mită, am continuat eu discursul lui Lale.

Chiar dacă citeam în mod normal ziarele doar sâmbăta, eram informată despre tot și nu pierdem nicio ocazie să demonstrez acest lucru. Lale va râde din nou să se prăpădească. Am continuat imperturbabilă:

— Oricum, draga mea Lale, nu îmi amintesc că acest sondaj să fi zguduit în vreun fel țara.

— Doamne, ești delicioasă! exclamă ea, pentru a reizbucni apoi în râs, exact cum făcea bunica ei când ne întâlneam cu toții.

— Ce s-a întâmplat? Spune-mi și mie, ca să râd și eu, am zis.

— Ce înseamnă „fiecare al cincilea”? Și de data asta ai tradus din germană? Cum poți să spui așa ceva? „Fiecare al cincilea”… Spune cinstit, ai tradus, ori nu?

Tocmai voiam să o întreb ce ar fi spus ea în loc de asta, când mi-am amintit că în turcă se spune „unul din cinci”.

— Da, am tradus. Ei, și? Și turcii traduc orice este posibil din engleză. *„Cool, cool, cool,* băieți” — este cumva în turcă? Iar eu traduc nu din engleză, ci din germană. Și, în afară de asta, m-am cam săturat să faci pe super-profesoara, super-psihiatra, atotștiutoarea și președinta societății de lingvistică turcă.

Puteam fi luată peste picior pe orice altă temă, fără să îmi pierd calmul, dar când era vorba despre limba turcă, eram tare sensibilă!

Când am coborât la parter, ca să iau cheile de la mașină, Lale s-a ținut după mine ca o pisicuță care a rămas fără lapte.

Regretele ulterioare nu folosesc la nimic, o inimă sfâșiată nu mai poate fi cârpită cu o vorbă prietenoasă.

*

Am găsit loc de parcare exact în fața ușii mele. Nu mai simțeam nici urmă de oboseală, pentru că dormisem până la prânz, dar izul meu de usturoi și amintirea controversei cu Lale îmi creau o stare de confuzie. Doream doar să fiu singură acasă, să beau cât mai multă apă, să mă spăl pe dinți și să fac un duș cu apă călduță.

Cum am deschis ușa de la intrare, am remarcat ceva ciudat eu întorceam totdeauna cheia în broască de două ori, în mod automat, dar acum ușa nu era încuiată.

„Cu siguranță că din cauza migrenei de azi-dimineață, uitasem să o încui la plecare”, m-a gândit eu.

În hol mi-am scos sandalele, am pășit pe podeaua din piatră rece a bucătăriei și mi-am umplut un pahar mare cu apă. Pentru că la Istanbul apa din conducte era atât de plină de bacterii și microbi, încât putea omorî și un bou, noi, locuitorii Istanbulului, trebuia să cumpărăm apă potabilă la sticlă. Eu nu trebuia să car apa de la magazin acasă, pentru că treaba asta o făcea băiatul de prăvălie, dar îmi doream să pot pune pur și simplu palma sub robinet și să beau din ea.

Fără să fi intrat în camera de zi aflată în partea din față, m-am dus în partea din spate a casei, unde erau dormitoarele, al meu și al lui Fofo, baia și biroul meu, m-am dezbrăcat în fața oglinzii din baie și am intrat sub duș.

Din păcate aruncasem azi-dimineață în coșul cu rufe murdare șortul meu roz preferat și tricoul cu Donald Duck; așa că am îmbrăcat o rochie înflorată și din cauza părului ud mi-am aruncat pe umeri un prosop.

Și m-am dus în camera de zi, ca să mă uit la televizor. Dacă în loc de asta, m-aș fi întins direct în pat, aș fi închis ochii, aș fi numărat câteva oi și aș fi adormit, te pomenești că sărmanul băiat ar fi plecat pur și simplu și nu ar mai fi avut loc această întâlnire. Dar am intrat în camera de zi.

*

În semiîntunericul produs de lumina care pătrundea din hol, nici nu l-am observat pe bărbatul din fotoliu. De cele mai multe ori vezi numai ce te aștepți să vezi. Când am aprins lampa de pe măsuța dintre sofa și fotoliu, indiferent că mă așteptam sau nu, privirea îmi căzu pe el: ședea direct sub nasul meu.

„Dacă închid ochii, dispare?” Nu neg că ideea asta trăsnită mi-a trecut prin cap, pentru că totul mi se părea a fi un vis. Era la fel de absurd ca Mesut Mumcu să fie în camera mea de zi, așteptându-mă.

Mesut Mumcu ședea în fotoliul pe care de obicei ședeam eu și era mult mai impresionant decât în fotografia pe care o văzusem de dimineață în ziar. Impresionant și șic. Purta un costum din lână de culoarea căreia turcii îi spun „bleu parlament”, o cămașă lila și mocasini negri. Avea păr negru tuns scurt, buze groase și aerul unui om obișnuit să treacă drept puternic, care inspiră celorlalți teamă. Mărturisesc că, până în urmă cu vreo zece ani, găseam că astfel de bărbați, care umpleau camera cu ego-ul lor, erau irezistibil de atractivi. Se prea poate ca odată cu ridurile mai marcate din jurul ochilor și cu evoluția paralelă a rațiunii, în ultimii ani să fi început să apreciez alte calități. Ce calități anume, asta veți afla, dragi cititori, la vremea potrivită.

Probabil pentru că nu am început să zbier de frică, Mesut Mumcu a făcut efortul de a se ridică și a arăta către sofa:

— Așază-te!

Eu, care nu prea eram obișnuită să mi se ofere ospitalitate în propria casă, am bâiguit corespunzător de încurcată:

— În seara asta ocupă fotoliul cel care vine primul.

Mi-am luat prosopul de pe umeri și l-am întins pe spătarul sofalei, pentru ca în ciuda părului ud să arăt cât de cât serios. Cu o atitudine care, politicos spus, nu dovedea tocmai bună-creștere, Mesut mă măsura cu mare atenție; plecând de la umeri, se opri asupra sânilor — nu purtam sutien — și sfârși cu unghiile date cu lac roșu-închis ale degetelor de la picioare. În final, înclină capul pe o parte, ca pentru a spune că era mulțumit de priveliște; își dăduse asentimentul.

Citisem de curând într-un articol că în lumea islamică locuința este un fel de loc sfânt inviolabil și că, de exemplu, în Iran milițiile revoluționare pătrund într-o casă numai după ce se asigură că acolo este cineva sugrumat. Așa că oricine poate să se îmbete acasă și să comită un adulter când vrea. Însă era evident că Mesut Mumcu încă nu auzise de acest statut sfânt al locuinței în cultura islamică. Probabil că nu avea habar nici de faptul că toată sarea pe care o irosea o va strânge într-o zi cu genele.

— Cum ați deschis ușa? l-am întrebat.

— Băieții au făcut-o, a spus el.

Se vedea pe el că nu era omul pe care să îl preocupe astfel de detalii.

Eram tare curioasă dacă tot băieții lui Mumcu fuseseră aceia care îmi ținuseră liber locul de parcare din fața ușii.

— Nu am găsit scrumieră, a anunțat el.

Nu se fumase pentru că nu exista scrumieră și era clar ca lumina zilei că mi se făcuse cu asta o favoare. Ar fi putut să fumeze și să stingă mucurile pe covor. Dar în clipa de față problema era mai puțin covorul decât „noi" — prezența unei alte persoane în locuință. În jumătatea cealaltă a camerei, aflată în întuneric, pesemne că mai era cineva, dar trecând peste orice, eram hotărâtă să îmi păstrez calmul.

— În bucătărie, lângă chiuvetă, este o scrumieră, am zis atât de tare încât să se audă și în jumătatea întunecată a camerei.

Nimeni nu făcu vreo mișcare.

Situația era destul de enervantă. Am decis să o fac și mai enervantă:

— Eu beau whisky, vreți și dumneavoastră?

Din nou m-am exprimat cu voce mai tare.

— Cu gheață, vă rog, răspunse Mesut Mumcu.

Celălalt rămase mut.

Când am revenit din bucătărie cu două pahare cu whisky *on the rocks* și unul cu whisky cu sifon și cu scrumiera, Mesut Mumcu ședea comod în fotoliu, picior peste picior. Celălalt bărbat, ori cealaltă femeie, ce o fi fost, nu ieșise la lumină.

— Ieri, la telefon, tu ai fost, nu?

— Da.

Se referea la convorbirea avută din camera Petrei.

— Și astăzi te-ai întâlnit deci cu Ali.

Acum se referea la fostul iubit al lui Fofo.

— Ei, da.

— Ieri te-ai întâlnit cu un băiat din clanul nostru.

— Cu cine? Cu cine să mă fi întâlnit?

Chestia asta nu o înțelegeam.

— Din neamul nostru. Cum naiba îl chema? Lucrează la ziar.

Se referea la reporterul de investigații cu care mă întâlnisem în ziua precedentă.

— Ah, da. Da, ne-am întâlnit, am spus. Concitadinul tău și-a notat pe pachetul de țigări numele și numărul meu de telefon, și ca să vezi ce a făcut cu ele…

Înainte de a bea din whisky, a ridicat paharul și a spus:

— Fie ca ziua noastră în care ne va merge cel mai rău să fie ca aceea de astăzi!

— Vă rog, nu!

Nu voiam să mai trec prin ce se întâmplase de când parcasem în fața ușii. Aș fi întrebat dacă pe cealaltă persoană trebuia să o invit ca să își ia whisky-ul, dar mi-am ținut gura — dacă avea chef, nu avea decât să vină să și-l ia.

Ca un om simțit ce era, Mesut Mumcu se simțea jenat:

— Privind modul în care am intrat în locuința ta, recunosc că nu se cădea. Ești oaspete în țara noastră, și noi nu ne-am comportat cum trebuie. Îmi este rușine. Dar peste zi nu puteam veni să îți sunăm la ușă și nu putem veni nici în librăria ta ca să cumpărăm cărți. Ar muri toți de râs. Nu ar fi fost bine nici pentru tine, înțelege-mă. Așa cum am procedat a fost cel mai bine.

Poate că așa era. Se prea poate să nu fie așa de bine ca mai întâi să mă întâlnesc cu polițistul și acum să îmi fac de lucru cu șefii mafiei. Te pomenești că au avut și amabilitatea de a nu-mi citi jurnalul personal în timp ce mă așteptau. Pentru economie nu aprinseseră nici măcar lumina, ci stătuseră în liniște, pe întuneric.

— Presupunând că într-adevăr aceasta a fost cea mai potrivită modalitate de a mă vizita, de ce a trebuit totuși să mă vizitați? am întrebat, încercând astfel să nu par intimidată.

— De ce te bagi în treaba asta?

— Care treabă?

— Crima.

— Mă bag ca să descopăr criminalul.

— A descoperi criminalul este sarcina poliției. Nu este de tine. Altfel vei dai peste vreun glonț rătăcit sau ți se vor întâmpla lucruri pe care nu ți le dorești. Înțelege-mă corect. Uită că ne-am lovit unul de altul. Noi nu îți

facem nimic. Dumnezeu îmi este martor, la noi nu se ridică mâna împotriva femeii, dar în cercurile astea niciodată nu poți fi sigur.

— Așadar, cineva din acest cerc se află în spatele crimei? Sau asasinarea lui Müller este o răfuială de-a dumneavoastră?

Discuția îmi făcea curaj și puneam o întrebare după alta.

— Nici noi nu știm cine a făcut asta și de ce. Pot fi dușmanii noștri, cineva care vrea să ne pună bețe în roate. În aceste medii există multă ură. Multora nu le-a fost pe plac că am fost eliberați din închisoare, mulți vor să ne întoarcem acolo. Oricine poate fi. Până când nu va fi găsit asasinul, nu va fi liniște.

Se înfuriase. Băgă mâna dreaptă în buzunar și scoase un lănțișor pentru rugăciuni, din chihlimbar.

— Desigur, vreți să spuneți până când poliția va găsi asasinul, am spus ca o aluzie la cuvintele lui.

El nu înțelese aluzia ori nu dori să o priceapă. Răsucea lănțișorul cu mișcări pricepute ale degetelor.

— Pe asasin îl căutăm și noi. Oricare ar fi asasinul, nu din însărcinarea noastră l-a omorât pe acel bărbat. Uite, la cine vine poliția mai întâi? La noi. Nimeni nu își pune întrebarea de ce să-l fi omorât noi pe regizorul filmului în care noi înșine am investit bani? Suntem noi atât de tâmpiți ca să îl aducem din Germania aici și pe urmă să îl omorâm? O fi mâna noastră atât de scurtă? Drept cine ne iau? Nu am fi putut să dispunem omorârea lui în Germania?

Bineînțeles că lucrurile puteau fi văzute și așa.

— De ce v-ați orientat spre domeniul cinematografic? am întrebat, fără să mă preocupe de câte ori folosise expresiile „a omorî” și „a pune să fie omorât”.

Ca să fiu cinstită, procedam ca și cum nici nu-mi păsa.

— A fost dorința soțului surorii mele, Yakut și noi ne-am zis că de asta poate să se ocupe tânărul.

Acum ajunseserăm la povestea cu cumnatul Yusuf, despre care auzisem câte ceva în ultimele zile. Dar trebuia să descopăr altceva aici.

— La cine vă referiți atunci când spuneți „noi”? am întrebat

Mă așteptam ca persoana cealaltă, care până acum se mulțumise să se joace de-a v-ați ascunselea, să iasă brusc din colțul camerei.

— Noi?

— Ați vorbit la plural, ați spus: „Noi ne-am zis că de asta poate să se ocupe tânărul”. La cine vă referiți când spuneți „noi”?

Privirea mea scruta în întunericul din cameră.

Mesut duse mâna la piept și spuse:

— La noi, la cine altcineva?

— Aha!

Deci el folosea pluralul atunci când vorbea despre sine! Mie îmi spunea „tu”, iar lui își spunea „noi”! Un procedeu bun pentru a crea distanța cuvenită dintre seniorul feudal și țăranii lui.

Mi-am turnat în pahar o jumătate din whisky-ul pregătit pentru al doilea Mesut, iar cealaltă jumătate am pus-o pe măsuță. Am luat o înghițitură zdravănă și m-am gândit unde rămăseserăm.

— Ai spus că ai intrat în această afacere pentru soțul lui Yakut.

Nu mai trebuia să îi poleiesc și eu ego-ul lui de două persoane cu politețuri nenecesare. De acum înainte, pentru el voi folosi doar persoana a doua singular.

— Soțul lui Yakut? Pentru o clipă se încruntă și se gândi. Ah, da! Yusuf! Yusuf! Soțul lui Yakut a trecut la mahomedanism și a primit numele de Yusuf. De fapt el este german.

Acum băgă de seamă că și eu eram nemțoaică și privirea lui mai alunecă o dată peste mine.

— Așa este, tu ești tot nemțoaică, dar tu vorbești de-a dreptul bine turcește.

A trebuit să accept că Mesut începea să îmi trezească simpatia.

— Yusuf al nostru nu a învățat limba turcă. Acasă Yakut vorbește cu el în germană. Nu-i nimic, am zis noi, bărbatul o să învețe turcește. Dar nu, nu a învățat Dar fata vorbește bine germana și franceza. Asta i se datorează fratelui meu mai mare, Maksut, care, cu un orizont mai larg, a spus: „O las pe fată să studieze”. Și a fost bine așa.

— Pentru fete învățătura este mai importantă decât pentru băieți, am spus.

Lucrul acesta mi-l repeta ucenicul de șaisprezece ani al coaforului meu de fiecare dată când ajungeam la uscatul părului. Pe bună dreptate, el era mândru că muncea pentru ca sora lui să poată să meargă la școală.

— Natural că este foarte important, mă susținu el. Un bărbat poate să spargă piatră, va face el față vieții cumva, dar o fată ce poate face? Scuză-mă, să facă trotuarul?

Abia acum, după ani de zile am priceput la ce se referise de fapt ucenicul coaforului meu când spusese: „Kati *abla,* pentru fete învățătura este mai importantă decât pentru băieți!” Ce gândire remarcabilă au turcii și kurzii ăștia!

— Noi avem avere și nu permitem ca fetele noastre să depindă de alții, dar încurcate sunt căile Domnului! Niciodată nu trebuie să spui „acesta sunt”, ci trebuie să te întrebi „ce pot deveni”!

— Yusuf… am spus spre a reveni la oile noastre.

Gata cu filosofia de la o cafeluță!

— Yusuf? întrebă el, ca și cum tema fusese epuizată.

Oare oamenii nu puteau să vorbească pe una și aceeași temă nici măcar zece minute?

Imediat ce își aminti unde rămăsese, continuă:

— Yusuf avea în Germania o muncă rezonabilă. Dar când a venit aici… Băiatul nu a învățat limba, și atunci ce să facă? Nu am vrut să lucreze pentru Yakut, un bărbat nu poate fi angajatul nevestei lui. Nici nu se pune problema. Atunci ne-am spus, bine, vom face afaceri cu nemții. Aici trebuia să apară și o muncă potrivită pentru Yusuf. Băiatul cântă și la pian și altele de-astea… Este interesat de artă. Chestia cu producția de filme a propus-o el, și noi am considerat propunerea convingătoare. Nu puteam să știm că ulterior se vor întâmpla astfel de lucruri. Clătină din cap necăjit și adăugă: Necazul apare totdeauna de acolo de unde nu te aștepți!

— Nu știu dacă ai băgat de seamă, dar chestiunea este cumva remarcabilă, am spus. Scriitorul a cărui carte este ecranizată este celebru, un autor de bestseller. Cartea aceasta a stârnit multă vâlvă, a fost tradusă în peste treizeci de limbi și a fost foarte citită. Pe când regizorul vostru… Adică vreau să spun că fostul vostru regizor Kurt Müller este doar un oarecare, nu a făcut niciun film mai de Doamne ajută, a produs doar mărunțișuri. Pe mine asta mă preocupă de mult: De ce a fost ales ca regizor tocmai Kurt Müller?

— Așa este, am auzit că este al naibii de cunoscut. Ali mi-a spus, avocatul nostru. Și tu știi asta. Noi am discutat cu Ali în seara aceasta. L-am întrebat și pe Yusuf de ce a procedat așa. Atunci nu ne-a interesat lucrul acesta; contractele le-a făcut întotdeauna Yusuf, el s-a dus periodic în Germania. Aveam atâta treabă că nu puteam să ne interesăm de toate lucrurile. L-am lăsat pe Yusuf să se ocupe. Și nu ne-am amestecat.

— Și Yusuf ce a spus? De ce acest regizor pentru acest scenariu?

— A spus că am intrat în afacere numai pentru italianul acesta. Firma germană de producție cinematografică cumpărase filmul și căuta un partener în Turcia.

— Ea a cumpărat drepturile de ecranizare pentru carte? am întrebat

— Da, cam așa ceva. Iar Yusuf s-a gândit că ar fi un început bun pentru firma noastră. Pe atunci nici nu exista regizorul acesta. Nu știm nici noi exact cum au decurs lucrurile, vorbește direct cu Yusuf. Își înclină capul mai întâi spre stânga, apoi spre dreapta, parcă pentru a spune: Dar de fapt ce zic eu? Nu știu cum s-a ajuns aici.

Observasem mai de mult că oamenii, mai ales bărbații, când vorbeau cu mine, deveneau guralivi, spuneau tot felul de lucruri pe care mai bine nu le-ar fi spus, se pierdeau în amănunte. În ultimul timp mai mult decât înainte: orice bărbat care pășea în camera mea de zi devenea privighetoare și ciripea ce știa.

— Lasă astea cu Yusuf, cu cine este criminalul și altele asemenea, că nu sunt de tine. Ocupă-te de propriile probleme. Nu face copilării, altfel ne va părea rău mai târziu, spuse el, încruntându-se.

Se ridică și îmi întinse mâna.

— Mulțumesc pentru whisky. Dacă te-am deranjat, scuză-ne. Dacă ai nevoie de ceva, ne poți suna oricând.

Scoase din buzunar o carte de vizită și mi-o îndesă în palmă. Cinstită să fiu, nu știam că boșii mafiei aveau cărți de vizită.

— Am să scriu și numărul nostru de telefon mobil, a adăugat el. Este un număr secret, îl au doar doi, trei prieteni.

Din buzunarul interior al hainei scoase un Mont Blank, unul din acelea groase, negre, și mi-l întinse.

Când Mesut Mumcu se îndrepta către ușă, i-am spus:

— Aș vrea să vorbesc cu Yusuf.

Se întoarse și ridică din sprâncene.

— Poți să o faci. Normal că nu știu ce va spune despre asta Yakut.

Stăteam față în față la intrare și în lumina lămpii îi vedeam chipul mai clar. Își mai plimbă o dată privirea peste mine și, fără a părea neserios, rânji ușor ca urmare a propriei glume.

— Vorbesc serios, am zis.

Am făcut un pas înapoi și mi-am dus mâna la gură, ca să nu beneficieze de mirosul de usturoi.

El ridică din umeri.

— Și noi. Vino mâine-dimineață la vila noastră de pe plajă, acolo vom putea vorbi. Tu îl vezi pe Yusuf, și noi pe tine!

Era deja pe scări, când am întrebat:

— La ce oră? Unde este vila de pe plajă? Cum dau de ea?

— Am să trimit băieții să te ia. Fără panică. Fără panică, micuțo, spuse el, și dispăru în casa scărilor.

*

După ce Mesut Mumcu a plecat, nici măcar nu am mai încercat să mă întind în pat, oricum nu aș mai fi putut să adorm. Urmăream cum gheața se topea în paharul meu și am mai luat o gură de whisky. Indiferent dacă îl descopeream ori nu îl descopeream pe asasin, nu s-ar putea spune că îmi irosisem vremea, având în vedere șirul de admiratori din rândul polițiștilor și mafioților cu care mă alesesem în ultima săptămână. În loc de pisicuța care le întâmpina pe toate femeile singure din Cihangir alintându-se la picioarele lor, pe mine mă întâmpinau boșii mafiei când intram în camera de zi. Privită astfel, situația mea era în orice caz mai bună decât a multor alte femei singure: Ce femeie ar prefera o pisică unui bărbat, dacă ar avea de ales? Este clar că vorbesc despre o adevărată alternativă, și nu despre a alege între o pisică și un fanatic luptător pentru protecția mediului, german, blond și fără păr.

Cu toate somniferele roz înghițite, când soarele răsărea eu încă picoteam.

*

M-a trezit zgomotul soneriei.

Am deschis puțin un ochi și am privit ceasul de lângă pernă: arăta ora 10.50. Cui naiba i se lipise degetul de soneria mea? Am apelat la toată energia mea, m-am ridicat, m-am târât în direcția ușii și m-am aplecat pe fereastră ca să văd cine era jos. Un bărbat necunoscut.

— Pe cine căutați? am întrebat.

— Pe Kati *han^m.*

— Eu sunt.

— M-a trimis Mesut *bey,* ca să vă aduc. Vă așteaptă.

„Grozav”, mi-am zis. De-asta m-am sculat devreme, numai că oprisem ceasul deșteptător și mă culcasem la loc.

— Un moment! Vin imediat, am strigat și am dat fuga în dormitor.

Dacă umbli în pas alergător prin casă, câștigi mult timp. Și am o casă spațioasă, care în accepțiunea germană ar echivala cu patru locuințe.

Zece minute a durat până când m-am hotărât ce să îmbrac. Și cam încă o dată pe atât ca să mă machiez. Când am terminat și am coborât, eram convinsă că bărbatul plecase de mult, dar m-am înșelat. Probabil că șoferul era obișnuit cu femeile lui Mesut, de exemplu atunci când le lua de la coafor. Cele douăzeci de minute în care mă așteptase păreau că nici nu contaseră pentru el. Cu o amabilitate care nu se potrivea deloc cu corpul lui masiv și cu cicatricea aceea lungă din mijlocul obrazului drept până sub ochi, deschise portiera din spate a „Jaguarului" nou-nouț și mă invită să iau loc.

Din instalația de sonorizare, care judecând după volum trebuie să fi costat scump, răzbătea un cântec popular plin de temperament:

Gândește-te, doar gândește-te.

Trebuie să continue așa?

Spune simplu da.

Spune simplu da.

Bea-ți cafeaua, vreau să văd De iubești, de suferi.

Sunt pregătit să citesc toate astea.

Înainte de a porni motorul, șoferul urlă:

— Te deranjează muzica, *abla?*

— Nu ar fi rău dacă ați da-o ceva mai încet, i-am întors eu urletul.

*

Altă discuție nu am mai purtat.

Am trecut de paza de la impunătoarea intrare și am oprit în grădina vilei de pe plaja Yeniköy. Am sărit din mașină înainte ca șoferul să apuce să îmi deschidă portiera. Pe treptele de la intrarea în casă era o femeie îmbrăcată în uniforma oamenilor de serviciu, adică o fustă mini albă și o bluză albă. Când văzu că ies din mașină, aproape că zbură până la mine și mi se adresă cu un accent abia inteligibil:

— Mesut *bey* vă așteaptă.

Nu numai după accent, ci din întregul ei mod de a fi se vedea că provenea din vreun colț al Rusiei ori al Balcanilor și că venise la Istanbul să muncească. Dar fără îndoială, accentul ei nu era slav… Nu am reușit să îmi dau seama mai exact.

— Unde este Mesut *bey*?

— Vă rog, spuse ea, și arătă către ușa din capul scărilor.

Am privit atentă în jur în timp ce urcam scările în urma femeii: în fiecare colț al grădinii era pază, plus cabina de la poartă. M-am întrebat dacă fostul

prim-ministru Tansu Çiller, care locuia într-o vilă vecină, era tot atât de bine păzit.

După ce am intrat, femeia ridică mâna dreaptă și spuse:

— Pe aici, drept înainte, vă rog.

Îmi făcu impresia că învățase pe dinafară câteva expresii în limba turcă pentru a putea arăta drumul vizitatorilor: cine era în stare să construiască într-o limbă fraze întregi nu avea cu certitudine un accent atât de puternic. Se prea poate ca ea să se fi putut înțelege cu Mesut, dar cum o scotea la capăt cu oamenii lui Mesut?

În salonul în care am intrat, întreaga mea locuință de care eram atât de mândră, ar fi avut loc și ar mai fi rămas și spațiu liber, așa că mi-a scăpat un „Uau!”

— Extraordinar, nu? întrebă femeia.

Am găsit interesant faptul că printre cele zece, douăsprezece cuvinte învățate de ea pe dinafară se afla și „extraordinar”.

— Într-adevăr, extraordinar. Trăiți aici ca într-un paradis. Cu cât priviți mai mult Bosforul, cu atât vi se lungește viața. Cu cât mai mult trăiți aici, cu atât mai fericită veți fi, am spus cât de repede am putut.

Voiam să verific dacă femeia mă înțelegea.

— Sunt aici de doi ani, răspunse ea.

Mă înțelesese.

— Doi ani aici, spuneți dumneavoastră, dar sunteți în Turcia de mai de mult, nu?

Pentru că fraza mea anterioară nu ar fi putut să o înțeleagă în numai doi ani de învățat limba turcă.

— Nu. Am venit din Bulgaria și am început să muncesc aici.

— Bine, dar unde ați învățat turca? am întrebat plină de invidie și admirație.

— Întregul personal vorbește turca, așa că înveți cu timpul, spuse ea, ca și cum ar fi fost cel mai normal lucru din lume să înveți o limbă după ureche. Într-adevăr, turca este grea, își permise să mai adauge.

Acum mi-am dat seama că nu vorbea cu accent slav, ci cu accentul kurzilor, de la care învățase limba turcă. Prietenul meu Mithat din Hakkari mi-a explicat odată că accentul cel mai pregnant este întâlnit în orașe ca Diyarbakır, unde trăiesc și mulți turci. Altfel decât kurzii din Diyarbakır, care învață turca pe stradă, copii fiind, vorbesc kurzii din Hakkari, unde doar funcționarii sunt turci, iar limba turcă se învață abia în școală, fără accent. Deci majoritatea kurzilor din casă proveneau din Diyarbakır și din împrejurimile acestuia.

— Luați loc, spuse femeia, îl anunț pe Mesut *bey* că ați venit.

Înainte de a o lua din loc cu un elan surprinzător, am mai întrebat-o dacă aș putea să aștept pe verandă.

— Oh, ce onoare! strigă Mesut când apăru în cele din urmă, în halat de baie.

Eu îmi aprinsesem o țigară și mă bucuram de panorama coastei aflate de cealaltă parte. Am dat mâna unul cu altul.

— Doar punem ceva pe noi și revenim imediat. Fie iarnă, fie vară, după ce ne trezim sărim în bazin. Bineînțeles, dacă bazinul nu este în construcție!

Râse strident Din râsul lui se subînțelegea: În cercurile astea nu poți ști niciodată.

Continuă:

— Ai luat micul dejun?

Am dat din cap negativ.

— Bun, atunci îl luăm împreună acum. Dar aici va veni soarele, mergem în partea cealaltă.

Le ordonă ceva celor doi bărbați aflați în spatele lui și dispăru. Și Mesut, și eu aveam evident același ritm de viață: amândoi ne trezeam abia spre prânz.

Abia ce îmi trecuse asta prin cap, când am sărit în sus. Magazinul! Ce era cu magazinul? Uitasem să o sun pe Pelin. După ce am împins deoparte scaunul greu din fier și am vrut să fug în salon, în fața mea a apărut brusc un blond uriaș:

— Ce doriți, vă rog?

— Eu… eu vreau… voiam să telefonez, am spus surprinsă.

Nu remarcasem că eram supravegheată atent.

— Vă rog să luați loc, vă aduc un telefon.

M-am întors și m-am reașezat. Uriașii aceștia neîndemânatici contrastau violent cu vila de altfel aranjată cu mult bun-gust, cu eleganță, cu fete în

casă și cu antichități. Bun, Mesut era omul contrastelor, dar asta prea era de tot. Aș fi vrut să știu dacă Mesut îi dăduse ordin acestui uriaș să nu mă scape din ochi. Nu prea îmi închipuiam că oamenii din cercurile acestea puteau da dovadă de multă inițiativă personală. Dacă nu de la Mesut însuși, trebuie să fi primit de la cineva ordinul de a nu mă scăpa din ochi. Ce credeau ei? Că o să dispar cu tacâmurile de argint?

Uriașul blond apăru rapid cu un telefon fără fir.

— Puteți pleca, i-am spus.

— Telefonați, a zis el.

Uriașul se postă în fața mea, iar eu am sunat-o pe Pelin. Aș fi putut bineînțeles să o sun și pe prietena mea Cindy, în Australia, și aș fi putut pălăvrăgi puțin cu ea — doar ca să îi joc o festă individului. De ce staționa sub nasul meu?

Când Mesut apăru în ușa verandei în niște pantaloni bej și cu o cămașă în carouri, am răsuflat ușurată că scăpăm de uriaș. Dacă cu puțin timp înainte, să zicem acum 24 de ore, cineva mi-ar fi spus că voi răsufla ușurată când îl voi vedea pe Mesut, i-aș fi răspuns: Aiurezi! Dar viața este plină de surprize.

— Te rog. Să stăm aici, spuse el.

Și cu o mână pe coapsa mea, mă conduse către locul meu.

— Vine și Yusuf, m-a informat. Poți să îl întrebi ce dorești.

O spusese că un om obișnuit să satisfacă pe loc orice dorință — nu doar cea referitoare la un mantou de blană — a femeilor și de aceea își coborâse o mână, puțin, pe coapsa mea.

— Dar mai întâi promite-mi că nu te vei expune vreunui pericol, mai spuse.

— Promit, am spus eu mulțumită. Nu mă voi expune vreunui pericol.

Nici maică-mea nu manifestase atâta grijă față de mine.

Când veni Yusuf, noi terminaserăm de servit micul dejun — în prezența a patru bodigarzi, care stătuseră cu spatele la noi dând impresia că fixau permanent un anume punct al orizontului; ne-am șters la gură cu șervetele albe, scrobite. Yusuf se înclină în fața noastră în maniera est-asiatică și îl întrebă în engleză pe Mesut cum se simțea. Acesta răspunse cu o mișcare disprețuitoare a mâinii, apoi arătă către mine:

— Este foarte simpatica doamnă Kati… spuse el în engleză.

La turci și la kurzi, în general la oamenii care trăiesc în Turcia, uneori ești rapid categorisit „foarte simpatic”.

— … Care îți va pune câteva întrebări referitoare la film.

În timp ce vorbea, se ridicase, mă mângâie pe ceafa și pe spate și dispăru împreună cu cei patru bărbați aflați permanent în spatele lui.

Acum, Yusuf și cu mine stăteam la masă, cu farfuriile goale sau aproape goale în față, și ne măsurăm din priviri în tăcere.

— Sunteți și german, nu? Sunt mulți germani care trăiesc în Turcia. Pensionari, și alții care s-au stabilit în Alanya… În total sunt peste 50.000. Nu sunt atât de mulți ca în Mallorca, dar…

Duse la gură o bucată de brânză.

— De ce vă interesează filmul nostru? întrebă el, fără să fi înghițit brânza.

Doamne, nu se învață de mic copil să nu vorbești cu gura plină? Ce priveliște oribilă!

— Nu filmul mă interesează, ci crima, am spus eu.

— Și de ce vă interesează crima? Pot să vă întreb?

Toți cei care se întâlneau cu mine mă întrebau același lucru, dar până acum nu găsisem un răspuns care să mă fi convins și pe mine. I-am repetat aproximativ același lucru spus și celorlalți.

— Prietena mea Petra Vogel este într-un anume fel implicată în crimă. Implicată nu s-ar putea spune, dar este marcată de ea. Bineînțeles că vrem cu toții ca asasinul să fie prins cât mai repede.

— Da, uitați-vă numai la ce i s-a întâmplat cumnatului meu. Arestat pe neașteptate. Și asta din cauza mea.

Evident că omul avea și alte probleme, în afară de faptul că nu reușea să învețe limba turcă.

— De ce ați intrat în afacerea cu filme?

— Pentru că mi-a plăcut. Cândva trebuia să fac și eu ceva. Sunt încă prea tânăr pentru a ieși la pensie.

— Nu asta voiam să aflu. De ce tocmai acest film?

— Phoenix Filmproduktion, partenerul nostru german, obținuse drepturile asupra cărții lui Donetti. În vremurile lor bune. Când am contactat firma, prin intermediul unui prieten, aceasta avea deja probleme financiare. Pentru ea, proiectul reprezenta salvarea, pentru noi reprezenta intrarea asigurată în branșă. Noi aveam suficienți bani pentru a face filmul, ei aveau experiența necesară realizării unei producții bune. O combinație bună, nu?

— Ce m-a preocupat de la început, când ați investit atâtea speranțe aici… Și când proiectul reprezenta pentru dumneavoastră intrarea, iar pentru partener salvarea… De ce un om precum Kurt Müller?

— La început numele lui Kurt Müller nu a intrat în discuție. Eu am spus: Da, exista cartea, exista autorul, exista scenariul. Domnul Franz, partenerul nostru, a insistat ca rolul principal să îl joace Petra Vogel. Pentru acest rol mi-aș fi imaginat o persoană mai corespunzătoare, dar…

Nu termină fraza.

— Cine? Vă gândeați la Türkân Șoray? am întrebat ironic.

— De ce nu? Ați citit cartea?

Ridică mâna și făcu un semn. Uriașul blond apăru brusc lângă noi.

— Cafea, ceru Yusuf.

Uriașul dispăru.

— Nu am citit cartea, dar știu despre ce este vorba. Povestea unei sclave aduse din Veneția și care devine preferata sultanului în palatul osmanlâilor… Dacă nu mă înșel, cartea tratează perioada când femeia este deja mai în vârstă, am spus.

— Da, exact. Când este vorba despre dama sultanului la o vârstă de mijloc, se potrivește tocmai bine Türkân Șoray.

— Türkân Șoray ar putea mai curând să joace rolul unei prințese mai coapte, am spus.

De fapt nu aveam nimic de reproșat acestui star al filmului turcesc, poreclit „Sultan”, cu ochi umezi și buze tremurânde, dar ca nemțoaică trebuie să spun adevărul, fie el și atât de amar.

— Ori, dacă nu Türkân Șoray, cel puțin Gülșen Bubikoğlu. Pronunțase numele sărmanei femei groaznic de greșit, dar se părea că se pricepea la starurile feminine ale filmului turcesc. Continuă: Dar Petra Vogel ca preferată a sultanului… Se încruntă. Dacă nu ați citit cartea, nu aveți de unde să știți. Handan Sultan, despre care este vorba aici, este favorita lui Mehmet al III-lea, și mama lui Ahmet I. Conform părerii multor istorici, nu există indicii sigure referitoarea la naționalitatea lui Handan Sultan, dar Donetti afirmă că ea — ca și Safiye Sultan, mama lui Mehmet al III-lea — era venețiană. Mare parte din lucrare zugrăvește conflictele dintre Handan și Safiye și intrigile din palat. Când la vârsta de 14 ani, prințul Ahmet urcă pe tronul padișahului, Handan preia controlul în palat și o trimite pe Safiye Sultan și aproape întreg personalul haremului în Palatul Vechi. Dar ea însăși nu trăiește suficient pentru a culege roadele lungii lupte și moare la doi ani

după urcarea pe tron a fiului ei. Viața lui Handan este teribilă. Bărbatul ei, Mehmet al III-lea, este un criminal cu sânge rece, care pune să fie sugrumați 19 prinți când urcă pe tron, totuși el este mai cult decât toți padișahii anteriori. Handan luptă pentru viața ei, pe de o parte cu Safiye Sultan, pe de altă parte cu un padișah ca Mehmet al III-lea, și când spectatorul crede că a reușit, femeia moare.

La auzul cuvântului „spectatorul" am avut impresia că Yusuf chiar intrase cu adevărat în showbiz. Și că stăpânea problema. Continuă agitat:

— Da, Handan Sultan nu era o femeie din Orient, dar în ceea ce privește intrigile la palat… Știți că ele se numesc intrigi bizantine. Mulți istorici pleacă de la ideea că de fapt curtea otomană a preluat intrigile de palat de la bizantini. Ceea ce înseamnă, în măsura în care în această lume se pot nutri intrigi… Trebuie să spun că Handan era bizantină, romană, mediteraneeană… Numiți-o cum doriți. Dar evident că nu era nemțoaică. Aceasta nu este o lume care încorporează germani, o lume în care ei ar putea pătrunde. Spusese asta de parcă ajunsese la această constatare pe baza experienței personale. De aceea, de la început nu mi s-a părut potrivită doamna Vogel. Însă domnul Franz a insistat.

— Un moment, cine este Franz? am întrebat.

— Partenerul nostru. Șeful de la Phoenix Filmproduktion.

— Scuzați-mă, dar la atâtea nume mă străduiesc și eu să le rețin.

— O actriță orientală, o turcoaică poate… După mine turcii sunt mai mult mediteraneeni decât orientali… Oricum, o turcoaică ar fi potrivită pentru rol. Și deodată se susține că Handan Sultan a noastră nu ar trebui să se comporte ca o orientală, pentru că de fapt ea este venețiancă. Mă puteți urmări?

— Este ceva aici. Dacă femeia din film nu trebuie să se comporte ca în mediul ei natural… Eu nu am citit cartea, dar argumentul mi se pare de înțeles.

Cu toate acestea, îmi era greu să mi-o imaginez pe Petra ca favorită a sultanului, chiar mai greu decât să îmi imaginez că într-o zi am să mă trezesc constatând că îmi dispăruseră toate ridurile din jurul ochilor.

Veni o servitoare în uniformă, cu două cești de cafea turcească și cu câte un pahar cu apă.

— Nu am fost întrebată cum o beau, am spus eu, în timp ce cafelele erau puse pe masă. Ce impertinență!

— Ni s-a spus că o beți cu puțin zahăr, *madame.* Am să vă fac imediat alta.

— Faceți-o. O beau fără nimic. Fără zahăr! am spus poruncitoare ca o cadână de-a sultanului.

Fata se retrase cam îmbufnată.

— De câți ani sunteți în Turcia?

— De mult timp. Cam de treisprezece ani.

— Este clar că nu aveți probleme cu limba.

— O înveți în timp, am spus eu ca și cum nu mi s-ar fi părut important.

Judecând după privirea lui invidioasă, era la fel de sensibil ca mine când era vorba despre cunoștințele de limbă turcă. Reveni imediat la tema noastră:

— Domnul Franz a insistat în favoarea Petrei Vogel. Spunea că era singura interpretă care s-ar descurca cu rolul. Iar eu nu sunt un profesionist, este primul meu film.

Strânse mâna în pumn și își sprijini capul în el.

— Primul, dar nu și ultimul, am spus. În afară de asta, curând veți găsi un alt regizor și veți continua filmările cu el. Sau ar fi mai curând potrivit să spunem că veți începe filmările?

Acum aveam pentru el mai multă compasiune decât în clipa în care aflasem că la vârsta lui se lăsase circumcis pentru a deveni musulman.

— Am cheltuit deja până acum mai mulți bani decât planificasem. S-au tărăgănat aprobările; pentru filmările în locuri ca zona haremului din palatul Topkapı am avut nevoie de aprobări speciale. A durat mai mult decât ne-am imaginat noi… Apoi decorul, costumele… Totul se scumpește. Dacă ne gândim numai la cheltuielile cu hotelul! O parte a echipei am adus-o cu avionul din Germania, închipuiți-vă, nici măcar maestrul de lumini nu este de aici. Mai voiam să participăm și la festivalul internațional de film, dar din cauza crimei filmul nu va fi terminat la timp…

Pronunțase ultima frază cu tonul pe care l-ar fi folosit dacă anunța ieșirea unui furuncul pe nasul interpretei principale. Îmi ajungeau problemele mele. L-am întrerupt cu un gest de nerăbdare:

— Să revenim la întrebarea mea. *Herr* Franz a insistat ca Petra să primească rolul principal, dar ce are a face asta cu Kurt Müller?

De data asta cafeaua mi-o aduse bulgăroaica aceea care învățase după ureche turca de Diyarbakır. Îi mulțumii cu un zâmbet.

— Din cele relatate mie de către *Herr* Franz, doamna Vogel a fost cea care l-a propus pe Kurt Müller. Colaborau bine. Poate că ea a pus asta și ca o condiție. Iar *Herr* Franz nu a avut obiecții la adresa lui Müller, pentru că asistenta de regie, doamna Bauer, este o tânără foarte destoinică. După părerea mea, ea ar fi trebuit să preia regia, dar cum am mai spus, este tânără și fără experiență. S-a socotit că nu puteam să îi încredințăm o producție de acest calibru.

De bani avea grijă Yusuf, dar se pare că totuși cuvântul decisiv îl avea Franz.

— Ce filme mai făcuse Müller?

— Ah, lucruri absolut obișnuite. Fantezii, filme de dragoste, cam așa ceva. Nu erau exagerat de proaste, dar niciunul dintre filmele lui nu avea ceva deosebit. Am o listă a acestor filme și casete cu înregistrări, vi le dau. El a pretins doar puțini bani, și acesta era un plus pentru el. În loc de un regizor de primă clasă, celebru și scump, noi am alcătuit o echipă de primă clasă. Drept consultant îl avem pe profesorul Serdar Parlar, specialistul în istorie otomană al Universității Bosfor. Doamna Bauer este un mare talent… Într-o oarecare măsură nu i-am lăsat lui Müller nicio șansă de a nu avea succes.

— Mă înșel cumva, sau în mod normal un film nu este făcut de regizor?

— Da, așa văzute lucrurile, pentru Müller era șansa vieții lui, dar după cum v-am mai spus, pe mâna lui nu erau lăsate prea multe. Scenariul era fixat, echipa la fel. În această situație, nici măcar un Eisenstein nu avea spațiu de manevră. Iar Müller avea suficientă experiență ca să înțeleagă cum stau lucrurile. Omul nu este chiar așa de nepriceput… eu cred… adică nu era.

— Din câte înțeleg eu, lui Müller i s-a încredințat proiectul vieții lui doar mulțumită Petrei.

— Da.

— Nu cumva situația este exact invers? În mod normal, nu regizorul caută starul cu care vrea să lucreze? De exemplu, Fassbinder o alege totdeauna pe Hanna Schygulla.

— Dacă este suficient de celebru, și starul poate să își aleagă regizorul. Nu există o regulă fixă pentru cine pe cine alege. Franz se gândea că doamna Vogel nu voia să stea în umbra regizorului. În branșa filmelor, relațiile interumane sunt foarte complicate. Intrigile acestea…

— Dumneavoastră de ce ați intrat în această branșă?

— Am spus deja că trebuia să fac ceva și am considerat că mi s-ar potrivi producția de filme. Familia voia să îmi pună la dispoziție un capital de pornire, indiferent pentru ce fel de afacere. Ridică sprâncenele și mă privi: Dar de ce? Dumneavoastră credeți că a fi producător este ceva deosebit?

— Nu, nu asta am vrut să spun. Dar de ce tocmai acest film? Ați fi putut să începeți cu un alt film.

— Din punct de vedere comercial era un proiect foarte promițător. Și cred că încă este. Nu își pierduse orice speranță. Apoi continuă: Pe de o parte, șansa noastră în cinematografele turce este foarte mare, știți, prințesele otomane sunt în top. Pe listele de preferințe ale beneficiarilor, romanele istorice se află permanent în frunte. Iar acest roman istoric, cartea lui Donetti, a devenit un bestseller pe plan mondial și mă gândesc că vor veni să vadă filmul cel puțin toți cei care au citit cartea. Și în momentul de față și Istanbulul este în top. În ultimul timp Istanbulul a devenit mai popular decât oricând. Doar nu este o întâmplare faptul că toți artiștii vestiți vin la Istanbul sub diverse pretexte.

— Se pare că aveți o înclinație pentru partea comercială!

— În Germania am fost consilier financiar. Aici nu lucrez în branșa mea, dar mă pricep întrucâtva la finanțare, la proiecte aducătoare de câștiguri. Părerea mea este că miros locurile de unde se pot scoate bani.

Dacă te gândești că profesia de consilier financiar în Germania este o profesie respectabilă, decăderea lui Yusuf la nivelul de familist al unui clan de mafioți și producători de filme era regretabilă. Dar nu intenționam să ascult istorioarele lui întreaga zi, cu lacrimi în ochi.

— Pardon, dar trebuie să mă duc la toaletă, am zis eu plină de respect.

Uriașul se alesese probabil cu o mustruluială de la servitoare pentru că puțin mai înainte nu mă întrebase cum doresc cafeaua.

— Toaleta, am spus scurt și cuprinzător.

Uriașul se aplecă și întinse brațul drept înainte.

— Drept înainte, vă rog.

Mai auzisem așa ceva în casa aceasta. Mă conduse până în ușa toaletei. Când am ieșit, stătea în hol, așteptându-mă; tocmai ștergea cu mâneca hainei una dintre oglinzi.

Când am revenit, Yusuf contempla priveliștea Bosforului și își rodea o unghie.

— S-a întâmplat ceva foarte rău, spuse el ca pentru sine. Trebuie luat totul de la început. S-au risipit o mulțime de bani. Încă nu am socotit

pierderile noastre, dar… Banii au fost aruncați pe fereastră. Și continuă să fie aruncați.

— Puteți să terminați filmările, am zis eu.

Aveam senzația că mă repet ca o placă de patefon stricată.

— Am plătit avansurile și camerele de hotel… Pentru Phoenix va fi greu de suportat. Nici înainte de asta nu aveau o situație strălucită. Iar noi, noi încă mai suntem suspectați de crimă. Nu eu, cumnatul meu.

— Nu cred că Mumcu va da imediat faliment din cauza unor bani duși pe apa sâmbetei.

Mi-am luat poșeta de culoare oranj, aflată lângă scaun. M-am ridicat, iar uriașul rămase în așteptare lângă mine. Deși știam că nu se cuvenea, l-am întrebat pe Yusuf:

— De ce îmi stă mereu în drum bărbatul acesta?

— Pentru cazul în care ați avea vreo dorință. Trebuie înțeles ca un gest de ospitalitate. Ridică din umeri și adăugă: Este ciudat că încă nu știți asta, deși trăiți aici deja de treisprezece ani.

Se părea că era mulțumit că mă introducea în obiceiurile țării.

— Noi frecventăm cercuri diferite, am răspuns.

Nu remarcase că îl ironizasem.

— Diferențele dintre clasele sociale sunt aici foarte pregnante, a spus el. Noi, germanii, suntem mult mai apropiați între noi, nu? Asta mă miră câteodată.

— Da, da, am spus, încuviințând din cap ca să arăt că eram pe deplin de aceeași părere. Acum trebuie să plec. Vreți să îl anunțați pe Mesut *bey*?

Ultimele cuvinte i le adresasem în turcă uriașului.

— Așezați-vă, răspunse uriașul și dispăru în casă, în fugă.

Mi-am căutat printre farfurii bricheta și țigările, le-am vârât în poșetă și i-am întins mâna lui Yusuf. Acesta a sărit în picioare. Evident, nu înțelesese discuția mea cu uriașul.

— Plecați? Nu puteți pleca înainte de a veni cumnatul meu, a spus el precipitat.

— Aștept să vină cumnatul, nicio grijă.

În aceeași clipă am simțit în spatele meu respirația lui Mesut

— Dar nu, nici nu se pune problema plecatului, doar luăm masa împreună, mi-a șoptit la ureche.

M-am întors către el Ne aflam atât de aproape unul de altul, încât aproape că ne atingeam.

— Dar de-abia am servit micul dejun, Mesut *bey.* Vom merge la masă mai târziu. Și eu am de rezolvat o chestiune, am adăugat eu, aproape ca o femeie de afaceri veritabilă.

— Atunci voi trimite să fii luată de acasă, deseară la ora opt. Le spuse ceva în kurdă oamenilor lui și se îndreptă cu pași grăbiți spre scările ce duceau la etajul superior, fără să am posibilitatea să obiectez.

„Mi-a plăcut și asta", am gândit eu.

7.

Când seara, la ora opt, cu manichiura făcută și cu părul aranjat stăteam pe marginea patului și examinam cu privirea hainele din șifonier, mi se întorcea stomacul pe dos numai la gândul că trebuia să ies în oraș și să iau masa cu Mesut. De dimineață avusesem cel puțin un motiv temeinic pentru a lua micul dejun la vilă: mă dusesem acolo ca să vorbesc cu Yusuf. Dar acum ieșeam pur și simplu la masă cu un mafiot! Cu toate că mult mai bine ar fi fost să fac altceva, de exemplu să mă întâlnesc cu Petra și să o întreb de unde îl știa pe Müller și de ce propusese ca el să facă regia filmului.

Când mă întorsesem după-amiază la magazin, luasem de pe internet numărul de telefon de la Phoenix Film. Mă prezentasem lui *Herr* Franz drept Leyla Batuhan, comisar la poliția judiciară din Istanbul. Precis că nimeni nu își va da osteneala să meargă pe urma apelului meu, pentru că nu era ușor, ba era chiar imposibil să mai dea de mine. Și, pentru că eram o cititoare atât de înfocată a romanelor polițiste, mi-a venit și ideea de a-l suna pe Franz de la poșta din Galatasaray. În timpul discuției, doar un amănunt l-a surprins pe interlocutor, și anume că vorbeam germana la fel de bine „ca o nemțoaică" — asta a fost tot.

Herr Franz a confirmat spusele lui Yusuf: Petra fusese cea care îl propusese pe Müller. Nu știa dacă cei doi turnaseră împreună vreun film, nu, nu credea acest lucru, dar ce era suspect în faptul că Müller și Petra se cunoșteau? În definitiv lumea este mică, iar branșa filmului este și mai mică.

Pentru mine, *Herr* Franz nu avea cum să fie asasinul: era unul dintre cei care înregistrau cele mai mari pierderi în urma acestei crime, alături de Mesut și de Yusuf. După cum se vede, nu rămăsese mai nimic din ipoteza mea, care la început părea deosebit de convingătoare, conform căreia Mesut și banda lui voiau să folosească filmul doar pentru a face contrabandă cu heroină și că în urma unor divergențe îl omorâseră pe regizor.

Îmi era clar că, având în vedere această situație, trebuia să îmi schimb tactica și să mă ocup de cei care aveau de câștigat de pe urma morții lui Müller, dar care erau aceia? Brusc îmi trecu prin cap o idee: asistenta de regie Bauer! Nu afirmase *Herr* Franz astăzi, față de mine, că ea era prima candidată pentru postul regizorului? El spusese: „Dispunem de colaboratori foarte capabili, putem duce filmul până la capăt, fără a încheia contract cu un nou regizor". „La care dintre colaboratori vă gândiți?" întrebasem eu. „Avem o asistentă de regie foarte capabilă, doamna Bauer. Ea ar putea să preia sarcina", răspunsese el.

Asta desigur nu însemna că doamna Bauer era singura persoană care ieșea cu un avantaj din această crimă, dar totuși în aceste condiții se alegea cu o avansare. Cititorul mă va înțelege că atâta timp cât doamna Bauer nu era eliminată de pe lista suspecților, nu aveam de gând să las rezolvarea acestei crime pe mâna criminaliștilor și să mă reîntorc la viața mea monotonă.

Mai era și o chestiune care îmi provoca dureri de stomac: Petra fusese cea care îi făcuse rost lui Müller de slujba de regizor. Dar de fiecare dată când mă gândeam la acest lucru, îmi apărea în fața ochilor Petra declarând atât de convingător încât nu putea fi o scenă jucată: „Între noi nu a fost absolut nimic!" Să fi avut Petra ceva cu Müller? Poate că bărbatul o înșelase ori poate că se certaseră… O crimă pasională? Nici nu voiam să mă gândesc că Petra ar fi putut comite o crimă doar pentru că un bărbat ar fi înșelat-o. Iar că ea l-ar fi omorât după o ceartă era exclus: fusese o crimă cu premeditare, nu una sub impulsul unei stări afective. Nimeni nu cară cu el în camera amantului trei cabluri prelungitoare doar pentru eventualitatea că s-ar putea certa cu el.

Tocmai când mă pregăteam să încep să îmi rod unghiile, m-am trezit brusc la realitate. După-amiază fusesem să îmi fac manichiura, iar acum trebuia să mă gândesc la ce voi purta în această seară. Mi-am îndreptat din nou privirea către șifonier.

Când eram îmbrăcată și aruncam o ultimă privire în oglindă, era ora opt și zece și la mine la ușă nu sunase încă nimeni. Era clar ca lumina zilei: Mesut uitase de întâlnirea noastră. Ideea de a ieși la masă cu Mesut îmi fusese neatrăgătoare, dar acum, când fusesem abandonată, mă măcina cumplit.

Până la 20.20 am fumat și am încercat să mă conving că întârzia datorită circulației. La 20.22 eram atât de terminată nervos, că nimic nu mă mai

putea consola. La 20.23 am încălțat sandalele și am pus mâna pe poșetă. La 20.24 încuiam ușa și ieșeam în stradă.

Eram prea șic pentru toate localurile unde m-aș fi putut duce singură, de aceea m-am dus la cafeneaua Kaktüs, m-am așezat la bar și am băut Margarita. Patru pahare.

Să bei patru pahare de Margarita îți ia mai puțin timp decât ai crede. La 21.50 eram din nou acasă. Primul lucru făcut a fost să alerg la telefon. Când am văzut că se aprindea intermitent luminița roșie de pe robot, am tresărit: un mesaj. Poate că mândria mea de femeie era salvată. Am apăsat pe „Play". Din aparatul pe care mi-l adusese mama din Germania, la una dintre vizitele ei, o voce feminină, seacă, anunță: „Aveți patru mesaje noi".

Primul mesaj era de la Petra. Trecuseră deja două zile de când nu ne mai văzuserăm, de ce nu o mai sunasem?

Al doilea mesaj era înregistrat la ora 20.42 și era de la proprietarul casei, care locuia la etajul superior. Nu plătisem chiria pentru luna aceasta. Nu era o urgență, dar era îngrijorat pentru că totdeauna o plătisem la timp, se întâmplase ceva?

La 21.35 cineva sunase fără să lase niciun mesaj.

La 22.01 sunase fratele meu mai mare, care locuia la Göttingen. Mama avusese un puseu de tensiune și căzuse pe stradă. Fusese internată în spital. Acum, după cele spuse de medici, nu mai existau motive de îngrijorare.

M-am prăbușit pe scaun. Asta îmi mai lipsea! În timp ce eu îmi făceam aici nervi din cauză că mă ignorase un mafiot, mama zăcea într-un spital.

Fără prea mari speranțe, am format numărul de telefon al fratelui meu, poate cumnata nu plecase cu el la Berlin, mă gândeam eu, și voi putea să aflu amănunte de la ea. Exact când telefonul suna pentru a cincea oară și tocmai mă pregăteam să pun receptorul în furcă, l-am auzit pe fratele meu:

— Hirschel la telefon.

— Ești acasă?

— Kati! exclamă el bucuros. Eram în grădină, de aceea nu am auzit imediat telefonul.

— Nu ai plecat la Berlin? Sau este mama la voi?

— Nu, mama este la spitalul municipal. De ce să fi plecat la Berlin?

Era vizibil beat.

— Pentru că mama ta este în spital.

— Ah, așa! Nu este nimic grav. A călcat greșit cu piciorul drept și l-a rupt. La bătrâni, niște simple căzături provoacă fracturi. Și mai este și

tensiunea. Știi că de ani de zile are tensiunea prea mare. Sunt cu Ute în grădină, la un grătar.

Ute este cumnata mea.

— Mâine iau avionul și plec la Berlin, am spus.

— De ce?

Ce întrebare!

— Ca să o văd pe mama.

— Ai înnebunit? a spus el surprins. Eu nu plec.

— Eu însă plec, am spus.

În această clipă mă și hotărâsem definitiv.

— Trăiești pur și simplu de prea mult timp acolo… Doar nu trebuie să sari în sus la orice oftat. După toți acești ani petrecuți acolo, ai devenit tot așa de isterică precum sunt ei.

— Plec mâine cu avionul la Berlin, frățioare, și, dacă vii și tu, ne putem întâlni acolo.

Totdeauna îi sărea țandăra când mă arătam atât de hotărâtă.

— Cum vrei, a spus el.

Am pus amândoi receptoarele în furcă fără să ne mai salutăm.

Fără nicio părere de rău, am aruncat pe jos cele mai șic haine ale mele, am renunțat la machiaj și m-am culcat.

Când m-am trezit dimineața, nu mi-am dat seama din primul moment de ce eram îngrijorată. Dar mi-am amintit repede de mama, și apoi și de cazul Müller, care încă nu îmi dădea pace. Mi-am luat gândul de la Müller și am sărit din pat: cu cât mă ocupam mai repede de biletul pentru avion, cu atât era mai bine.

Din partea stângă a capului se făcea simțită o durere care difuza încet și în rest. Mi-am făcut curaj cu voce tare, spunându-mi că îmi va trece repede, m-am repezit la telefon și am sunat la agenția de voiaj.

— În acest moment nu sunt locuri pentru Berlin, Kati *han^m* răspunse omul de la agenție.

— Trebuie să plec neapărat, dacă nu astăzi, cel mai târziu mâine.

— Știți doar că în acest anotimp, pe de o parte sosesc concetățenii noștri care lucrează în străinătate, pe de altă parte năvălesc turiștii. Și dacă vin, ce înseamnă asta? Asta înseamnă că trebuie să se și întoarcă. Nu cred că veți găsi un loc, dar sunt dispus să mai verific o dată și să vă anunț în privința rezultatului.

În loc de a se ocupa de turca mea, Lale ar face mai bine să își expună părerile acestor oameni.

— Bine, atunci verificați și anunțați-mă. Sunt acasă.

— La zborurile charter nu avem nicio șansă, asta o știți, am să văd la zborurile de linie.

— Vă rog. Poate fi și cu escală, trebuie neapărat să plec, am spus cu hotărâre.

Am încheiat convorbirea și m-am dus în baie. M-am privit în oglinda de deasupra chiuvetei. Fața îmi arăta ca a unei venezuelane care tocmai a aflat că a fost aleasă Miss World: toate cremele și fardurile mi se scurseseră pe obraji. Am intrat sub duș.

De-abia când am oprit apa, am auzit țârâitul telefonului. Trebuia să fie agenția de voiaj. M-am înfășurat cu un prosop, mi-am concentrat toată atenția asupra picioarelor, ca să nu alunec, și am dat fuga la telefon. Era Yılmaz.

— Ai uitat că astăzi este sâmbătă, spuse el, înainte ca eu să fi apucat să zic: „Alo!”

— Yılmaz, omule, s-au întâmplat lucruri teribile. Unde ești? Vino la mine, luăm micul dejun și apoi…

Mă întrerupse:

— Sunt la ceainăria de lângă moschee, unde să fiu? în cinci minute ajung la tine.

*

După ce ne-am sprijinit picioarele pe grilajul balconului și, așa cum obișnuia să se exprime Yılmaz, ne-am dedat plăcerilor ceaiului, i-am povestit ceea ce mi se întâmplase în ultimele zece zile: desigur nu chiar tot, numai ce era strict necesar. Acum sună și telefonul. Am simțit o cumplită dorință de a pleca într-un sat de munte fără legătură telefonică, imediat ce mintea mi se va fi eliberat de toate aceste catastrofe. Dacă mai exista cumva vreun asemenea loc.

De data aceasta era agenția de voiaj: mai era un loc liber la cursa Turkish Airlines de mâine, ora 13.45. Doream biletul?

— Da, sigur că da, am răspuns.

— Când vă întoarceți?

— Probabil peste o săptămână, zece zile. Nu știu exact.

— Atunci emit un bilet pentru două săptămâni. Unul pe o săptămână este mai ieftin… Acum, cu Turkish Airlines se zboară mai scump decât cu

Lufthansa. Dus-întors, pentru 14 zile, 450 de dolari. Ca să știți. La prețurile acestea, normal că nu găsesc clienți. Nu degeaba zic unii că societatea ar trebui să fie privatizată. Pierderile înregistrate de ea le suportăm noi toți. Înainte existau bilete pentru cei care plecau la muncă, acum au renunțat la ele. Pentru dumneavoastră oricum nu puteam lua asemenea bilet, deci în ce vă privește nu s-a schimbat nimic.

— Nu prețul este important, trebuie să plec neapărat, pentru că mama este bolnavă.

— Oh, Doamne, numai bine, Kati *han^m.* Ce are dânsa?

Așa sunt turcii, ei vor să compătimească, fie că este, fie că nu este oportun.

— Încă nu știu nici eu, au internat-o în spital, nu am putut să îi contactez telefonic, voi afla abia acolo, am zis ca să nu o mai lungim. Până la ce oră aveți deschis? Trec pe la dumneavoastră, ca să iau tichetul, am adăugat.

— Nu este nevoie să treceți pe aici, luați tichetul mâine, de la aeroport. Aveți destule griji, nu mai trebuie să veniți și la noi. Vă las tichetul la ghișeul Turkish Airlines.

— Și cum plătesc?

— Vă rog, o rezolvăm când vă întoarceți.

— Voi face transfer în contul dumneavoastră. Spuneți-mi câte lire turcești fac 450 de dolari.

— Sâmbăta băncile sunt închise, Kati *han^m.*

— O fac pe internet.

Atenția manifestată față de mine crescu remarcabil când află că efectuam plăți pe internet. Îmi povesti ce specialistă în internet era fiica lui, studentă în anul trei la Medicină, după care îmi dădu numărul contului.

Deci mâine la prânz voi pleca cu avionul.

Când am revenit în balcon, Yılmaz era adâncit în cititul ziarelor.

— L-au arestat din nou pe Mumcu al tău, spuse imediat ce mă văzu. Dar de data aceasta nu în legătură cu crima.

— Când? Pentru ce?

— Aseară. În urma unor indicii au percheziționat firma de transport a lui Mumcu și au descoperit acolo două arme de foc nedeclarate. Noaptea și-a petrecut-o în arest. În cele din urmă l-au eliberat condiționat.

— Nu știu, este posibil, am spus ca și cum nu m-ar fi interesat. Bem o cafea? am mai zis pentru a avea posibilitatea să mă duc la bucătărie.

Yılmaz își privi ceasul.

— Nu pot. La ora unu trebuie să fiu la agenție. Astăzi avem ședință. Muncim ca nebunii.

— La voi s-au făcut concedieri? l-am întrebat

La ultima noastră întâlnire îmi spusese că au fost dați afară oameni.

La întrebarea mea, se ridică și o luă înjurând către ușă. M-am ținut după el.

— Până acum, nu, dar chestiunea atârnă asupra noastră ca sabia lui Damocles. Nu se mai muncește de plăcere. Dacă nu mi-aș fi pierdut economiile la bursă, m-aș fi retras de mult într-un sat de pe coasta Mării Egee. Pentru acest stres sunt prea bătrân.

Îmi ură drum bun, mă pupă pe obraji și coborî scările tropăind.

Mi-am făcut o cană mare cu cafea și m-am așezat la birou. Mai întâi am intrat pe internet și am achitat proprietarului chiria apartamentului și agenției de voiaj costul tichetului de zbor. Și pentru că tot eram pe internet, m-am uitat și ce scriau ziarele despre Mesut, dar paginile mergeau atât de încet, încât după puțin timp am renunțat. Era mai inteligent să cumpăr ziarele de la chioșc.

Am ieșit deci de pe internet și am sunat-o pe Petra. Pentru că nu era în cameră, i-am lăsat un mesaj. În timp ce mă gândeam cui să mai telefonez, am auzit telefonul sunând.

— Mai ești supărată pe mine?

Era Lale.

— Nu sunt, am răspuns laconic.

I-am relatat pe scurt ce pățise mama.

— Așadar, pleci mâine? La ce oră?

— La 13.45.

— Să te duc la aeroport? De acolo mă duc la ziar.

— Te duci la treabă abia la ora două?

Chiar și duminica ea era totdeauna cel mai târziu la ora opt la birou. Liber își lua numai o dată pe săptămână, sâmbăta.

— Da, a răspuns ea.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat-o îngrijorată.

Faptul că mama celei mai bune prietene a ei se îmbolnăvise nu putea fi un motiv suficient de puternic pentru Lale ca să se ducă la birou mai târziu decât de obicei. Trebuie să fie vorba despre altceva.

— Nu s-a întâmplat nimic. Sau poate că totuși s-a întâmplat ceva. Or fi blestemele celor pe care i-am concediat în ultimele patru luni, din cauza

crizei economice. Kati, m-am săturat. Îmi merge foarte prost. De nu m-aș fi întors niciodată de la New York!

— Treci pe la mine, apoi mergem împreună undeva, i-am spus.

Nu o mai auzisem niciodată vorbind așa. Se părea că îi mergea al dracului de prost

— Nu pot, vreau să fac curat în birou. Aici este haos. Am nevoie de puțină ordine. Chiar dacă la mine în cap este vraiște, aș vrea ca măcar în jur să fie ordine. Vino tu la mine.

Am simțit că voia să fie singură. Eram obișnuită cu particularitatea ei, tipică pentru copilul unic.

— Trebuie să îmi mai pregătesc ceva pentru drum și mai vreau să mă întâlnesc cu Petra, nu pot să vin.

— Atunci mâine, înainte de a pleca la aeroport, ne vom întâlni ceva mai devreme, ca să putem discuta.

Nu am apucat să iau mâna de pe telefon, că acesta sună din nou. Era Petra.

— Sunt la bazin, spuse ea. M-ai sunat. Ce vreme frumoasă, este soare și cald. De mult tânjeam după un asemenea concediu.

Parcă ar fi vrut să spună că se bucura de asasinarea lui Müller.

— Ce foci astăzi? am întrebat-o.

— În cursul zilei nimic deosebit. Seara ies la masă cu colegii din echipă.

I-am povestit și Petrei că mama era în spital și că voi pleca la Berlin. Și, obraznică cum sunt, am adăugat:

— Deseară, la masa cu colegii, vin cu tine, bine? Acum nu am timp, trebuie să îmi foc bagajul.

— Nu știu, nu este ciudat să vii pur și simplu?

— Sunteți invitați la cineva acasă?

— Nu, vom merge la un restaurant cu specific turcesc.

— De ce ar fi ciudat? Restaurantele sunt spații publice, oricine poate veni, am zis.

Întâlnirea avea loc la ora șapte, la hotelul Noel Baba, unde era cazată toată echipa, cu excepția Petrei.

— Vino la mine, vom pleca împreună acolo. Cartierul în care se află hotelul este chiar lângă mine, am spus eu și i-am cerut să ia ceva de scris.

După ce s-a străduit timp de o jumătate de oră să scrie ceea ce îi dictam eu pe litere, a exclamat arțăgoasă:

— De ce trebuie să fie adresele acestea atât de lungi!?

— Pentru că acum ai pe bilețel nu numai adresa mea, ci și o descriere a drumului. I-o dai șoferului de taxi.

— La ce mai folosește descrierea drumului, adresa ar fi de ajuns, zise ea în naivitatea ei germană.

— Ce știi tu despre șoferii din Istanbul? Dacă le dai numai denumirea străzii, fără să le specifici ce moschee, ce post de poliție sau ce spital sunt după primul colț, nu te vei deplasa un metru la Istanbul. Șoferii de taxi nu știu nici cum se numește cartierul în care locuiesc el

— Ei, da.

— Poți să testezi asta astăzi, spune-i șoferului numai Tavukuçmaz Sokak și vom vedea dacă te duce undeva. Fii atentă, să nu traverseze podul peste Bosfor, în partea asiatică, pentru că o să ai nevoie apoi de o mulțime de timp ca să te întorci.

— Nu te-ai schimbat deloc. Trebuie să exagerezi tu totdeauna.

— Bine, atunci încearcă și vom vedea dacă exagerez eu cu privire la șoferii de taxi sau dacă nu sunt ei niște tipi al naibii de exagerați.

Eram sigură că voi câștiga pariul.

— Am să verific, spuse ea foarte hotărâtă.

*

Mulțumită acestei cine, încă înainte de plecarea la Berlin, voi face cunoștință cu fiecare suspect de pe lista mea și în același timp îi voi vedea și pe ceilalți membri ai echipei: cu asta mă voi simți cu zece, cincisprezece ani mai tânără.

Am sunat-o și pe Pelin. Pe timpul absenței mele, ea trebuia să preia toate problemele.

— Nu îți face griji, spuse Pelin. Important este ca mama ta să se însănătoșească.

Am întrebat-o ce să îi aduc de la Berlin. Acesta este obiceiul la turci: când pleci undeva, trebuie să întrebi toți prietenii ce să le aduci de acolo. Și, chiar dacă vreunul și-ar fi dorit un parfum de la *duty-free shop*, el îți va spune doar „Să vii tu sănătos înapoi, asta îmi este suficient”.

Exact așa răspunse și Pelin.

Am făcut curat după micul dejun, am băgat vesela în mașina de spălat și m-am dus în dormitor, ca să fac bagajul. Am pus mâna pe tricourile cu bretelițe subțiri și pe șorturi, dar imediat am ezitat: era foarte posibil ca la Berlin să nu fie atât de cald ca aici. M-am întors în birou ca să consult pe internet prognoza meteorologică din următoarele zile. După cum bănuisem,

la Berlin vremea era oribilă și tot așa va rămâne. Pe la sfârșitul lunii vor fi una, două zile cu soare, dar, dacă totul decurgea bine, până atunci eram înapoi.

Am pus tricourile și șorturile înapoi, și în locul lor am scos din fundul șifonierului haina de piele, flanelele și pantalonii din mătase. În Berlin nu puteai umbla îmbrăcată atât de elegant ca la Istanbul, altfel te alegeai cu remarci prostești în metrou.

Odată cu înghesuirea în geamantan a uriașei mele truse de machiaj, se încheiară și pregătirile mele pentru călătorie. Până când sosea Petra, dacă îi dădea taximetristului indicațiile mele scrise, vor mai trece două ore, iar dacă nu i le dădea, vor trece cel puțin patru ore.

Am ieșit să cumpăr ziare.

*

Pagina a treia a ziarelor, rezervată unui amestec de știri despre *high-society* și catastrofe naturale, era împodobită de data aceasta cu fotografii reprezentându-l pe Mesut în compania tuturor cântărețelor posibile de șlagăre. Dar textul de sub fotografii nu spunea nimic în plus față de cele rezumate de Yılmaz. Pentru o clipă am vrut să îi sun pe reporterii de la ziarul lui Lale. Dar, gândindu-mă că va fi folosită prima ocazie pentru a-l informa pe Mesut, am renunțat. Ca o veritabilă locuitoare a Istanbulului, care permanent freamătă să sune pe cineva, am format numărul telefonului mobil al lui Batuhan.

Nu părea să se bucure că îmi auzea vocea.

— Alo, spuse el cu un ton ca de gheață.

— Ce mai faci?

— Muncesc, am foarte multă treabă.

— Atunci nu te mai deranjez.

— Ar fi bine.

Am închis. Reacția lui nu mă mira. Eram suficient de matură și aveam și destulă experiență, ca și cunoștințe teoretice în ceea ce privește comportamentul bărbaților respinși; principala deosebire dintre un bărbat respins și o femeie respinsă este aceea că bărbatul nu pierde timpul și își arată rapid adevărata față. Femeile, dimpotrivă, reacționează mai precaut și nu își arată adevărata față imediat: poate că bărbatul nu voise să o respingă, poate că fusese doar o neînțelegere… În mod corespunzător, faza de represalii a femeilor apare la o respingere considerată definitivă, pe când la bărbați apare la cea mai mică dificultate.

Din experiență învățasem, de asemenea, că un om nu putea să se răzbune pe cineva care nu îi făcuse nimic. Dacă vreți să vă răzbunați pe cineva pe care îl iubiți, este ușor; de exemplu, vă puteți sinucide.

Dar să vedem ce ar putea să facă Batuhan pentru a se răzbuna pe mine, dacă nu ar fi putut să mă dea gata sinucingându-se:

1. Ar putea să mă sune la telefon, noaptea, la ore imposibile, și imediat ce mă trezea putea să închidă telefonul.

2. Putea să pună un șobolan mort în fața magazinului meu, cu un bilețel pe care să scrie: „Necredincioasă ordinară, dispari din țara noastră!" Într-o fază mai avansată, ar putea să învelească cu bilețelul o piatră, pe care să o arunce prin vitrina magazinului.

3. Ar putea susține că eu l-aș fi ucis pe Müller și ar dispune arestarea mea.

4. Ar putea să ascundă o pungă cu heroină în mașină, locuința ori în magazinul meu și să anunțe poliția.

Dintre aceste patru posibilități, prima părea cea mai realistă, de fapt singura realistă, și, pentru că oricum eram deranjată de cel puțin șase apelanți muți, viața mea nu ar fi avut prea mult de suferit dacă se mai adăuga unul.

Toți turcii, indiferent de origine, vârstă sau sex, preferă să se răzbune prin apeluri mute și fiecare o face în modul lui propriu: unii nu așteaptă nici măcar să spui, „Alo" și închid, alții așteaptă până când, după multe repetări, ajungi să urli: „Alo!" Și mai este o categorie situată între acestea: care îți pun muzică, fluieră o melodie, imită sunetele unui orgasm… Cine intenționează să trăiască în Turcia, trebuie să o scoată la capăt cu neobișnuitele preferințe ale turcilor. Eu m-am obișnuit cu ele: dacă nu sunt beată turtă ori dacă nu mă preocupă un caz de crimă, înainte de a mă culca scot telefonul din priză.

Așteptam în bucătărie să fiarbă apa pentru ceai, când sună telefonul. Am trecut în birou. Pentru că tot a venit vorba despre telefoane, vreau să vă mai spun că singurul aparat telefonic din casă se află în birou.

— Cu Kati *han^m* se poate? întrebă o voce necunoscută de bărbat, care conform teoriei prietenului meu Mithat, după accentul kurd trebuia să fie originar din Diyarbakır.

— Eu sunt.

— Scuzați deranjul, Kati *abla,* sun din partea lui Mesut *bey.*

— Da?

— Îți promisese ceva… A trebuit să plece pentru rezolvarea unei chestiuni grabnice, de aceea nu a putut să își respecte promisiunea. M-a rugat să îți spun că, imediat ce va reveni, te va suna personal.

— Multe mulțumiri, i-am zis.

Asta însemna că Mesut credea că îmi va scăpa vestea arestării lui? „Așa deci, a trebuit să plece pentru rezolvarea unei chestiuni grabnice”, am repetat în sinea mea, întorcându-mă în bucătărie.

Dacă cineva care vorbește atât de degajat ca Mesut despre uciderea unui om putea să umble liber, nimeni nu avea un avantaj din aceasta. Dacă, dimpotrivă, era băgat la închisoare, cel puțin puteau fi salvate câteva vieți. În afară de asta, mă simțeam ușurată că fusese închis înainte de a fi ieșit cu el la masă.

Acum sună și soneria de la intrare. Am luat de pe foc apa care începuse să fiarbă și din cauza agitației m-am ars la mână. Uram să mă grăbesc.

Mi-am lins degetul ars de la mâna dreaptă și am alergat la fereastra camerei de zi. Jos, în fața ușii, se afla Petra. Prea devreme. Nu putusem nici măcar să beau în liniște un ceai.

Înjurând, am apăsat comanda pentru deschiderea ușii.

În timp ce încă îmi mai lingeam degetul, Petra urca scările într-un suflet.

— Pentru că în seara aceasta vom fi în zonă, am contemplat Taksim și împrejurimile și sunt terminată. Câte lucruri sunt de admirat aici! Am mers pe jos la magazinul tău. Pentru astăzi îmi ajunge cu vizitarea orașului.

— Intră, i-am spus, înainte de a reveni în bucătărie.

Apa, care puțin mai înainte clocotea, se răcise suficient pentru a o folosi pentru un ceai verde. Am pus frunze de ceai și apă într-o cană din sticlă, și am mai pus pe tavă o a doua ceașcă. În timp ce ieșeam pe balcon, am auzit-o pe Petra spunând plină de încântare:

— Ce mare este locuința ta! Și ce frumoasă este strada pe care locuiești…

— Vino pe balcon, și nu va mai trebui să urlăm una la alta, i-am spus.

Balconul era cel mai răcoros loc din casă.

Petra se așează pe scaunul pe care azi-dimineață stătuse Yılmaz, iar eu am luat loc în fața ei.

— Istanbul este un oraș epuizant, te amețește mulțimea de oameni. Mă întrebam astăzi cum se poate trăi aici… Se opri și, ca și cum ar fi spus ceva nepotrivit, adăugă: Dar dacă trăiești aici, te obișnuiești probabil și cu mulțimea.

— Chiar dacă locuiești aici și nu te obișnuiești cu mulțimea de oameni, nu aceasta este problema principală.

— Ce vrei să spui?

— Politicienii turci, criza economică, corupția, băncile frauduloase… am explodat eu mânioasă.

Petra mă privi uimită.

Deoarece nu reușeam să revin la un ton normal, am continuat în șoaptă:

— De dimineața și până seara nu fac decât să îmi conving prietenii să plece de aici. Toți sunt sătui până în gât de problemele politice și economice.

Mă miram și eu cât de tare mă ambalasem.

La fiecare nouă criză mă gândeam că problemele țării nu mă priveau atât de mult ca pe turci. Mereu îmi spuneam că eu locuiesc la Istanbul, nu în Turcia. Deosebirea dintre mine și Lale, Yılmaz, Pelin și ceilalți prieteni ai mei nu consta în intensitatea cu care iubeam acest oraș, ci în ce include această iubire. I-am spus odată lui Lale: „Voi iubiți Istanbulul ca parte a Turciei. Eu iubesc numai Istanbulul. Dar vă înțeleg. Este ceva în genul că iubesc Cihangir, pentru că se află în Istanbul… dacă Cihangir ar fi un cartier al Bonnului, nu l-aș iubi”. Iubirea mea pentru Istanbul nu are nimic de-a face cu Turcia: iubesc bucătăria Istanbulului, cântecele populare din Istanbul, turca vorbită în Istanbul, cartierul Cihangir din Istanbul.

Petra nu observase că nu o ascultam și continua să vorbească:

— Ieri am cumpărat un ziar turcesc în limba germană. Situația din Turcia pare a fi fără speranță, nu?

— Ei, aș! Eu trăiesc aici de treisprezece ani și nu a existat un moment în acest timp în care situația să nu pară fără speranță.

Am turnat în pahare ceaiul care deja se închisese la culoare.

— Tu chiar nu ai avut nicio legătură cu Kurt Müller? am întrebat-o pe Petra, în timp ce îi ofeream ceaiul.

— De ce îmi pui acum aceeași întrebare? Ți-am mai spus că între noi nu a fost nimic.

— Pentru că se spune că tu l-ai propus pentru regie pe Müller…

— Cine spune asta?

Se mira de unde am informația asta, sau de cum pot fi scornite asemenea minciuni pe seama el.

— Cineva de la Mumcular Produktion, i-am răspuns.

Nu trebuia să știe că îl sunasem pe Herr Franz în Germania.

Ea își înfășură pe deget lănțișorul cu o cruciuliță minusculă pe care îl purta la gât și mă privi absentă:

— Bărbatul cu care ai vorbit la telefon din camera mea?

— Nu, cineva care lucrează la el. Un german, Yusuf.

— Josef?

— Un musulman german, Yusuf îl cheamă.

— Ah, acum știu de cine vorbești. Îl cunosc. Tipul se numește acum Josoff, sau așa ceva, nu? Bun, și el ce ți-a spus?

— Mi-a spus că tu ai fost aceea care l-a propus pe Müller.

— Așa este, eu l-am propus pe Müller. Și ce-i cu asta?

— Asta înseamnă că vă cunoșteați mai de mult.

— Ne cunoșteam. Eu cunosc foarte mulți oameni, Kati. Și nu întrețin câte o legătură cu fiecare dintre ei. Acum aproape un an, producătorul mi-a trimis scenariul. Pentru prima oară după ani de zile, numele meu figura deasupra, pe scenariu. Nu mai sunt cea mai tânără. După ce spuse asta, se descheie la bluză, îmi apăsă degetele pe grăsimea de pe pântece și le plimbă scurt pe el. Când îmbătrânești, se tocesc nu numai simțurile, se deteriorează și trupul. Dacă la vârsta mea aș arăta la fel de tânără ca tine, nu ar fi o problemă, dar din păcate arăt chiar mai bătrână decât sunt! Se zice că blondele îmbătrânesc mai repede, lucru ce pare a fi adevărat îți poți închipui că la vârsta mea nu mi se oferă în fiecare săptămână câte un rol principal. Natural că am făcut tot ce am putut ca să se realizeze acest film. Aveau nevoie de un regizor cu experiență, dar care să nu ceară prea mulți bani, iar eu cunoșteam pe cineva care corespundea. Aveam pe cineva care reunea cele două condiții.

Ceea ce spunea clarifica ceva. Acolo unde pentru femei tinerețea era alfa și omega, oare nu erau picioarele fără celulită și pielea fără riduri cel mai important capital al nostru?

— Deci tu nu l-ai propus pe Müller pentru că aveai o relație cu el?

— De câte ori să îți mai spun că nu mă lega nimic de Kurt?! Poate că mă plăcea, poate că a spus asta peste tot, dar — se aplecă peste masă și mă privi în ochi — nu aveam nimic unul cu altul. Nu era tipul meu.

Ceva îmi atrase atenția. Era o afirmație pe care o puteai auzi la fetele de cincisprezece ani.

— Ce înseamnă că nu era tipul tău?

— Fără succes, fără talent…

Dacă nu o întrerupeam, ar mai fi continuat.

— Dacă era fără succes și fără talent, de ce l-ai mai propus? Dacă tipul era un regizor atât de prost, de ce voiai ca el să facă filmul în care tu aveai rolul principal?

— Dintr-un motiv foarte simplu: pentru că nu apăream în umbra regizorului, pentru că numele meu era rostit împreună cu cel al filmului. Și, în ce privește producătorii… Râse ca un star care poza în fața camerelor și adăugă: Ei căutau pe cineva cu experiența lui Kurt, dar pe care îl puteau obține ieftin.

Și Yusuf, în discuția noastră, spusese exact același lucru. Se părea că lumea filmului era într-adevăr prea ciudată pentru ca eu să o pot înțelege.

Până când am părăsit casa pentru a ne întâlni cu echipa de filmare, nu am mai vorbit despre film și despre Kurt Müller.

*

Când Petra și cu mine intram în holul de la Noel Baba, în Tarlabașı, aveam părul strâns în coadă de cal, nu eram fardată și arătam astfel foarte tânără. Nu pentru că m-aș fi străduit să arăt cât mai tânără, ci doar pentru că nu mai avusesem chef să îmi scot trusa de machiaj din geanta de voiaj.

Oamenii din grupul în care până atunci se vorbise tare, în germană, amuțiră brusc când o văzură pe Petra cu mine.

— Prietena mea Kati Hirschel, spuse ea.

Un bărbat anost — cu excepția părului blond-cenușiu — se ridică și îmi întinse mâna:

— Bună ziua, numele meu este Gust.

Ceilalți se prezentară fără a-mi mai întinde mâna și la puțin timp după aceasta interesul lor pentru mine dispăru și continuară să discute între ei cu voce tare. Erau nouă persoane, dintre care două femei, și niciuna din ele nu se prezentase drept Bauer.

— Unde se va merge? l-am întrebat pe *Herr* Gust.

Mă așezasem pe marginea canapelei pe care se tolănise el.

— În seara aceasta avem un ghid. Este un prieten de-al meu, jurnalist în Istanbul. Era evident mândru de o asemenea relație. Continuă: Otto este de doi ani aici. El ne-a ales localul pentru seara aceasta. Tocmai a plecat cu Annette, ca să caute o farmacie, își privi ceasul. Vor reveni imediat.

— Cine este Annette? am întrebat în speranța că numele ei de familie era Bauer.

— Annette Bauer, asistenta de regie. Se autocorectă pripit: adică, de astăzi regizoarea noastră.

Aha!

— Unde lucrează prietenul dumneavoastră, ziaristul? Poate că îl cunosc, și eu trăiesc în Istanbul.

— Otto scrie pentru *Westdeutsche Zeitung.*

Vorbea despre el nu ca despre un ziarist, ci mai curând ca despre președintele Americii. Mă măsura cu atenție, ca și cum abia acum ar fi realizat că aș fi spus și eu ceva:

— Spuneați că trăiți în Istanbul?

— Da.

— Sunteți tot ziaristă?

— Am un magazin de carte. Vând romane polițiste.

— V-ați mutat aici ca să vindeți cărți?

— Ah, nu, trăiam oricum aici. După mai multe ocupații, m-am decis pentru profesia de librar.

— Interesant, foarte interesant.

— Vă referiți la profesia de librar?

— Nu, mă refer la faptul că trăiți aici, deși nu sunteți obligată. Nu pricep cum se poate locui într-o țară în care drepturile omului nu sunt respectate. Nu vă este teamă că vi s-ar putea întâmpla ceva? Iar după criza economică trebuie să fi crescut enorm numărul de spargeri și de furturi de buzunar. Otto ne-a spus că trebuie să fim atenți neapărat la genți și la bani. Ne-a mai spus că nu există nimeni la Istanbul căruia să nu i se fi furat geanta.

— Și în Germania sunt atacați zilnic patru, cinci străini, *skinheads* omoară oameni pe stradă, și totuși mai trăiesc acolo străini, am ripostat furioasă.

În loc de a-mi răspunde, *Herr* Gust întoarse doar capul. I-am studiat o clipă profilul și am decis să mai atenuez ceea ce tocmai spusesem. Nu era în favoarea mea să mă pun acum rău cu omul.

— Eu iubesc Istanbulul, am spus.

Din nou nu zise nimic, dar cel puțin întoarse capul către mine.

— Când trebuie să înceapă filmările? am întrebat pentru a schimba subiectul discuției.

— Tristul eveniment ne-a zguduit profund pe toți.

Nu am descoperit niciun semn de zguduială pe fața lui. Nici membrii echipei, care pălăvrăgeau fără nicio grijă cu voce tare, nu dădeau semne că ar fi fost cine știe ce marcați de crimă.

— Îmi închipui, i-am spus.

Eram astăzi într-o formă de puteam să concurez cu orice politician.

— Totuși, această pauză ne-a prins bine. Ne-am putut aclimatiza, am putut să ne cunoaștem reciproc… Iar acum vom merge mai departe, sub regia lui Annette. Își dădu seama că femeia încă nu se întorsese și se adresă celorlalți: Unde naiba sau vârât?

Își atinse ceasul cu degetul arătător.

— Doar nu plutesc nori negri deasupra regizorilor noștri? întrebă rânjind un bărbat cu fața rozalie.

Conivența cerea ca întregul grup să râdă tare de această glumă. Deoarece Petra mă măsura cu privirea din fotoliul alăturat, am renunțat imediat la expresia mea disprețuitoare, am luat o mină veselă și am râs laolaltă cu grupul.

— Dacă ați ști unde trebuie să mergeți, le putem lăsa vorbă celor doi și am putea pleca, i-am spus lui Gust.

Voiam să ies din holul respingător al hotelului.

— Bineînțeles că știu unde trebuie să mergem, spuse Gust. Se ridică, scotoci în buzunarele pantalonilor, scoase un bilețel mototolit și citi de pe el: Restaurantul Hasır.

Petra consideră că era necesar să le dea o explicați celorlalți:

— Kati trăiește la Istanbul. Cunoaște foarte bine orașul.

— Ah, fericita! spuse una din cele două femei și îmi zâmbi. Istanbulul este cel mai frumos oraș pe care îl știu.

Unul dintre ceilalți o întrebă:

— Mai știi alt oraș în afară de Frankfurt?

Și de această glumă râseră cu toții.

— Așadar, să plecăm! am zis. Localul se află aproape.

Ziaristul prieten al lui Gust alesese un local din Tarlabași, unde și-ar fi condus musafirii doar cineva care cunoștea puțin orașul; era un restaurant-cârciumă „tipic” turcesc.

— Să facem plata, interveni un alt bărbat cu față rozalie și strigă pentru a-l face atent pe chelner.

Toți cei din hol se întoarseră către el, Caty o ținea cu *Hallo! Hallo!* ca un isteric. Când chelnerul sosi în fugă crezând că se întâmplase ceva rău, toți clienții din hol, inclusiv eu, au respirat ușurați.

— Plata, spuse în germană bărbatul. Separat.

— *You want the bill, sir?*[5] întrebă chelnerul.

— Nu știi nemțește? îl întrebă bărbatul, tot în germană.

Cunoștințele de limbă germană ale chelnerului îl ajutară să înțeleagă întrebarea.

— Nein[6].

Am găsit că era potrivit să intervin.

— Vor să plătească, fiecare pentru consumația lui, am spus în turcă.

Fericit că găsise pe cineva cu care să se poată înțelege, chelnerul se întoarse către mine.

— Putem trece totul la nota de hotel? întrebă el.

Le tradusei propunerea chelnerului.

— Nici vorbă! protestă Gust. Prietenul meu mi-a zis că ne trag pe sfoară. Plătim pe loc.

— Vor să plătească acum, am zis.

Nu i-am tradus chelnerului tot ceea ce spusese Gust

— Bine. Chelnerul începu cu Gust: La dumneavoastră au fost două beri, domnul meu. Cinci milioane de lire.

— Două beri, cinci milioane, i-am tradus lui Gust.

Gust se ridică iarăși și începu să se scotocească prin buzunare. Scoase o bancnotă mototolită de zece mărci și i-o întinse chelnerului. Acesta privi bancnota și spuse:

— Nu primim mărci, domnule.

— Spune că nu primesc mărci, i-am zis. Nu aveți lire turcești?

— Nu, răspunse Gust. Mai ținea încă întinsă bancnota. Dar la recepție schimbă mărci.

— Se poate, dar el spune că aici nu puteți plăti cu mărci.

— Ce prostie! exclamă Gust. Să se ducă la recepție și să schimbe.

Un altul sări în sprijinul lui Gust

— Da. Să se ducă cu banii la recepție, să schimbe.

Gust manevra bancnota de zece mărci ca pe un os în fața unui câine. Chelnerul asista nemișcat, cu o mină îngrijorată.

Brusc lângă noi apăru un bărbat cu favoriți, pe care nici nu îl observasem venind.

— Doriți să plătiți nota în mărci? întrebă acesta în germană.

Bucuros că acum putea în sfârșit să rezolve problema fără interpret, Gust reacționa imediat:

— Da.

— Aici sunteți în Turcia, spuse bărbatul cu favoriți. Aici notele se plătesc în lire turcești.

— Dar la recepție se schimbă mărci, spuse Gust.

Se agăță de unicul lui argument, dar vocea trăda că era pe punctul de a ceda.

— Eu în Germania nu încerc să plătesc cu lire turcești! zise bărbatul, și se vedea limpede că era montat împotriva germanilor tot de către germani.

Membrii grupului își aruncau priviri pe ascuns.

— Dar… vru să mai facă o încercare Gust.

— Niciun „dar”. Aici se plătește în lire turcești. Omul plecă, dar se mai întoarse o dată pentru a adăuga: Și nu mai zbierați; ne deranjează.

După care se așeză într-un fotoliu și se adânci în lectura unui ziar.

Femeia care puțin mai devreme spusese că îi place Istanbulul îi întinse chelnerului o bancnotă de cinci milioane de lire:

— *One coffee,* spuse ea.

Chelnerul nu înțelesese discuția anterioară și, în timp ce primea banii întinși, mă întrebă consternat:

— Ce s-a întâmplat, *madame*?

— Nu vă mai gândiți, i-am răspuns. Își vor plăti nota în lire.

*

Am lăsat un mesaj la recepție pentru Annette și Otto și am părăsit hotelul. Până la Hasır erau zece minute de mers pe jos.

— Indiferent unde am fi, noi vom crede totdeauna că toți ceilalți trebuie să se adapteze la noi, nu-i așa? mă întrebă femeia care spusese că îi place Istanbulul.

Se despărțise de colegii de echipă și mergea alături de mine.

— Cum ar fi plata notei în mărci? am spus, zâmbind.

— Da, de exemplu. La fel ca băutul berii și mâncatul cârnaților. Mă îngrozește să constat că toate prejudecățile banale cu privire la germani sunt justificate. Nu știu dacă ați fost în Mallorca, dar acolo a luat naștere un fel de mic land federal. Nu se mai observă că suntem în străinătate. Cu excepția faptului că este mai cald și că este permanent soare. Asta ar fi tot.

— Ați trăit în străinătate? am întrebat-o.

Întoarse repede capul spre mine și răspunse râzând:

— Se vede, nu? Am fost căsătorită cu un egiptean care a lucrat în Ministerul de Externe, am călătorit mult împreună, iar după divorț am

revenit la profesia mea. Acest film este prima mea mare realizare. Clătină din cap și completă: După cum vedeți, nu prea am mare noroc.

Nici nu mi-aș fi putut dori mai mult — fără ca eu să fi scos un cuvânt, discuția ajunsese exact la punctul dorit de mine.

— Vă referiți la crimă? Nu gândisem propoziția ca o întrebare. Am senzația că oamenii din echipă nu sunt prea triști.

— Nimeni nu îl cunoștea pe Müller deosebit de bine. Cu excepția…

Nu știa dacă să termine sau nu fraza. Se concentră asupra efortului de a nu cădea de pe trotuarul îngust — grija față de pietoni a autorităților orașului Istanbul va intra într-o zi în istoria arhitecturii citadine. Ei privesc fix în pământ.

— Petra? am întrebat eu.

Mă privi cu atenție.

— Ah, știți, nu?

— Dacă vă referiți la faptul că Petra a fost cea care i-a găsit acest loc de muncă lui Müller, da, am auzit. Dar că cei doi ar fi avut o legătură…

A trebuit să mă stăpânesc să nu îl înjur pe bărbatul care trecuse în fața mea împingându-mă cu umărul. Am continuat apoi:

— Petra spune că nu au avut o legătură.

Nu eram dispusă să pălăvrăgesc cu o femeie pe care o cunoșteam de cinci minute despre o veche prietenă. Nu puteam să mă mândresc cu asta.

Femeia își îndreptase din nou întreaga atenție asupra picioarelor.

— Nici eu nu cred că între ei ar fi fost o relație, zise ea.

Interesant

— De ce nu? am întrebat-o și m-am aplecat în față, pentru a-i vedea chipul.

Mă rugă să îi permit să se sprijine de brațul meu și îmi șopti la ureche:

— Am văzut cum se comporta cu Müller. La Berlin, în aeroport, Müller o cuprinsese după talie, dar ea, având pe față o expresie de scârbă, i-a îndepărtat mâna și a plecat de lângă el. Și la Istanbul i-am văzut luând de câteva ori micul dejun împreună. Eu… nu vreau să mă grozăvesc, dar simt astfel de chestiuni. O femeie care este implicată într-o relație cu un bărbat nu se comportă astfel cu el. Simt sigură că între cei doi nu a fost nimic și, după părerea mea, niciodată nu s-ar fi ajuns la o relație.

— Și, cu toate acestea, nu există niciun indiciu care să dovedească faptul că între Petra și cel asasinat nu a existat nicio legătură, am zis.

— Un indiciu?

Ridică privirea către mine, ca și cum m-ar fi întrebat: „Nu ajunge ceea ce am povestit?”

Herr Gust, care așa cum îi stătea în fire se erijase în liderul grupului, ne-a strigat ceva din față, și eu i-am răspuns că nu ajunseserăm încă la Hasır.

— Bine, dar după părerea dumneavoastră cine ar fi putut să comită crima? am întrebat-o.

Eram sigură că și în această privință își formase o părere.

— Cred că nu era nimeni dintre cei din echipă. A fost cineva din afară. Poate că tocmise pentru noaptea aceea o prostituat! Se întrerupse și oftă. Știți, era exact tipul care se culcă cu prostituate. Poate că nu i-a dat femeii banii, ea s-a înfuriat și…

Ridică brațul drept și cu o mișcare a degetelor simulă scăparea unui obiect pe podea.

— Dar de ce nu ar putea să fie cineva din echipă? am întrebat-o.

— De ce nu ar putea fi din grup? repetă ea. Despre membrii echipei se poate spune orice. Dar eu nu i-aș atribui nici unuia dintre ei o crimă.

— Flerul dumneavoastră…

— Da, flerul meu… Mă întrerupse: Nu glumiți pe seama flerului meu.

Am râs.

— Deci faptul că între Petra și Müller ar fi fost o relație este doar un zvon?

Nu îmi ieșea din minte subiectul.

— După părerea mea, da.

— În opinia dumneavoastră, cine ar fi putut să răspândească acest zvon?

— Nu știu cine a făcut-o, dar a reușit să convingă echipa. Se sprijini din nou de brațul meu. Chiar și dumneavoastră sunteți convinsă.

Râse mucalit. De fapt era o femeie chipeșă, dar deși era cu cel mult patru, cinci ani mai în vârstă decât mine, se îmbrăca și se mișca precum o femeie bătrână.

Când în cele din urmă m-am sustras farmecului bârfei, am observat că ne aflam lângă Hasır.

Cârciuma, cunoscută de clienții ei permanenți ca „Hasır, de lângă postul de poliție”, era situată într-o pivniță din Tarlabaşı. Am intrat pe o scară, la care trebuia să fii atent să nu te lovești la cap. Dacă îi întrebai pe clienți de ce preferau această pivniță ascunsă localurilor răcorite de briza serii și

restaurantelor pescărești de pe malul Bosforului, toți îți dădeau un răspuns parcă prestabilit: la Hasır sunt atât de gustoase apetitivele!

Șeful de sală, cum observă în ușă grupul de turiști, le făcu semn cu mâna pipericiților subordonați să apropie câteva mese.

După ce am reușit să ne așezăm, m-am trezit înțepenită între cei doi bărbați cu fața rozalie. Scaunul din fața mea era liber. Deoarece speram că Bauer se va așeza acolo, nu mi-am schimbat locul.

Când Otto, corespondentul în Turcia al *Westdeutsche Zeitung*, ziar printre ai cărui cititori nu mă număram, apăru în ușă împreună cu Bauer, noi epuizaserăm deja jumătate din apetitive. Cei doi rozalii de lângă mine erau mai mult decât cherchelițI. Frau Bauer nu se așeză, așa cum sperasem eu, pe scaunul liber din fața mea, ci preferă un loc lângă Gust, la celălalt capăt al mesei și, din cât pricepeam de la această distanță, începu imediat să explice de ce întârziaseră atât. Chiar și cei care nu aveau un fler deosebit înțeleseră că cei doi aveau o relație.

Nu îmi mai rămânea decât să vorbesc cu Otto, care se așezase în fața mea.

— Herr Gust mi-a spus că trăiți în Istanbul, am zis.

— Corect spus ar fi că lucrez în Istanbul.

Voia să spună că Istanbulul nu ar fi un loc în care s-ar putea trăi?

— Nu sunteți mulțumit aici?

— Nu, deloc. Cum aș putea fi mulțumit aici?

— Eu sunt mulțumită.

Râse disprețuitor:

— Asta este numai așa, pentru că nu trăiți în Istanbul. Pentru turiști este un oraș deosebit de atrăgător, este și părerea mea. De exemplu, mâncarea este grozavă.

— Nu sunt turistă, trăiesc de treisprezece ani în Istanbul.

Ridică din sprâncene și mă privi atent

— De treisprezece ani?

Am confirmat

— Și cred că voi trăi aici încă alți treisprezece ani.

Nu păru prea dispus să se mai întrețină cu mine, se dedică în întregime uriașelor măsline în ulei din fața lui și înălță capul abia când chelnerul îl întrebă ce vrea să bea.

Când l-am auzit comandând în limba engleză vin alb, m-am bucurat că se ivise ocazia așteptată de mine.

— Când nu înțelegi limba, îți este greu să înțelegi o țară și să scrii despre ea, am izbucnit eu.

Oricum era mai distractiv să îl enervez decât să bat câmpii cu rozaliii din dreapta și din stânga mea.

— Nu putem învăța limba fiecărei țări în care călătorim, spuse el. La fiecare câțiva ani suntem trimiși în altă parte. Ar trebui să învățăm toate acele limbi?

— Dar dacă nu înțelegeți limba, nu puteți nici să citiți ziarele și nici să discutați cu oamenii la o cafenea.

— Lucrez cu interpret, spuse el, ca să mă reducă la tăcere.

— Dacă ați fi cunoscut limba turcă, ați fi iubit și Istanbulul, am zis eu pe un ton pătimaș și tot atât de pătimaș am adăugat: Așa cum spunea un poet din Istanbul, „Cine nu iubește Istanbulul, nu știe ce este iubirea!” După care am devenit brusc serioasă. Dumneavoastră ați scris reportajele despre crimă?

Încurcat, bărbatul încercă să facă o conexiune.

— Nu am fost prezentați, nu? spuse el în cele din urmă.

I-am întins mâna peste o farfurie cu sardine.

— Am aflat de la *Herr* Gust că vă numiți Otto. Eu sunt Kati Hirschel.

— Otto Fritsch, zise el. Îmi strânse mâna cu putere. Poți să îmi spui Otto.

— Iar tu îmi poți spune Kati.

Am băgat de seamă că toți cei din jurul mesei se uitau acum la mine: chelnerul aștepta să ia comanda, cu hârtia și creionul în mână. I-am făcut un semn lui Otto și m-am întors către ceilalți.

— Mâncăm pește? întrebă femeia care îndrăgea Istanbulul și ieși cu un cap mai în față, pentru a mă putea vedea.

— Mă voi interesa ce au, am spus înainte de a mă consulta cu chelnerul.

După ce am comandat çipura pentru toată lumea, ceilalți continuară să mă privească tăcând chitic.

— Am comandat un pește a cărui denumire în limba germană nu o cunosc, le-am explicat

— Vom vedea ce este când îl vor aduce, spuse femeia și se sprijini din nou de spătarul scaunului.

Otto puse mâna pe buzunarul de la piept al cămășii sale și zise:

— Am la mine un dicționar, putem să căutăm în el.

Scoase un mic *Langenscheidt* cu coperte din plastic galben și îl flutură prin aer.

— Poți să nu te uiți, nu figurează în el, i-am zis.

— Spune-mi cum se scrie, spuse el încăpățânat

Am început să îi spun denumirea pe litere.

— Într-adevăr, nu este, consimți el după ce plin de speranță răsfoise un timp dicționarul.

Tipii cu mutra rozalie tăcuseră o vreme; acum reîncepură să trăncănească.

— Schimbați locul cu mine? l-am întrebat pe cel care stătea în dreapta mea.

În acest fel m-am depărtat cu un scaun de membrii echipei, dar cel puțin nu mai trebuia să suport respirația urât mirositoare a celor doi.

L-am mai întrebat o dată pe Otto:

— Tu ai scris reportajul despre crimă?

— Da, de ce întrebi?

— Pentru că l-am citit.

— Nu era nimic special. Și, așa cum stau lucrurile, probabil că nu voi mai publica niciun alt articol pe această temă.

— De ce nu? l-am întrebat

Eram singura care ar fi vrut să afle noutăți despre acest subiect?

— Nu există niciun fel de probe. O crimă care nu poate fi clarificată. Am luat astăzi un interviu comisarului care investighează cazul, va apărea în ediția de mâine. Omul spune că în curând cazul va fi clasat. Poate în câteva zile.

— Cu cine ai vorbit?

— Îl cunoști? întrebă el, în timp ce se străduia să înghită o lingură întreagă de sardine.

— Cunosc pe cineva de la poliția judiciară.

Scoase un notes din același buzunar de la piept de unde scosese micul dicționar și îl răsfoi.

— Batuhan Onal se numește tipul. Îl cunoști?

— Nu, am spus calmă. Susține că nu se poate afla criminalul?

— Bineînțeles că nu. Dar la această concluzie am ajuns eu din cele spuse de el. În mod ciudat, ei resping cu încăpățânare solicitarea poliției germane de a lua parte la investigații. Dacă ei cred că nu pot rezolva cazul, nu înțeleg de ce nu acceptă un ajutor.

— Păi, nu ai spus tu că nu există niciun indiciu?

— Ba da.

— Dacă nu există indicii, ce poate face poliția germană?

— Asta este problema, că poliția germană va găsi indicii!

M-am stăpânit cu greu să nu izbucnesc în râs și să nu bat cu pumnii în masă.

— Ce frumos că tu consideri poliția germană atât de competentă, am zis. Din câte știu eu, poliția germană este renumită pentru faptul că îi omoară pe ostatici când vrea să îi aresteze pe cei care i-au răpit.

Otto clătină furios din cap în timp ce înghesuia notesul înapoi în buzunar. Era evident că nu împărtășea reticența mea față de poliția germană.

— După părerea ta, cine este asasinul? l-am întrebat.

— Eu consider că nu se glumește cu asemenea speculații, răspunse el prost dispus.

— Pur și simplu ghicește. Tu nu joci niciodată la loto?

Ultimele mele cuvinte părură să-l deranjeze cam tare, căci nici măcar nu m-a mai învrednicit cu un răspuns. Nu l-au mai putut îmbuna nici bucățile de çipura cu garnitură de rucola, pe care le înghițea fără a mai face nazuri.

*

În timp ce îmi savuram peștele liniștită de mă minunam și eu, am început să îmi dau seama că nu voi putea să pălăvrăgesc cu Frau Bauer atâta timp cât ea se afla la un capăt, iar eu la celălalt capăt al meselor puse una în prelungirea celeilalte. Am așteptat până când toți și-au terminat și ultima bucățică din farfurie și am propus să bem ceva într-o cafenea din apropiere. Majoritatea celor din echipă s-au declarat obosiți și doritori să se întoarcă la hotel. Și Petra se alătură celor care nu aveau chef să își prelungească seara.

Femeia îndrăgostită de Istanbul, despre care în sfârșit aflasem că se numea Wolff, *Herr* Gust, Frau Bauer, Otto și cu mine ne-am îndreptat prin străduțele înguste din Beyoğlu către cafeneaua Kaktüs. Pe drum am intrat în rolul unui ghid pentru străini: la Kaktüs este posibil să nu găsim locuri, dar merită să încercăm și, dacă nu reușim, am putea să mergem la una din cârciumile sau la unul din barurile din Beyoğlu, al căror număr, după datele oficiale, era de aproximativ șase mii. Dacă punem la socoteală și localurile care funcționau la negru, ar putea fi, în total, mai mult de zece mii.

Am avut noroc: tocmai se eliberase o masă. Lui Frau Wolff nu îi scăpă faptul că barmanul, Vanit *bey,* mă salutase.

— Se pare că sunteți cunoscută aici, spuse imediat după ce ne așezarăm.

Am surâs cu modestie.

Frau Bauer își aranjă cu o mișcare a capului părul roșu aprins care îi cădea pe spate și îmi spuse:

— Nu sunteți prietena Petrei, care vinde cărți? V-am văzut la aeroport, la sosire.

— Aveți o memorie al naibii de bună, i-am răspuns.

Faptul că mă remarcase în mulțimea de oameni de acolo și că își mai amintea de mine după atâta timp era într-adevăr remarcabil.

Frau Wolff îmi atinse brațul.

— Cred că ar trebui să ne tutuim. Eu sunt Hanna.

— Kati.

Și *Herr* Gust și Frau Bauer se prezentară cu prenumele:

— Rainer.

— Annette.

Hanna fu aceea care deschise discuția despre crimă. Otto folosi ocazia pentru a repeta în fața celor din jurul mesei ceea ce îmi spusese mie mai înainte. Am căutat să citesc pe fața lui Annette o expresie de ușurare. Ori această femeie era o asasină cu un extraordinar sânge rece, ori mă grăbisem eu să o suspectez în mod greșit. Oricum, pe fața ei nu se putea citi nimic. M-am decis să încerc o tactică de șoc. Ca din senin m-am adresat ei:

— Singura persoană căreia i se poate atribui această crimă ești de fapt tu. Când toți patru m-au privit îngroziți, mi-am dat seama că trebuia să detensionez situația. Am adăugat: Nu vorbesc serios, doar gândeam cu voce tare.

Hanna începu să râdă.

— Nu se poate spune că Annette profită de pe urma crimei, având în vedere povara grea care îi apasă acum, brusc, pe umeri.

— Da, oricum ar fi fost promovată, am spus eu ca și cum femeia nu ar fi fost de față.

— Nu simplifici prea mult lucrurile? întrebă Otto.

— Chiar așa, interveni Rainer.

— Dar situația este simplă, am spus. Crima este o chestiune simplă. Este vorba despre mândrie, bani, dragoste, răzbunare ori sex, ce este complicat aici?

— Criminalul ar fi putut să aibă și un alt motiv, zise Otto.

Se gândise că astfel mă va pune în încurcătură.

— Ca de exemplu? am întrebat.

Cugeta. În acest timp mi-a venit ideea că asasinatul ar fi putut fi săvârșit și din motive politice, dar mi-am ținut gura.

— Pentru moment nu îmi vine în minte o altă motivație. Dar, oricare ar fi fost motivul în acest caz, criminalul nu a lăsat niciun indiciu.

Am agitat degetul arătător prin aer.

— Dar asta susține și poliția turcă! Nu este așa?

Hanna râse zgomotos.

— Crezi că Miss Marple ar fi rezolvat cazul?

Otto înțelesese ce am vrut să spun. Strânse buzele.

— Cam așa este, dacă mă gândesc bine, spuse Annette. Sunt singura persoană care se alege cu ceva de aici.

— Nu spune prostii, Annette, o întrerupse Gust. Apoi mă privi în ochi și spuse: În noaptea în care a fost săvârșită crima eram împreună. Annette a fost tot timpul la mine.

Pentru mine informația nu era nouă, numai că pierdusem o mulțime de timp să o obțin de la amândoi, s-ar putea spune că pierdusem o seară întreagă pentru asta.

Gust găsi că ar fi necesar să le explice situația celorlalți din jurul mesei:

— Divorțez. Annette și cu mine ne iubim.

Hanna zâmbi înțelegătoare.

Rainer apucă mâna lui Annette. Trăgea cu coada ochiului la mine.

— În noaptea în care a fost ucis Kurt, nu am dormit și… în loc de a continua fraza, dădu la o parte părul roșu al lui Annette și o sărută pe lobul urechii. Apoi adăugă: întreaga noapte am fost împreună, Annette nu s-a îndepărtat de mine nici măcar pentru a bea apă.

— Îmi pare rău, Miss Marple, spuse Annette și ridică paharul spre a da noroc cu mine.

8.

Mă trezi apelul telefonic al lui Lale; nu se putuse abține, se dusese totuși la redacție și nu va putea să mă conducă la aeroport Deci trebuia să suport în dimineața aceasta un șofer de taxi, dar mă bucuram că Lale se sculase ca de obicei devreme și se dusese la serviciu.

Am terminat cu pregătirile fără să pierd timpul, am verificat de mai multe ori dacă ferestrele erau bine închise și i-am telefonat proprietarului casei pentru a-l informa că voi lipsi cam zece zile. Când am părăsit casă, era aproape ora unsprezece. Nu sunt tipul de călător speriat care crede că trebuie să fie prezent la aeroport cu două ore înainte de plecarea avionului. Am plecat atât de devreme doar pentru că nu eram sigură dacă tichetul meu fusese lăsat la ghișeul din aeroport.

Când șoferul află că voiam să merg la aeroport, nu întrebă: „Cum ajungem acolo, *abla?*” Nici nu ascultă pe întregul drum radioul dat la maximum și nici nu încercă să nu îmi restituie restul sub pretextul că nu are mărunt.

Și la ghișeul companiei Turkish Airlines totul merse strună. Mi-am spus numele și trei minute mai târziu țineam în mână tichetul de zbor.

Ziua începea bine.

Nu am făcut cumpărături la *duty-free shop,* ci mi-am petrecut vremea hoinărind; apoi m-am dus la poarta 11, pentru a urca în avionul a cărui plecare tocmai fusese anunțată.

Avionul era plin. Mă întâmpină aerul stătut. Niciunde la Istanbul nu puteai să vezi la un loc atât de mulți oameni prost îmbrăcați ca în avioanele pentru Berlin. Șocul cultural acționa, așadar, înainte de aterizarea în Germania.

Am reușit să îmi ocup locul doar cu greu, din cauza umblăreților care erau ocupați cu aranjarea nenumăratelor pungi și genți. M-am așezat lângă o bătrână grasă, cu batic pe cap, care se uita în stânga și-n dreapta în căutarea unei victime cu care să intre într-o discuție absurdă. Am scos imediat o carte din geantă, voind să fac pe turista germană care nu știa limba turcă, rol ce se dovedi bine-venit chiar în momentul în care citeam prima frază din carte.

— Locuiești în Berlin, fată? mă întrebă bătrâna, răsucind colțul baticului care îi alunecase pe obraz.

— *Ich spreche leider kein Türkisch*[7]*,* am răspuns zâmbind.

— Ah, așa!

Femeia se întoarse către turista germană în șort, aflată de partea cealaltă a ei, așteptând parcă un ajutor de acolo.

Fără nicio remușcare m-am adâncit în citit. Tocmai terminasem prima frază, când o stewardesă se înfipse în fața mea. Mi se adresă în germană:

— Scuzați-mă, v-ar deranja dacă ați face un schimb de locuri?

— De ce? Nu m-am așezat pe locul meu? am întrebat, vârându-mi mâna în buzunar după tichet.

— Nu, nu, v-ați așezat pe locul dumneavoastră, spuse stewardesa exagerat de machiată.

— Atunci de ce?

— Mai în față, două călătoare stau lângă un bărbat. Femeile spun că nu pot sta acolo. Și nu mai sunt locuri libere în avion. V-aș ruga să schimbați

locul cu acest bărbat

Am arătat către femeia de lângă mine.

— De ce nu o rugați pe dânsa? Atunci ar fi toți mulțumiți.

Enervată, stewardesa se întoarse către femeia de alături și începu să îi explice situația în limba turcă. Femeia nu se lăsă rugată de două ori. Cu greu, dar evident bucurându-se de a scăpa de vecinele care nu vorbeau turca, se ridică și plecă în față, în timp ce eu mă străduiam să văd de pe locul meu cine era tipul pervers care urma să ia loc lângă mine.

Între timp toată lumea se așezase, cu excepția unui bărbat înalt, cu păr cărunt care se uita liniștit după noul lui loc, vorbind în același timp cu stewardesa și cu femeia cu batic. M-am îndreptat pentru ca bărbatul să mă vadă bine.

Cum poate natura să doteze pe cineva! Ce femeie în toate mințile nu ar sta braț lângă braț, dacă nu braț la braț cu el?

Această splendidă făptură, pe care Dumnezeu trebuie să ne-o fi trimis nouă, femeilor, ca dovadă a mărinimiei lui, mulțumi stewardesei și acum venea către mine.

Mi-am spus: „Nu îți face speranțe! Se duce cu siguranță la toaletă”.

Bărbatul se opri lângă mine și spuse în limba germană:

— Vă rog să scuzați deranjul.

M-am ridicat pentru a-l lăsa să treacă. După ce ne-am reașezat amândoi, l-am privit cu coada ochiului cum își fixa centura de siguranță și cum scotea din geantă ziare și o carte, pe care le puse în buzunarul scaunului din față. Nu prea știam cum să intru în vorbă. Căutam în gând o frază de introducere, din care să rezulte pe loc cât de inteligentă și amabilă eram. În cele din urmă am arătat către ziarele lui și am întrebat:

— Pot arunca o privire pe *Günebakan*?

Dus cu gândul în altă parte, tresări și întoarse capul spre mine:

— Din păcate, nu am cumpărat *Günebakan.* Dar stewardesele vor împărți imediat ziarele.

Bărbatul așezat lângă hublou se aplecă și mă privi curios. Să mă fi auzit acum câteva momente cum îi spuneam femeii cu batic că nu cunoșteam limba turcă? Îmi era absolut indiferent.

— Locuiți la Berlin? l-am întrebat inspirată de femeia cu batic la care tocmai mă gândisem.

— Nu, stau la Istanbul.

Nu părea prea vorbăreț. Dar, dacă îmi propun ceva, o țin așa, fie ce o fi. Ca și acum.

— Și eu stau în Istanbul.

El încuviință din cap.

— Acolo unde aveați locul, s-a ivit o problemă?

— Ați văzut ce s-a întâmplat, spuse el.

— Stewardesa m-a întrebat și pe mine dacă nu vreau să schimb locul cu dumneavoastră.

— Așa ceva nu mi s-a mai întâmplat niciodată. Părea încă șocat. În mod normal călătoresc la Business Class. De data aceasta am luat târziu decizia de a pleca și acolo nu mai erau locuri. Nu aveam de ales. Eram sătul de înghesuiala de la urcare, acum și asta… Scutură capul ca și cum nu i-ar fi venit să creadă. A fost chemată stewardesa și i s-a spus că nu pot să stea lângă acest bărbat. Este ca și cum ar fi ceva personal…

— Nu este. Mie nu mi se pare chiar atât de ciudat. Se întâmplă în autobuzele interurbane, de ce nu s-ar întâmpla și în avion?

Râse:

— Este evident că trăiți de mult în Turcia.

— De suficient timp.

— Eu nu am nimic împotrivă ca femeile să stea unele lângă altele, dar…

O lua prea în serios. L-am întrerupt:

— Nu o puneți la inimă.

Cu greu m-am stăpânit să nu adaug: „Sunt sigură că există o mulțime de femei care ar sta cu plăcere alături de dumneavoastră”.

Când avionul se pregătea pentru aterizare la Berlin, ne cunoșteam deja mai bine. El era avocat implicat în procese internaționale comerciale — din ce puteam să îmi dau seama din răspunsurile lui la întrebările mele indirecte — era necăsătorit și nu avea o prietenă. Că era avocat, aveam toată înțelegerea, dar că la cum arăta mai era încă holtei nu mai înțelegeam. Teza lui Lale, incontestabilă de ani de zile, conform căreia toți bărbații atractivi din Istanbul erau fie căsătoriți, fie homosexuali, părea contrazisă de data aceasta. Parcă vă aud întrebându-mă de ce eram atât de sigură că Selim, adică bărbatul care stătuse lângă mine timp de trei ore cât a durat zborul, nu era nici căsătorit și nici homosexual. Va fi suficient să vă spun cât de amănunțit m-a examinat cu privirea și să afirm ca Hanna Wolff: „Aveți încredere în flerul meu!” S-ar putea ca unii cititori să creadă că pe flerul meu nu te poți baza când este vorba despre clarificarea unei crime, dar eu

vă pot spune: Fiecare are domeniul lui la care se pricepe, iar al meu nu a fost până acum prinderea criminalilor.

Selim voia să înnopteze la Hilton, în Gendarmenmarkt, deci într-o zonă care, după căderea Zidului Berlinului, mulțumită unui șuvoi de bani cu proveniență dubioasă, fusese transformată într-un centru de plăceri pentru yuppi.

Pe drumul până la coada pentru taxiuri din fața aeroportului Tegel, care se întindea ca o tavă oribilă peste sectoarele mărginașe ale orașului, Selim spuse:

— Te las întâi pe tine unde vrei, apoi eu mă duc la hotel, cu taxiul.

— Eu am să mă duc direct la spital, am zis.

— Și bagajele tale?

Incapabilă să mă limitez la un bagaj redus, căram ca de obicei după mine uriașa mea valiză.

Am ajuns în capătul cozii pentru taxi. Când ne văzu, șoferul fugi să deschidă portbagajul mașinii.

— Tu unde tragi peste noapte? se interesă Selim.

— În locuința mamei mele, dar trebuie să iau mai întâi cheile și vreau să discut cât mai repede posibil cu medicul care o tratează. Deci trebuie să mă duc întâi la spital.

Șoferul puse într-o clipă bagajul în mașină și urcă la volan.

— Mai întâi mergeți la spitalul municipal, de acolo vom merge în altă parte.

— Am să iau și valiza ta la hotel și, când termini, o iei.

Am tușit de parcă m-aș fi înecat.

— Este departe de la spital la hotel?

— Nu, răspunse el.

Orice femeie de vârsta mea, care nu are un prieten, învață cu timpul să descifreze comportamentul bărbaților. Cele două propuneri făcute de Selim în ultimele cincisprezece minute trebuia să le interpretez în sensul că îl interesam cel puțin tot atât cât mă interesa el pe mine. Spre deosebire de femei, bărbații nu fac pur și simplu o plăcere cuiva, ci au întotdeauna un gând ascuns. Ori plimbă valiza mea și pe mine prin zonă pentru că a pus ochii pe mine, ori se agață de mine pentru că nu vrea să fie singur într-un oraș pe care nu îl cunoaște bine.

Am decis să alung cel de al doilea gând și să gust situația: oricum eram atât de preocupată de mama, care era internată în spital, că nu îmi mai

puteam pune mintea cine știe cât cu nuanțele flirtului.

*

— Se spune că la bătrâni fracturile se vindecă în timp mai îndelungat, spuse mama.

Mâinile ei străbătute de vene violete, mâini care erau tot mai mici la fiecare revedere se odihneau pe lenjeria albă a patului.

— Este timpul să îți faci manichiura, am spus și i-am atins mâna stângă.

Vorbeam deja de o oră despre boli și despre spitale.

— O, nu! zise ea.

De când nu se mai simțise destul de bine pentru a merge la coafor, adică de vreo patru ani, la fiecare paisprezece zile venea o femeie acasă ca să îi facă manichiura și o dată pe lună ca să îi aranjeze părul.

— Acum nu sunt în situația de a-mi îngriji mâinile, spuse ea, dar rămase mai mult timp cu privirea pe ele.

M-am hotărât să îi aduc o manichiuristă chiar mâine.

— Fără astfel de preocupări aici! zise ca și cum mi-ar fi citit gândurile. Dacă ții neapărat să faci ceva pentru mine, adu-mi mâine o cafea ca lumea. Aici au numai un fel de lături. Cum de am dat ani de zile atâția bani pentru asigurările private de sănătate, dacă aici nu pot să beau măcar o cafea cumsecade? Sunt internată singură într-o rezervă, asta-i tot. Este totuși ceva. Dacă m-ar fi internat într-o cameră de două locuri, împreună cu o turcoaică, mă scoteați moartă de aici. Astea cred că aici nu sunt într-un spital, ci în vilegiatură. Cum este adusă una din astea, cum vin o sută de vizitatori. Și pe urmă… Se ridică puțin în pat și îmi făcu semn să îi îndrept pernele. Apoi continuă: Nici nu știu limba germană. I-am spus infirmierului turc că turcii din Turcia vorbesc mai bine germana decât voi și nici nu s-a încruntat. Off! Asta se cheamă integrare. Uite, acum vor să organizeze pe banii noștri cursuri de integrare pentru turci. De-aia trebuie să își plătească Frau Hirschel impozitele.

Își duse mâna la inimă. Arătă apoi către noptiera de la capul patului.

— Dă-mi ziarul. Îl frunzări la repezeală, apoi mi-l vântură pe sub nas. Ei, citește asta!

— Am să iau ziarul cu mine când plec, mamă. Dar mai înainte vreau să vorbesc cu doctorul care te tratează. Iar tu nu trebuie să te agiți. Altfel îți crește tensiunea din nou.

— Da, altfel îmi crește tensiunea. Nu trebuie să mă agit, repetă ea.

Am sărutat-o pe gropițele care abia se mai vedeau sub petele maronii de pe fața ei.

— Acum plec, i-am spus.

— Mai întâi cheamă-l la mine pe infirmierul acela turc.

— Spune-mi mie de ce ai nevoie.

— Nu, cheamă infirmierul.

Când infirmierul a sosit în cameră, am plecat.

*

Nu am urcat într-unul dintre taxiurile care staționau în fața spitalului, voiam să fiu singură și de aceea am mers o bucată de drum pe jos. Medicul de gardă îmi spusese că o pot lua acasă pe mama oricând. Singura problemă era doar aceea că acasă trebuia să se ocupe cineva de ea.

„Există cămine foarte bune pentru bătrâni, pe care vi le-aș putea recomanda", spusese medicul. Pentru așa ceva ar fi trebuit ca mai întâi să o conving pe mama, ceea ce mi se părea exclus.

Mergeam grăbită. Vorbeam cu mine însămi, încercând să formulez fraze care să o convingă pe mama. „Acolo vor putea să se ocupe mai bine de tine, mamă, și, în afară de asta, ai acolo o mulțime de prieteni". „Pentru bătrâni nu este ușor să trăiască în orașele mari". „Poți să alegi unde vei merge. Chiar și în Mallorca trebuie să fie ceva germani. Chiar personal german. Sau în Pădurea Neagră…"

*

Când am ajuns în fața hotelului unde se cazase Selim, nu se întunecase de tot. Am intrat prin ușa rotativă și, zâmbitoare, m-am dus la fata de la recepție care mi s-a părut mai drăguță. Chiar când am deschis gura, mi-am dat seama că nu știam numele de familie al lui Selim.

— Vă rog, spuse ea, privind la gura mea rămasă deschisă.

— Căutam pe cineva cazat în hotelul dumneavoastră, dar nu îi știu numele de familie. Un turc, a venit în după-amiaza aceasta, mai târziu. Prenumele lui este Selim.

Din cauza încordării mi se făcuse foarte cald.

— De fapt nu avem voie să dăm numărul camerelor clienților noștri, dar… Privi în jur și continuă: Pot să mai foc câte o excepție. Râse. Cum se scrie prenumele?

I l-am dat pe litere. Fata privi pe monitorul din fața ei și rămase o clipă tăcută. Auzeam doar zgomotul făcut de degetele ei pe tastatură.

— Acesta este, Öztürk, spuse ea în cele din urmă. Este cu siguranță un nume turcesc, nu?

Am confirmat râzând.

— Are camera 532. Îl puteți suna de aici.

Formă numărul și îmi întinse receptorul

— Cobor imediat și mergem să mâncăm ceva, spuse Selim, după ce îmi auzi vocea.

De fapt nu aveam chef să mănânc, aș fi preferat să fac un duș, să mă așez în forța televizorului și să suport un film idiot, dar gândul că trebuia să îmi car valiza la locuința mamei nu îl găseam tocmai înălțător. M-am așezat în hol, într-un fotoliu din care puteam să văd și liftul, și am așteptat.

Nu a durat mult. Selim coborî din lift după două minute. Arăta atât de bine, că mi se strânse stomacul. În timp ce venea spre mine, i-am privit atentă corpul, iar când se opri lângă mine, i-am studiat fața. Eu stăteam încă în fotoliu. Se aplecă spre mine, îmi luă mâna și mă ridică. Nu era mult mai înalt decât mine. L-am privit în ochi… în acei ochi în care toate nuanțele de verde se contopeau într-o strălucire maronie. Îmi prinse mâna în ambele palme, mă trase către el și își lipi obrazul de al meu. Era neted și nu mirosea a after shave. Am inspirat izul uman, bărbătesc.

Aș fi vrut să îi șoptesc la ureche: „Lasă masa, hai să mergem sus”, dar m-am stăpânit

— Unde mergem să mâncăm? l-am întrebat

— Trebuie să fie prin apropiere un local bun, care servește chebap, spuse el

Părea foarte serios.

Îi detestam pe nemții care beau permanent bere și pe turcii care mănâncă permanent chebap.

— Sau vrei să iei valiza și să o duci la mama ta?

Mi-a zâmbit mucalit.

— Eu credeam că avocații nu fac glume, am spus.

— Nu trebuie să ai prejudecăți.

Am râs zgomotos. Fata de la recepție ridică privirea și se uită la mine.

Noi stăteam mână în mână, în holul hotelului. Mi-am retras mâna și am ridicat poșeta de pe fotoliu. În timp ce mergea în fața mea, pentru a-mi deschide ușa, îl priveam din spate. Nu arăta deloc rău, cel puțin pentru vârsta lui.

Un timp am mers alături fără să vorbim. Când am trecut prin fața domului, l-am mai întrebat o dată unde mergeam.

— Acolo, spuse el, și arătă clădirea din fața noastră, acolo se află Borchardt, un restaurant de-a dreptul bun, dar pentru mine mai interesant decât masa în sine este faptul că aici mănânci cot la cot cu miniștrii germani. Când am fost aici ultima oară, la masa de lângă noi era o doamnă ministru. Și femeia nu avea nici măcar un bodyguard cu ea.

Aș fi preferat să îi mângâi părul. Dumnezeule, nu meritau astfel de turci decenți nimic mai bun decât politicienii turci?

La Borchardt era puțină lume, așa cum îmi închipuisem și eu că stăteau lucrurile într-o seară de duminică. Totuși, se lua în considerație posibilitatea ca unul sau altul dintre clienții obișnuiți ai localului să poată veni și de aceea am fost conduși la o masă din apropierea ușii.

Selim despături imediat un șervet

— De fapt voiam ca înainte de a mânca să beau ceva, dar îmi este tare foame. Tu poți lua și un apetitiv.

— Oh, nu, beau vin.

Chelnerul aruncă lista de bucate pe masă și plecă.

— De neconceput modul acesta de a servi. Niciunde, cu excepția Germaniei, asemenea oameni nu sunt acceptați să servească la masă, zise Selim, uitându-se în urma chelnerului.

— Chelnerii de aici probabil că sunt profesioniști, dar în cafenele lucrează numai studenți, de aceea servirea lasă de dorit.

— Bine, dar pe client nu îl interesează cine lucrează aici. Fie ei studenți ori maiștri zidari, eu vreau doar să fiu bine servit.

— Aici ai dreptate.

Am comandat amândoi șnițel și vin roșu.

El făcu comanda în limba germană. Într-o germană foarte bună.

— Unde ai învățat limba germană? l-am întrebat după ce chelnerul se îndepărtase.

— Am studiat în Elveția.

— Ce ai studiat?

— Dreptul, bineînțeles.

— Evident.

— Nu prea îți plac avocații.

— Nu s-ar putea spune asta. Oricum și tata a fost jurist.

— Spuneai că ați trăit în Turcia când erai copil. Din cauza profesiei tatălui tău?

— Nu s-ar putea spune că din cauza profesiei. Tata și mama s-au refugiat înainte de război, mai bine zis înaintea național-socialismului. Tata era evreu. Profesor de drept. Până în 1965 am trăit la Istanbul, apoi ne-am mutat în Germania. De ar fi fost după tata, nu ne-am fi întors, dar mama ținea să ne întoarcem neapărat. Fratele meu mai mare și cu mine suntem născuți la Istanbul.

— Și când ai revenit la Istanbul?

— În 1988. Este o poveste mai lungă. Venisem doar pentru o săptămână, ca să vizitez o prietenă, și dintr-o săptămână s-au făcut treisprezece ani.

— Fără probleme cu aprobarea de ședere, cu permisul de muncă și așa mai departe?

— Ah, juriștii ăștia! Cu ce probleme importante își bat ei capul!

Ridică din umeri.

— Tata a devenit cetățean turc în anii 1950. A fost unul dintre azilanții care au primit cetățenia turcă și a și păstrat-o până la moarte. Știi că, dacă tata ori mama sunt cetățeni turci, copiii devin automat cetățeni turci.

Încuviință îngândurat din cap. Părea dezorientat.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat.

— Mă gândeam cât de proaspete sunt încă amintirile războiului.

— Sunt cincizeci de ani de atunci… Sunt încă proaspete. Gândește-te că mai există oameni care au supraviețuit lagărelor de concentrare. Uneori nu îmi vine să cred că în istoria noastră recentă a existat atâta suferință.

— Da, zise el. Aproape de neimaginat, așa…

Nu găsea adjectivul potrivit.

Chelnerul îmi puse în față un șnițel uriaș, care acoperea aproape întreaga farfurie. După primele înghițituri mi-am dat seama că, în ciuda dimensiunilor lui, îl voi mânca cu ușurință.

— Tu ce te consideri?

— Ce vrea să însemne „ce te consideri”?

— Care cultură îți este mai apropiată?

— Sunt locuitoare a Istanbulului. Istanbulul este singurul loc din lume de care simt că aparțin. Poate că sunt cetățeană a Istanbulului pentru că Istanbulul este singurul loc de care simt că aparțin fără a mai sta să chibzuiesc… De la un punct anume nu mai poți face deosebirea între ceea ce ai ales tu și ceea ce ți s-a impus. De aceea am pașaport turcesc, dar în

Turcia sunt totuși nemțoaică. O nemțoaică vorbitoare de limba turcă. Iar când sunt în Germania, sunt evreică cu tot pașaportul meu german și cu mama mea catolică.

Când după-masă am revenit la hotel, fata de la recepție se afla în același loc unde o lăsasem la plecare. Ne-am zâmbit reciproc.

Selim mă întrebă:

— Vii cu mine sus, ori îți aduc eu valiza jos?

— Ah, adu-o tu jos, rămân aici. Sunt obosită frântă.

— Vin imediat, spuse el, și se grăbi către lift.

Am privit vitrinele magazinelor din hol. Ce lucruri ciudate vindeau!

— Ce facem?

Am încremenit când mi-a șoptit întrebarea la ureche. Stătea exact în spatele meu, cu valiza în mână. Am dat să o iau.

— Vin cu tine, zise el.

— Ce?

— Te duc acasă, spuse el hotărât și se îndreptă către ieșire.

Am fugit după el.

— Este o prostie, iau un taxi și mă duc singură.

— Ești nemțoaică. Zâmbi și continuă: Cu siguranță că ai să te urci în U-Bahn[8], pentru că este mai ieftin. Te cred de-abia după ce am să văd cu ochii mei că mergi cu taxiul.

Îmi ținea ușa deschisă și râdea.

Până când taxiul opri în fața locuinței mamei mele, am tăcut, cu excepția momentului când i-am spus șoferului adresa.

— Te sun mâine-seară la hotel? l-am întrebat, înainte de a coborî.

— Mâine am o zi plină și nu știu la ce oră voi fi la hotel.

Am întors capul, ca să nu observe că eram deranjată, am deschis portiera și am ieșit din mașină. Coborî și el. Eram sigură că mă înroșisem toată și priveam în pământ.

Îmi luă mâna, mai bine spus vârfurile degetelor și mi se adresă cu tonul cu care le explici copiilor de ce alternează anotimpurile:

— Nu este nevoie să mai telefonăm, putem să ne fixăm întâlnirea pentru mâine, la ora opt. În est, în Prenzlauer Allee, este un restaurant thailandez, pe care îl apreciez foarte mult, am putea să mâncăm acolo.

În timp ce continua să mă țină cu mâna dreaptă, cu stânga umbla prin buzunarele hainei după hârtie și ceva de scris.

— Așteaptă, am spus și mi-am scos din buzunar agenda de întâlniri.

O puse pe taxi și scrise adresa.

— Știi adresa pe dinafară?

— Evident, este restaurantul meu preferat

Mi-am băgat la loc agenda și i-am oferit obrazul.

— Un moment îți duc sus valiza, spuse el.

— Acum chiar că exagerezi!

Băgă capul în mașină și îl rugă pe șoferul încremenit la volan să deschidă portbagajul.

9.

Când în dimineața următoare am deschis ochii, am constatat surprinsă că nu mă simțeam cea mai fericită femeie din lume. Din păcate, odată cu vârsta se dezvoltă și sentimentul responsabilității. Care mă reținea de la a-mi uita obligațiile și a mă concentra exclusiv asupra dragostei.

Când am intrat sub duș, nu mă gândeam la Selim, ci la mama — într-adevăr o situație de compătimit la o femeie de 43 de ani. Cu apa încă șiroindu-mi pe picioare, l-am sunat pe fratele meu Șalom.

Receptorul îl ridică Ute, cumnata mea:

— Ești în Berlin?

— Da. Trebuie să o luăm pe mama din spital și să îi găsim un loc potrivit pentru ea.

— Așteaptă, ți-l dau pe Șalom.

După convorbirea telefonică m-am îmbrăcat imediat și am plecat să iau undeva micul dejun. Am luat-o de-a lungul canalului, citind listele de preparate afișate de cafenele la intrare. Locuința mamei se afla în partea turcă a Kreuzbergului, denumită „Micul Istanbul” de către cei care nu locuiau acolo și care nu cunoșteau niciun turc. Că acela care măcar o dată în viață văzuse barem o ilustrată din Istanbul nu ar da denumirea de mai sus acestei zone amărâte este o altă chestiune.

Deoarece acest cartier se afla pe vremuri lângă Zid, nu fusese prea căutat, și chiriile erau extrem de convenabile. Tocmai de aceea turcii veniți de prin 1965 ca *Gastarbeiter*[9], se așezaseră aici Mai întâi muncitorii turci, apoi în perioada studenției mele, și stânga germani… Iar când *Gastarbeiter*-ii sosiți din alte țări s-au întors pe parcurs în țările lor, unde condițiile economice se îmbunătățiseră, au mai rămas în Kreuzberg doar turcii, aici s-au căsătorit și au născut mulți copii.

Că emigranții trăiau acolo mi se pare de înțeles, dar rămâne încă un mister pentru mine de ce părinții mei s-au mutat în acest cartier. Îmi

închipui că tata voia să locuiască acolo când am venit de la Istanbul, iar după moartea lui, mama nu se mai mutase, deși permanent se plânsese de turci. Mamei îi place când oamenii sunt surprinși de faptul că vorbește limba turcă. Dar nu este o absurditate să locuiești atâta timp în acest cartier, doar pentru a auzi de două ori pe săptămână cum câte o fată cu capul înfășurat în batic exclamă la casa unui supermarket turcesc „Ah, tanti, unde ai învățat limba turcă atât de bine?" În plus, se supăra când fetele îi spuneau „tanti" și trebuia să depună mari eforturi pentru a se stăpâni să nu le arunce în cap măslinele pe care tocmai le cumpărase.

Uneori mă bate gândul că mama nu s-a mutat niciodată din Kreuzberg datorită apei. Născută în München, și-a petrecut copilăria la Frankfurt și, spre deosebire de tatăl meu originar din Trier, totdeauna a avut un contact strâns cu apa. Și faptul că după război a fost de acord să rămână încă atâția ani la Istanbul, pe care îl găsea mult prea musulman și unde nu îi plăcea, ar putea fi legat tot de această preferință. Lăsând la o parte lacurile din împrejurimi, singurele suprafețe de apă din Berlin erau râul Spree și canalele, iar mama iubea locuința de lângă canal, chiar dacă Kreuzbergul în sine nu îi plăcea.

La ultima mea vizită, ea spusese că uneori canalul mirosea ca Bosforul când ieșea dimineața din casă.

— Ție îți este dor de Istanbul, îi răspunsesem și ea se supărase.

*

Când m-am decis să intru în cafeneaua cu perspectivă la Hochbahn[10], citisem deja toate listele de bucate de pe Paul-Lincke-Ufer[11] așteptând zadarnic ca un chelner care mă văzuse stând nehotărâtă în ușă să iasă și să mă invite:

— Vă rog, intrați, avem covrigi crocanți cu susan, miere și smântână, măsline gustoase…

Am lăsat în urmă canalul și am luat-o pe Manteuffelstrasse. Cafeneaua Morgenland, la care apreciam perspectiva tot atât cât micul dejun, se afla exact în colțul făcut de Manteuffelstrasse cu stația Görlitzer Bahnhoff a U-Bahn-ului, căreia turcii îi spuneau Gülizar.

Consultând meniul, m-am hotărât pentru ceea ce se numea mic dejun cu salam, dar am renunțat la el din cauza scandalului legat de boala vacii nebune, și am cerut un mic dejun cu brânzeturi.

Apoi mi-am scos din geantă notesul și am înșirat unul sub altul toate argumentele care mi-au trecut prin minte pentru a o convinge pe mama să

se mute la căminul pentru bătrâni; în dreapta lor am notat contraargumentele pe care putea ea să le folosească.

*

După-amiaza, când am intrat în rezerva de la spital cu un termos plin cu cafea, mă simțeam ca o elevă bine pregătită pentru curs.

Stând la coada din fața restaurantului thailandez de pe Prenzlauer Allee, mi-am aprins o țigară și suflam fumul în aer cu mare poftă.

Abia abordasem subiectul cu căminul de bătrâni, că mama îmi spusese:

— M-am gândit deseori la asta. Și așa nu mai am prieteni în Berlin; puținii dintre ei, care mai trăiesc, sunt deja în cămine. Și ca și cum ar fi vrut să se convingă singură, adăugă: Și pentru mine ar fi cel mai bun lucru.

Eram uimită. Întotdeauna crezusem că niciun bătrân, cu atât mai puțin o femeie ca mama mea, nu se va duce din proprie inițiativă la un cămin. Fratele meu avusese dreptate. În multe chestiuni — desigur, nu în toate — începusem să gândesc ca o turcoaică: credeam că era o mare tragedie ca un bătrân să meargă la azil. În Germania, căminele de bătrâni erau ceva firesc și pentru toate buzunarele.

De la spital, mă dusesem la o cafenea din apropiere, unde băusem două pahare de șampanie în cinstea faptului că pentru prima dată în viața ei mama se comportase ca o femeie „normală”, după care mă dusesem la comerciantul meu preferat de cărți, de pe Oranienstrasse. Înainte de a mă pregăti pentru seară, îmi întinsesem puțin picioarele acasă și citisem. Iar acum, împreună cu alți clienți, făceam coadă la restaurantul la care îmi dădusem întâlnire cu Selim.

— Visezi, spuse o voce.

Era Selim. Avea cu el o servietă enormă și purta un costum bej din in. Cravata era lărgită comod la gât.

— Salut, am spus, și ciripitul din vocea mea mi-a sunat și mie străin.

Îmi răspunse la salut cu o înclinare a capului și arătă către un bărbat în costum, aflat în spatele lui:

— Îmi permiteți să vă prezint, dânsul este Jean… Kati…

Nu ne spuse și numele de familie. Ne dădurăm mâinile.

— Vorbești franceza? întrebă el.

— Nu foarte bine.

— Atunci hai să vorbim în germană, spuse el, și îl privi pe Jean.

Ne venise rândul, am intrat și ne-am așezat la o masă în apropiere de bucătărie.

Pe când cerceta meniul, Selim i-a dat colegului său cele mai importante informații despre mine:

— Lui Kati nu îi plac în mod deosebit avocații. Și tatăl ei era jurist, dar… Mă întrebă agitat: Ia spune-mi, cum îl chema pe tatăl tău? Poate că îl știm.

— Abraham Hirschel.

Jean se ridică brusc:

— Ce? Penalistul Abraham Hirschel este tatăl tău? strigă el emoționat, de parcă nu îi venea să își creadă urechilor.

— Da.

Eram obișnuită cu reacția oamenilor la auzul numelui tatălui meu și învățasem chiar să mă mândresc cu el.

— Tatăl tău a fost un geniu în materie de drept penal.

— Așa se spune, am zis satisfăcută. Și, după cât se pare, tu ești specializat în drept penal?

Confirmă.

— Dar tu, l-am întrebat pe Selim, care ședea în fața mea, nu îl știi pe tata?

— Îl știu, sau mai bine spus îmi este cunoscut numele, contribuțiile lui la dreptul turc… Dar dreptul penal este un domeniu atât de străin mie, încât…

— Selim organizează ședințele consiliilor de administrație ale companiilor pe acțiuni, îl întrerupse Jean ușor zeflemitor.

Chelnerul thailandez se ivi la masa noastră gata să ia comanda.

— Eu beau bere, spuse Selim.

Jean și cu mine am comandat de asemenea bere.

— Aici se mănâncă foarte bine, dar vedeți… — arătă către interiorul localului — … este arhiplin, și în astfel de locuri nu prea găsești des un vin bun, șopti el

— Propune-mi ceva de mâncat, am spus.

— Dacă îți place peștele, numărul 79 este foarte bun. Pește uscat. Îl prepară cu legume thailandeze. Dar, dacă nu îți place picant, îți comand altceva.

— Îmi place mâncarea picantă, vreau 79.

Selim și Jean comandară pește înăbușit, cu țelină.

Jean spuse că trebuie neapărat să se spele pe mâini înainte de masă și se ridică. Selim se aplecă spre mine:

— Aș fi preferat să fim singuri, dar Jean trebuie să se întoarcă mâine la Bruxelles și avem deci timp să discutăm doar în seara aceasta.

— Nicio problemă, i-am răspuns eu ca femeie cu experiență plină de înțelegere.

Selim îmi mângâie ușor mâna cu degetul mare, mulțumindu-mi tăcut pentru gest.

Terminând cu spălatul, Jean își scoase haina și o puse pe speteaza scaunului.

— Nu este remarcabil faptul că cineva care trăiește la Istanbul se pricepe mai bine la restaurantele berlineze decât tine?

Era evident că Selim nu îi spusese prea multe despre mine.

— Și eu locuiesc în Istanbul, i-am zis.

— Dar tatăl tău locuia în ultimul timp la Berlin, nu?

— Da, însă eu m-am întors la Istanbul.

Ridică din sprâncene.

— Îți place acolo?

— Foarte mult Am deja treisprezece ani de când stau acolo.

Încuviință gânditor din cap.

— Ah! exclamă brusc și pocni din degete, ca și cum tocmai își amintise ceva. Când veneam încoace, l-am întrebat pe Selim ceva, și el nu știa nimic. Tu știi ceva despre acel caz de crimă? Am citit în ziare…

Inima începu să-mi bată cu putere. L-am întrerupt:

— Care crimă? Și îmi scăpă imediat: cazul Müller?

— Vezi? Cine citește ziarele știe, i se adresă el lui Selim.

— Știrea privește domeniul de interes al lui Kati, spuse Selim.

— Cum adică domeniul ei de interese?

— Kati vinde romane polițiste. Este proprietara singurului magazin din Istanbul unde se găsesc doar romane polițiste.

Am intervenit adresându-mă lui Jean:

— Ce voiai să știi?

— Voiam să știu ce s-a mai întâmplat. A fost găsit asasinul?

— Nu, încă nu. Ieri, în *Westdeutsche Zeitung,* a apărut un interviu cu comisarul care investighează cazul. Poliția nu deține nici cel mai mic indiciu. Din nou o crimă clasată ca nerezolvată.

În timp ce spuneam acestea, îmi dădeam seama cât mă durea că primul meu caz de crimă rămânea neelucidat.

— E de mirare că poliția germană nu a vrut să participe la investigații, spuse Jean și își aprinse o țigară.

— De unde știi că nu a vrut?

— Păi, altfel ar fi făcut-o.

— Din câte știu eu, solicitările făcute în acest sens, au fost respinse.

Repetă ceea ce spusesem ca să fie sigur:

— Au vrut să participe la cercetări, și li s-a refuzat participarea? Interesant. Ești sigură?

— De ce ar fi interesant?

Se scărpină după ureche meditativ.

— Dacă poliția țării al cărei cetățean este victima vrea să participe la investigațiile efectuate în țara în care s-a săvârșit crima, în general această dorință nu este refuzată. Și mai cu seamă când cele două țări sunt Germania și Turcia, care se află în legături juridice strânse… De ce a fost refuzată cererea?

Ultima propoziție parcă o formulase pentru sine.

Selim râse zgomotos:

— Nu trebuie să te gândești mult la asta, dragul meu prieten. Dacă i-ai cunoaște puțin pe turci, ai ști că aici nu este nimic de mirare.

— Adică?

Jean încă se mai scărpina după ureche.

Selim strânse din buze și apoi spuse:

— Nu ai auzit de ceva ce se cheamă suveranitate națională? îndreptă către mine degetul arătător: Tu știi cât ținem noi la suveranitatea noastră națională! Apoi i se adresă din nou lui Jean: Poliția turcă, în zona ei teritorială de competență, nu va elucida nicio crimă cu contribuția poliției altui stat. Mai curând rămâne cazul nerezolvat decât să accepte ajutorul poliției altei țări. Aceea nu trebuie să se amestece în problemele interne ale statului turc. Iar în problemele poliției, nici măcar statul turc nu trebuie să se amestece!

Am dat ochii peste cap.

— Bine, nu există dovezi — spune poliția. Asta înseamnă că nu există amprente digitale, declarații ale martorilor, urme de sânge, nasturi pierduți găsiți la locul crimei, nu există fire de păr. Și, mai important, nu există nimeni care să fi avut un motiv pentru care să îl și omorât pe om. Spuneți-mi, vă rog, cum poate fi clarificat un asemenea caz? Ar trebui ca dovezile pe care poliția turcă nu le-a putut găsi să fie găsite de poliția germană?

— De ce nu? spuse Jean și ridică din umeri.

— Și de ce? am întrebat eu. Vorbești de parcă nu ai ști cât de ineficientă este poliția germană. Ai uitat de acel caz de jaf în care două tinere care

lucrau la o bancă au fost luate ostatice? Una din ele a fost în cele din urmă omorâtă de poliție, nu de tâlhari.

— Ai dreptate, sunt neîndemânatici în cazurile de luare de ostatici, dar în investigarea crimelor poliția germană este bună și bineînțeles că mai există și problema tehnologiei. Nemților le stă la dispoziție aparatură mai bună, asta este!

— Ce prejudecată grozavă! am spus. Investigarea crimelor nu are nimic de-a face cu tehnologia. O crimă se rezolvă cu capul. Vorbeam pe un ton ridicat și pedant, ca un învățător la clasă: capacitatea poliției de a prinde infractorii nu este proporțională cu venitul pe cap de locuitor al țării respective. Vedeți, și în domeniul sănătății este la fel. Toți cred că Turcia este săracă, și de aceea în materie de sănătate stă prost, dar în ce privește diagnosticarea medicii turci sunt cu câteva clase mai buni decât cei germani.

— Bine, dar tu iei acum ca exemplu un domeniu în care germanii stau deosebit de prost. Dar clarificarea cazurilor de crimă este cu totul altceva. Iar dacă… Jean se scărpină din nou după ureche și se opri meditând, apoi continuă: Nu îmi amintesc exact cifrele, dar, statistic vorbind, numărul crimelor elucidate de către poliția germană este foarte mare.

— Eh, bine. Îmi era indiferent care poliție era mai bună. Dar de ce te interesează această crimă?

Privi absent prin mine și zise:

— De doi ani încerc să îl aduc pe Kurt Müller pe banca acuzaților!

Aproape că am sărit în sus. Se putea să aflu tocmai aici, în acest restaurant modest thailandez, secretul lui Kurt Müller?

— De ce? am întrebat, încercând să îmi păstrez calmul.

Jean îl așteptă pe chelner să pună pe masă uriașul castron cu orez și reluă ideea:

— Îți amintești că pe la sfârșitul anilor 1980 Europa de Vest a fost zguduită de o serie de crime comise asupra copiilor. La scurt timp, unul după altul au fost descoperite cadavrele a doisprezece copii între patru și nouă ani. Copiii fuseseră răpiți și violați, după care fuseseră omorâți…

— Stai! am strigat

Cu mâna la gură am fugit la toaletă. Pentru prima oară din copilărie și până acum, stomacul meu decisese în mod arbitrar să renunțe la ajutorul intestinelor, și să se golească singur.

Fiul Petrei!

Brânza pe care o mâncasem de dimineață era de mult digerată și în afara cafelei pe care o băusem cu mama la spital și a celor două pahare ulterioare de șampanie, nu mai aveam nimic în mine — din fericire, pentru că astfel nu am fost nevoită să stau mult timp îngenuncheată pe podeaua din gresie a toaletei acestui restaurant ieftin.

Când am terminat, am tras capacul W.C.-ului și m-am așezat pe el. Am așteptat până când am fost din nou în stare să iau contact cu lumea exterioară, poate vreo cinci minute. Când am ieșit din toaletă și m-am privit în oglinda de deasupra lavoarului, mi-am văzut fața — arăta groaznic, ca și cum aș fi plâns. Dar cel puțin nu mi scursese machiajul. Pentru că nu prea puteam să mă spăl pe față, am umezit un prosop de hârtie și mi-am tamponat obrajii. Când am închis în urma mea ușa, oferind parcă imaginea unei fetițe pe olița de noapte, Selim îmi apăru brusc în față. Mă aștepta sprijinit de automatul pentru țigări. Mă privi îngrijorat:

— Ce s-a întâmplat?

— Ceva din ce am mâncat astăzi nu mi-a priit, i-am răspuns, privind în podea.

Nu pentru că mințeam, ci pentru că mă deranja că îmi cerceta fața cu atenție. M-am întors în grabă la masă și m-am așezat pe scaunul pe care, politicos, Selim mi l-a ținut. În fața mea se afla peștele de la poziția 79 a meniului, la a cărui comandă îmi lăsase deja gura apă. Îmi era clar că nu voi putea suporta mirosurile exotice care se înălțau către mine și am împins farfuria cât am putut mai deoparte.

— Nu am să pot să mănânc, am spus aproape scuzându-mă, vrei să îmi comanzi un ceai de iasomie?

— Te simți mai bine? întrebă Jean.

Am încercat să zâmbesc.

— În ultimul timp am lucrat foarte mult. Nu era o minciună. Voiai să povestești de ce îl urmăreai pe Müller.

— Să lăsăm temele acestea urâte, interveni Selim. Hai ca în loc de asta să discutăm despre politica turcească. Îmi opri mâna care se întinsese către pachetul de țigări și spuse afectuos: Mai bine nu fumezi acum.

Nu trebuia să mă mai uit în oglindă pentru a afla ce față aveam. Selim bătu imediat în retragere:

— Bine, fumează liniștită dacă vrei. Doar mi-am dat cu părerea.

Era neîndoielnic că lui Jean nu îi făcea deosebită plăcere să facă pe martorul la jocul unora care flirtau. Mai mult decât mine, ardea de

nerăbdare să revină la Müller. Privi cum Selim îmi oferea foc pentru țigară și continuă:

— Poliția nu prea a înregistrat succese atunci. Într-un interval de șapte luni fuseseră răpiți unul după altul doisprezece copii, ale căror cadavre au fost găsite ulterior. Deși existau câteva indicii, cazurile au rămas nesoluționate.

— De unde proveneau copiii? Vreau să spun, în ce țară se întâmplau lucrurile acestea? am întrebat temându-mă de răspunsul ce îl voi primi.

— Primul copil a fost răpit în Germania de Vest, iar cadavrul lui a fost descoperit într-un teren împădurit, între Bruxelles și Brügge. Următorii doi copii au fost din Belgia. Au mai fost răpiți copii și în Olanda și Franța, iar cadavrele au fost descoperite trei săptămâni mai târziu. Cadavrele erau fie la margine de autostradă, fie în păduri… Totul părea atât de profesionist executat, încât un simplu infractor de moravuri era exclus, dar mult timp a fost neclar cum și de unde erau răpiți copiii. În urma unei răpiri s-a conturat din declarațiile martorilor un portret-robot, care nu mai corespundea celui de la următoarele răpiri. Era evident că aveam de-a face nu cu un autor izolat, ci cu o bandă.

— Tocmai spuneai că au existat indicii?

— Da. Urmând un astfel de indiciu, a fost găsită casa în care erau aduși copiii răpiți. Băgă în gură o bucată de legumă de un roz ciudat, pe care o descoperise în farfuria lui, și continuă: A fost găsită casă, dar nimic nu conducea mai departe. În fond…

— Da…?

— S-a stabilit doar că acei copii fuseseră folosiți pentru filme porno. În pivnița casei era amenajat un studio bine dotat.

— Dar amprente digitale, urme de sânge…

— Nu, se făcuse o curățenie temeinică înainte de venirea poliției. Și acest lucru era surprinzător, se punea întrebarea de ce casa nu fusese, de exemplu, incendiată. Dar nu este singurul amănunt ciudat, este vorba despre cea mai complicată și încurcată poveste cu care m-am întâlnit în viața mea.

— Și ce s-a întâmplat acum doi ani? am întrebat.

— De ce acum doi ani? Ah, da, pentru că spuneam că de doi ani eram pe urma lui Müller… în urma unei sesizări, într-un magazin video din Paris unde se vindeau filme despre sex, s-au descoperit filme porno cu copii. Făcute mai ales în Orientul îndepărtat și în Rusia. Iar unul dintre ele era deosebit de interesant pentru poliție.

L-am întrerupt:

— Îi mai caută poliția pe asasinii celor doisprezece copii?

— Natural că acest caz nu a fost clasat. Dar motivul pentru care caseta a atras în mod deosebit atenția nu privea copiii, ci caracteristicile tehnice și calitatea filmului, ca și locul realizării lui.

M-am încruntat dezgustată. Selim asista în tăcere. Jean spuse:

— Ai dreptate. Dezgustător, dar așa a fost. La filmările porno cu copii se folosește în mod normal o tehnică foarte simplă. Pentru că, de cele mai multe ori, asemenea filme sunt făcute de perverși singuratici, cu aparatură de amatori. Dar la acest film existau iluminare, camere și altele de o calitate mult mai bună decât de obicei. Asta atrăsese atenția poliției.

— Nu am putea vorbi despre altceva? întrebă Selim.

— O clipă, am spus, nu ai putea să povestești fără a te cantona pe toate amănuntele?

— Nu ard de nerăbdare să vă descriu porcăriile astea! spuse Jean.

— Și în final ce s-a întâmplat, cum de ai ajuns la Müller?

— Când s-a stabilit că era vorba despre Wim, un copil răpit în 1990 dintr-un cămin din Rotterdam și care, ca și ceilalți, a fost găsit omorât, s-au făcut cercetări asupra modului în care caseta ajunsese la comercializatorul de filme porno. Acum prezint lucrurile pe scurt, dar în final a rezultat că Müller făcea parte din bandă și că el făcuse filmările. Sau, mai bine zis, un infractor cu antecedente a recunoscut la interogatoriile luate în altă cauză penală, că și el participase la răpiri de copii și a furnizat informații despre bandă, pentru a obține circumstanțe atenuante. În declarația pe care bărbatul a făcut-o înaintea asasinării, a fost menționat și Müller.

— Înaintea asasinării?

— Înainte ca bărbatul să apară în fața tribunalului, a fost găsit mort la dușurile închisorii.

— Atât de puternică este banda?

Stomacul meu avea din nou tendințe de rebeliune.

— Mda… spuse el. După părerea mea, asta este o mare problemă.

— Tu crezi că banda a dispus omorârea lui Müller?

— În orice caz. Pentru a-l împiedica să facă mărturisiri.

— Dar modul în care a fost săvârșită crima… Nu este ciudat?

Urmăream tensionată evoluția gândirii lui. El se scărpină din nou după ureche.

— Te referi la chestia cu uscătorul de păr?

Am confirmat

— Da, de exemplu. Cine săvârșește o astfel de crimă? Este într-un stil de amator. Profesional privind, nu lasă urme, dar un asasin tocmit de o bandă…

— L-ar fi împușcat cu pistolul, duse la sfârșit Jean fraza mea. Șovăi un moment și cugetă la ceea ce spusesem, apoi continuă amar: După cum am mai spus, este o istorie murdară și în același timp foarte încurcată…

— Ești avocatul părinților unuia dintre copiii răpiți?

— Ah, ai dreptate, și acesta este un punct important. Banda a ales copiii răpiți, nu a lucrat la întâmplare. Cinci dintre cei doisprezece erau orfani care trăiau în orfelinate. Ceilalți erau copii din familii amărâte și de azilanți. Familii care, din lipsa posibilităților materiale, nu dispuneau nici de statutul social care să le permită cercetări.

— Pe tine cine te-a angajat? am întrebat

— Sunt avocatul unei familii din Camerun, care a solicitat azil în Belgia. Un avocat specializat în probleme de azil, prieten de-al meu, care știa că sunt expert în infracțiuni săvârșite asupra copiilor, a propus odată familiei să aibă o discuție cu mine. Am studiat mai îndeaproape cazul și ulterior l-am preluat fără onorariu. De zece ani nu am făcut un pas înainte. Întotdeauna când apare o speranță… Oftă adânc și adăugă: Vedeți…

Mi-am ascuns fața în spatele paharului cu bere.

— Ai spus ceva și despre un copil german.

— Da, primul.

— Și acesta era dintr-un orfelinat?

Părea că se afla încă sub impresia celor relatate. Nu voia să știe de ce mă interesam tocmai de acest copil.

Își sprijini capul în mâini.

— Nu. Copilul era crescut de bunică. Părinții trăiau în Seul. Mama era nemțoaică, tatăl, coreean. Erau cam singurii care nu ar fi trebuit să se împace cu soarta copilului lor, dar părinții nu s-au interesat de copilul lor și nici de soarta acestuia. Totuși, au plătit un detectiv care să clarifice cazul. Normal că nu a rezultat nimic când a fost ucis, copilul avea șase, șapte ani.

— Mai știi cum se numea?

— Ce înseamnă „mai știi cum se numea”? Eu îmi amintesc numele fiecărui copil! Se numea Peter.

Mi-am mai aprins o țigară.

— Cazul acesta… Copilul locuia într-un sat de pe Rin?

— Dacă îi poți zice sat, da. Avea un nume ciudat. Un moment…

Făcu cu mâna un semn care voia să ne facă să îi dăm pace pentru a se gândi.

— Pfaffenheck! spuse el. Ah, da, Pfaffenheck era. Iar numele mamei era Gudrun Kim. Pe parcursul activității mele legate de documente, am remarcat că mai mult de jumătate dintre coreeni poartă numele de familie Kim.

— Asta înseamnă că acel copil era jumătate est-asiatic și jumătate german?

— Da, dar nu mi s-a părut că arăta în mod deosebit a asiatic. Ridică din umeri, se scărpină după ureche și adăugă: Nu mă privește ce fac oamenii în timpul căsniciei lor.

— Mama lui Peter se numea așadar Gudrun, am spus. Gândisem cu voce tare. M-am adresat lui Jean: Și acum ce se întâmplă?

— Absolut nimic. Până să fie omorât Müller, mai aveam speranța că aceste crime vor fi elucidate. Pentru mine el era vârful aisbergului. Conform celor spuse de individul omorât în închisoare, Müller era cel care realiza contactele. Ca urmare, Müller îi cunoștea și pe ceilalți membri ai bandei. Luă o mină tristă și adăugă: Toate eforturile mele au fost în zadar.

— Asta înseamnă că acest caz a fost închis?

— Dacă Müller ar fi vorbit, am fi făcut poate un pas mai înainte. Acum nu se mai poate face nimic. Vezi, nici măcar nu mai urmăresc ce scriu ziarele în cazul asasinării lui Müller. Pentru mine cazul este închis. Se opri, după care continuă: Aproape că îmi pare rău că Müller a fost omorât. Întinse mâna în spate, ca pentru a arăta că de acum totul se afla în spatele lui. Da, spuse el, și îl atinse pe Selim pe umăr. Să vorbim acum despre altceva.

*

În restul serii am mai spus câte ceva doar când eram întrebată. De data aceasta Selim nu a mai trebuit să insiste ca să mă ducă acasă; eram mult prea obosită și prea adâncită în gânduri pentru a-mi arde de niscaiva jocuri.

Când taxiul opri în fața casei mamei, eram atât de pierdută în gândurile mele privitoare la Petra și Peter, încât nici nu l-am înțeles pe Selim când a spus:

— Mâine trebuie să mă trezesc la ora șapte.

— Păi, pune deșteptătorul să sune.

— Vreau să spun că nu urc cu tine. Prima noastră noapte trebuie să fie deosebită. Va trebui, cel puțin, să putem lua dimineața micul dejun împreună!

Nu știu dacă purtarea lui a fost cea care m-a readus la realitate.

— Nu-i nimic, am spus, dacă această noapte va trece bine, înseamnă că vom mai putea să luăm împreună de multe ori micul dejun.

*

În dimineața următoare, Selim chiar s-a trezit la ora șapte. Eu mă răsuceam în pat dintr-o parte într-alta. Îmi formulasem o mulțime de fraze, dar nu îmi plăcea niciuna dintre ele. Cum trebuia să îi vorbesc Petrei?

*

Nu am zis multe. Sau în scurta discuție s-a spus totul:

— Acum știu cine l-a omorât pe Müller.

— Atunci nu mă suna pe mine, ci sună la poliție!

— Nu doresc să sun la poliție.

— De ce nu?

— Cred că ai suferit destul. Nu vreau să mai ajungi și la închisoare. Vreau doar să știi că te înțeleg.

*

Am lăsat receptorul telefonului la locul lui, la capul patului. Mi-am scos din bagaj cea mai frumoasă rochie, căci voiam să îi fac mamei o vizită.

10.

Când trei zile mai târziu zburam spre Mallorca, pentru a o interna pe mama într-un cămin pentru bătrâni, Selim revenea la Istanbul pentru a-și rezolva problemele. Când ne-am reîntâlnit apoi la Berlin, pentru a pleca împreună în Mallorca, eu eram deja după o săptămână de concediu petrecut acolo cu mama.

Mă îndrăgostisem. Nu era deci de mirare că epuizarea mea dispăruse ca prin minune în prima dimineață luminoasă la Agadir. Cu toate cremele cu mare factor de protecție folosite, nu am stat niciodată mai mult timp la soare în acest concediu; nu intenționam să mă pricopsesc cu riduri timpurii. Totuși, urma lăsată pe corp de bikini trăda că mă bronzasem frumos.

Când după exact trei săptămâni de absență mă întorceam la Istanbul, Pelin gospodărise bine magazinul. Și parcă pentru a-mi arăta că mergea și fără mine, afacerile decurseseră minunat în timpul cât lipsisem.

Lale nu își dăduse demisia de la *Günebakan,* dar fusese dată afară printr-un aranjament remarcabil. Voia să plece, poate, în Cuba, pentru o

săptămână. Iar la întoarcere să nu mai lucreze ca ziaristă. Stelele vor hotărî ce va face apoi.

La agenția de publicitate la care lucra Yılmaz se procedase la concedieri. Yılmaz făcea parte dintre cei „de neînlocuit" care rămăseseră. Am auzit că i se redusese salariul, dar el nu dădea de înțeles așa ceva. La bursa din Istanbul — era părerea lui — lucrurile mergeau spre bine; sâmbătă plătise el ceaiul nostru la cafeneaua din Firuzağa.

Și Fofo? Mereu îndrăgostit. În absența mea își luase lucrurile și predase cheia proprietăresei. De nemaiauzit! Dar am trecut și peste asta.

Când m-am întors, am găsit un mesaj de la Batuhan. Chiar m-am îngrozit — cine știe ce ar zice Selim, dacă ar auzi? Cu bărbații turci niciodată nu știi ce va fi.

Pe Petra nu am mai sunat-o. Și nici ea nu m-a mai sunat. La câteva zile de la întoarcerea noastră din Maroc, Selim citi cu voce tare din ziar, la micul dejun, că echipa de filmare încă se mai afla la Istanbul. Noul meu iubit era un cititor pasionat al ziarelor.

Presupuneam că Mesut va mai sta încă mult timp în închisoare. Și, când va ieși, va fi uitat cu certitudine de mine. Dar faptul că pusese să fiu anunțată telefonic că nu venise la întâlnire era totuși demn de comportamentul unui gentleman, nu?

GĂRGĂUNI ȘI ALTE CÂTEVA CHESTII…

Selim este de trei zile la Adana. În călătorie de afaceri. Ba este vorba despre firme în faliment, ba despre bănci insolvabile. Secretara lui îl vede mai des decât mine. El spune că în vremuri de criză avocații au mai mult de lucru, pentru că există mai mulți datornici în imposibilitate de plată, spărgători, hoți de buzunare, cazuri de mită și mai multe divorțuri.

Nu că m-aș plânge de absența lui Selim: despărțirile scurte sunt bune pentru relații și în afară de asta — de ce aș nega — știu să îmi petrec timpul în care iubitul nu este aici Oricum, papucii portocalii cu fundă caraghioasă, achiziționați cu puțin timp în urmă de la solduri, m-au lăsat rece. Inima îmi este parcă înconjurată cu un zid… Un uriaș gărgăune mi s-a fixat pe creier și mă tot roade.

Vă veți întreba ce este cu neliniștea asta sufletească tocmai acum; de fapt, nici eu nu am un răspuns satisfăcător la această întrebare. Am o afacere care merge bine, un iubit de a cărui existență mă bucur, am prieteni care împart cu mine bucuria și suferința lor. Ce își mai poate dori în plus o femeie aflată la începutul mijlocului vieții ei? Câteva riduri mai puțin, poate și ceva mai

puțină celulită. Dar venerabilul oraș Istanbul tocmai se ascunde în frumusețea lui tomnatică, și de aceea nu vreau să fiu o femeie preocupată numai de ridurile și de celulita ei.

Dar ce spun eu de fapt? Știu că vă datorez o explicație.

Este vorba de Juan Antonio Pérez-Dominguez, pe scurt Fofo, care până de curând era persoana cea mai importantă din viața mea.

Cred că trebuie să mă întorc în urmă cu zece zile, pentru a povesti totul de la început.

*

Știți, începutul verii sau sfârșitul iernii au fost anul acesta atât de scurte că nici nu îmi vine să denumesc acest fragment temporal primăvară — și totuși Fofo se îndrăgostise, prinsese aripi și își luase zborul. Și până în ultima zi de marți nu se mai auzise nimic despre el.

În acea zi, în acea funestă zi de marți, pe la ora cinci, când era mare vânzoleală în magazin, căci turcilor nu le pasă de crize, ei cumpără mereu romane polițiste — îl văd brusc în ușă pe Fofo!

Vă imaginați cât m-am bucurat.

Fofo mi-a povestit că se mutase în locuința lui Alfonso din Büyükada, că nu mai trecuse prin Istanbul, și că de aceea nici nu mă mai vizitase. Pentru cei care încă nu știu, Büyükada nu este o insulă pe undeva prin Marea Mediterană, ea se află în Marea Marmara, exact în fața ușii noastre, la aproximativ o jumătate de oră de Istanbul cu nava cu aripi subacvatice. În ce mă privește, eu nu voi urca niciodată într-o astfel de chestie, care mi-ar provoca o criză de claustrofobie. Chiar dacă nu este atât de rapid, prefer să stau pe un vapor obișnuit, în vântul Mării Marmara, și să îmi beau relaxată ceaiul, dar asta este altă chestiune.

Că tot pusesem mâna pe Fofo, bineînțeles că nu l-am lăsat să plece. L-am sunat imediat pe Selim și l-am rugat să rezerve o masă pentru seară; vom ieși împreună să mâncăm. Deoarece știam că lui Selim îi plăcea să meargă la un local unde se servea kebab din zona cea mai săracă a Istanbulului, într-un cartier cum ar fi Eminönü, i-am subliniat că trebuia să fie la un restaurant onorabil.

Normal că este foarte nedrept ca despre Eminönü să se spună doar că este sărăcăcios. La drept vorbind, în Eminönü se află cea mai impunătoare piață a Istanbulului, ea este doar victimă a administrației orașului și a concepției turce despre suprastructura orașului și este utilizată în prezent ca stație principală pentru autobuze, dar și asta reprezintă o altă chestiune.

*

Am convenit cu Alfonso și cu Selim să ne vedem la ora opt la restaurantul japonez din Elmada. Voiam să plec cât se putea de repede de la magazin ca să mă duc acasă, să fac un duș și să mă îmbrac pentru masă… Vă întreb, nu este o pretenție absolut normală?

Fofo m-a rugat să nu mă duc acasă. În schimb, ar fi vrut să stăm față în față într-o grădină, la un ceai, și să pălăvrăgim. Ce să zic „m-a rugat”? De fapt a insistat; s-a enervat, până a ajuns să mă ocărască. Și cum m-a mai ocărit… Ce era dacă aveam să merg la masă îmbrăcată cu hainele cu care veneam la treabă? Se săturase de mult de alura mea de reprezentantă a păturii mijlocii a societății. Nu eram conștientă că existau lucruri mai importante decât problema eleganței mele, a cât îmi atârnă burta sau cât de mult mi s-au uscat mâinile? Lumea vorbește despre atacuri teroriste asupra turnurilor gemene, în orice moment poate izbucni un mare război, și eu voiam să mă ocup tot de nimicuri de-astea. Aveam habar cât de plictisitoare devenisem? Nu se puteau schimba cu mine câteva vorbe rezonabile?

După cum puteți prevedea, Fofo a aflat răspunsul la această ultimă întrebare rapid: seara nu s-a mers la masă și nici cu Alfonso nu s-a mai făcut cunoștință.

*

Nu, mutra mea morocănoasă nu avea legătură cu cearta cu Fofo. Și nici cu gărgăunele care mă rodea pe creier. Nu pot sili pe nimeni să îmi fie prieten, la vârsta mea nu mă mai pot schimba, nu pot pur și simplu să am relații cu oameni grosolani, care jignesc, care detestă totul.

Apăsările mele sufletești — altfel decât afirma Selim cu orice ocazie — nu aveau nimic de-a face cu ciclul care se apropia. Există o ligă internațională a bărbaților, căreia îi aparține și iubitul meu, care explică prin „teoria menstruației” tot ce nu pricep ei la o femeie, și unor astfel de bărbați le place în mod deosebit să…

Dar, să revenim la chestiunea cu gărgăunii… Din copilărie obișnuiesc să schimb vorba de fiecare dată când nu îmi place o temă. Nu credeți că reprezint oarecum un exemplu viu al faptului că omul nu se schimbă?

*

Bun, să revenim la chestiunea cu gărgăunii…

De fapt trebuie să enunț motivul existenței acestor gărgăuni

— Un moment de liniște.

Poate că și prin capul dumneavoastră umblă câte un gărgăune, ca la mine, și, dacă este așa, m-ați înțeles de mult iar dacă nu… Nu vreau să vă plictisesc tot învârtindu-mă în jurul problemei nu vreau să vă răpesc timpul, vreau să spun ceea ce vreau să spun. Este vorba despre următoarele:

Mă neliniștea planul crimei perfecte întocmit de Petra și faptul că a recunoscut săvârșirea crimei fără a o contesta cât de puțin, iar neliniștea aceasta s-a transformat într-un uriaș gărgăune care îmi rodea creierul.

(Notă pentru o parte a dragilor mei cititori:

Dacă metafora cu gărgăunele nu place, mi se pot prezenta propuneri alternative pe e-mail, pe adresa katihirschel@web.de. Propunerile făcute personal în magazin nu vor fi luate în considerație; asta doar pentru ca dumneavoastră să luați la cunoștință.)

În dimineața care a urmat zilei în care m-am certat cu Fofo, m-am dus la magazin cu expresia hotărâtă a omului care are un nou țel în viață. Ca și în multe dintre nopțile din ultimul timp, nu dormisem, dar de data aceasta eram bine dispusă. Am pus imediat mâna pe telefon și am sunat-o pe Muazzez *hanum,* care avea numărul lui Jean. Muazzez *hanum* era secretara lui Selim.

După cinci minute, la celălalt capăt al firului se afla Jean.

— Bineînțeles că îmi amintesc de tine, spuse el, și întrerupse încercarea mea de a mă prezenta.

— Eu… telefonez pentru a mă interesa de problema aceea… Poate că ți se pare o prostie, dar…

— Să-ți spun adevărul?

Adevărul despre ce?

— La ce te referi? am întrebat

— Nimic nu mi se pare mai absurd decât că o femeie ca tine este împreună cu Selim.

Mi-am dres glasul tușind:

— La masa din seara aceea de la Berlin, am discutat despre crimele asupra copiilor… Din cât am înțeles, aveai informații despre toți copiii și despre familiile lor.

— Hm…

— Voiam să te întreb dacă nu mi-ai putea trimite aceste informații prin fax.

Eram conștientă că exprimam o dorință cam ciudată.

— Nu te voi întreba de ce ești interesată atât de mult de chestiunea aceasta. Las la aprecierea ta să îmi spui sau să nu îmi spui, zise el pe un ton serios.

— Aș prefera să nu îți spun, dacă asta nu te-ar împiedica să îmi dai informațiile pe care aș dori să le am.

Liniște. Îmi țineam răsuflarea și așteptam.

— Bine, îți voi da documentele. Dar…

— Dar…?

— Dar trimiterea lor pe fax durează prea mult. Documentele noastre se află în computer. Dacă ai o adresă e-mail, ți le pot trimite.

I-am dat lui Jean aceeași adresă pe care v-am dat-o mai sus și dumneavoastră. Când am verificat după zece minute, în căsuța mea poștală aveam un dosar cu 183 de pagini, procese-verbale de la poliție și de la instanțe judiciare, parțial în limba franceză, parțial în limba germană, dar și în limbi pe care nu le înțelegeam, unele fiind traduse, altele nu… Acum trebuia să aleg ce voiam să știu din aceste multe pagini și informații.

Trebuia să fac o selecție.

Am predat magazinul și clienții lui Pelin și m-am îndreptat către casă.

*

Am citit procesele-verbale întocmite în limba germană, am încercat să le înțeleg pe cele în franceză, iar celor în olandeză să le dau un sens. Pentru asta mi-am făcut notițe. Când terminasem de studiat documentele referitoare la cel de al optulea copil răpit și omorât, afară se întunecase, iar majoritatea oamenilor se culcaseră deja. Ceea ce citeam îmi frângea inima, eram și înfometată, toată ziua stătusem la birou, mă durea spatele, cel de al doilea pachet de țigări era la jumătate, iar eu nu obținusem nici măcar o singură informație care să mă fi putut ajuta să scap de gărgăune.

Dar ceea ce căutam trebuia să se afle undeva în cele 183 de pagini, în fața mea.

Am trecut la cel de al nouălea copii.

Cel de al nouălea copil fusese răpit dintr-un centru pentru azilanți, aflat în Krefeld.

Data nașterii copilului… Când fusese răpit nu avea nici cinci ani. Nici măcar cinci ani!

M-au trecut fiorii. Până acum era cel mai mic copil. Stăteam cu mâna la frunte. Era o minune faptul că migrena mea nu își făcuse încă apariția. Am aprins o altă țigară și am continuat să citesc

Locul nașterii copilului: Sofia.

Rude…

Mama.

Apărea doar numele mamei, rubrica pentru numele tatălui era goală.

Mama: Mitka Marinova.

Cererea de azil a acestei femei fusese respinsă de autoritățile germane, și cu o săptămână înaintea expulzării i se răpise copilul.

Adresa mamei:… provincia j.k., bl. 54 (vila 7), et. 3, 1342 Sofia, Bulgaria.

Tel. (++ 359 2) 292 44 76.

Am ieșit pentru a mânca un sandviș la chioșcul Bambi.

Când m-am trezit dimineața, mă simțeam distrusă trupește și sufletește. Amănuntele aflate îmi tulburaseră noaptea. Deși mă spălasem pe dinți, mai aveam în gură acel gust de rugină. Era sâmbătă. Dar nu mă simțeam în stare să îl suport pe Yılmaz sau zvonurile expuse cu bucurie.

L-am sunat pe Yılmaz ca să contramandez întâlnirea.

Înainte de a mă reașeza în fața calculatorului, m-am dus la bucătărie ca să-mi fac o cafea pentru a mai prinde puțin curaj.

Și în timp ce așteptam să fiarbă apa de cafea, mi-a venit busc o idee.

Gândurile mi-au zburat cu trei luni în urmă, la o zi fierbinte din iunie, când transpirau chiar și porumbeii. Urcam treptele unei vile de pe plaja Yeniköy. Dincolo de ușă mă întâmpinase o răcoare amestecată cu izul umed al antichităților. Intrasem în salon. Am vrut să mă duc pe verandă, să nu rămân în vitrina aceasta ticsită, înainte de a ieși în verandă…

Nu eram singură.

Cu mine mai era o fată îmbrăcată în alb. Îmi povestea cum învățase limba turcă. „Am venit din Bulgaria și am început să muncesc aici”, spusese ea.

„Am venit din Bulgaria”, spusese. Din Bulgaria!

M-am dus în birou, ca să telefonez. Nu scăpăm de senzația că fac ceva fără sens. Cititorii cu o minte sănătoasă vor împărtăși cu mine această senzație.

Am format numărul pe care îl extrăsesem aseară din dosar.

S-a auzit un clinchet Am așteptat Inima îmi bătea să sară din piept Așteptam nerăbdătoare. Legătura se întrerupse.

Am apăsat tasta de reapelare.

Mi-am dat seama că apa pentru cafea din bucătărie fierbea de zor. Din nou nu am primit legătura.

De data aceasta nu am mai acționat tasta de reapelare, ci am format numărul din nou. Trebuia să îmi beau mai întâi cafeaua?

Am așteptat puțin. S-a petrecut ca în filme, tocmai intenționam să las receptorul în furcă, când am auzit un sunet tremurat. Suna. Ce să spun dacă cineva ridica telefonul, și în ce limbă să mă adresez?

Cineva ridică receptorul.

— *Good morning. Do you speak English?*[12] Și am adăugat imediat: *Deutsch?*[13]

Femeia spuse ceva în bulgară.

— Mitka Marinova, am spus în loc să enumăr limbile pe care le cunoșteam.

Femeia spuse iarăși ceva în bulgară.

Ca și cum problema noastră nu era că nu ne înțelegeam, ci că nu ne auzeam, am strigat:

— Mitka!

De la celălalt capăt al firului nu veni niciun răspuns. M-am uitat după pachetul de țigări de pe masă.

— Alo! Vreți să vorbiți cu Mitka? Cine sunteți? întrebă o voce de bărbat în limba germană!

— Mitka și cu mine ne-am cunoscut în Germania. La Krefeld. Sunt o prietenă.

— Mitka nu este în Sofia. Lucrează în Turcia.

Am inspirat adânc

— Există un număr de telefon la care poate fi căutată? am întrebat. Am fost bune prietene. Nu am mai auzit de ea de mult timp. Poate că v-a povestit despre mine. Numele meu este Tina. Sunt din Ghana.

Nu mă întrebați dacă în Ghana există femei care se numesc Tina, că habar nu am. Eram sigură că nici bărbatul de la telefon nu avea habar.

— Da, răspunse el și îmi dictă numărul.

*

Nu am sunat imediat. Înainte de a face asta, am băut câteva cafele și am fumat câteva țigări.

— Ți-a priit la Adana, am spus eu.

Zâmbi și se uită la ceas.

— Întârziem, hai să plecăm!

Selim mă lăsă în fața cafenelei din Yeniköy și el își continuă drumul către birou.

*

Când am intrat pe ușa batantă a cafenelei, le-am descoperit imediat pe cele două femei de la masa din colț. Fata în casă îmbrăcată în alb atunci purta acum un pulover galben din bumbac. Exact ca în acea zi din iunie în care o văzusem, avea părul strâns la spate. Folosise un ruj întunecat, care nici de la depărtare nu trecea neobservat în timp ce mă îndreptam către masă, am privit-o mai atentă pe femeia de lângă Mitka: avea nasul proeminent, buze groase și ochi uriași. Dacă făceai abstracție de ochi, ce atrăgea cel mai mult privirea asupra ei era bluza cu desenul unui leopard pe ea. Își frecă brațele, remarcând evident și ea că trecuse sezonul bluzelor din mătase fără mâneci…

M-am apropiat de masă. Era clar că niciuna din ele nu va face efortul să îmi întindă mâna.

— Bună ziua, am spus și m-am așezat în timp ce scoteam țigările și bricheta din geantă, am observat că amândouă mă cercetau cu privirea: lacul de pe unghii, modul în care apucasem geanta de mâner și o agățasem de spătarul scaunului din lemn, coafura mea, culoarea machiajului pleoapelor pe care mi-l făcusem la repezeală…

— Ați luat deja micul dejun? am întrebat.

Nu răspunseră.

— Noi încă nu am făcut cunoștință, i-am spus femeii în bluza cu imprimeu în formă de leopard.

— Eu știu cine sunteți dumneavoastră, răspunse ea.

— Eu însă nu știu cine sunteți dumneavoastră.

Ea ridică mâna și făcu semn unui necunoscut. Bărbatul, care stătuse lângă ușă, veni în fugă.

— Vă rog, *abla.*

— Adu-mi un pulover, Necmi, îngheț!

— Imediat, *abla*! răspunse Necmi.

Am privit-o cu ochii strânși pe femeie.

— Sunteți Yakut, am zis.

Eram emoționată!

— De ce ați vrut să vă întâlniți cu Mitka?

Vocea avea o tentă atât de ostilă, încât am considerat că trebuia să protestez.

— Nu, am spus, clătinând din cap, nu sunt inamica ei. Am privit-o zâmbitoare pe Mitka. Voiam doar să discutăm.

Ce neîndemânare! Dădusem imediat înapoi. Nu era momentul unui schimb de amabilități.

Am comandat o cafea simplă.

— Știu că ai vorbit cu Petra, spuse Yakut. Petra a fost de un calibru prea mare pentru tine, dar cu Mitka crezi că te vei descurca, nu? Dar în chestiunea aceasta nu sunteți doar voi două, mai sunt și eu pe-aici, asta ca să știi și ca să te oprești!

Lovi masa cu mâna ei cafenie și osoasă. Sticla din fața ei se răsturnă și apa se prelinse pe fața de masă cu reclamă pentru limonada Uludağ. Yakut se retrase puțin cu scaun cu tot

— Nu ne lăsăm șantajate! șuieră ea.

— Nu am intenția să șantajez pe cineva.

— Ar fi mai bine pentru tine!

Privi în jur. Cafeneaua era plină de familii cu copii și cu tineri.

— Dacă tu nu poți să-ți ții gura în fața prietenului tău, acel sculă bleagă de avocat…

Asta să mă fi călcat pe nervi? Căi-a zis „sculă bleagă de avocat” lui Selim? Sau că era de părere că aveam nevoie de cineva care să mă susțină?

M-am aplecat brusc în față, am apucat cu mâna dreaptă gulerul bluzei ei cu leopard și am tras către mine. Acum mâna mea se afla pe fața de masă udă, iar bărbia ei era în mâna mea.

— Aici scula bleagă ești tu! i-am zis, trăgându-i fața și mai aproape de a mea. Și fii atentă ce spui!

Cu stânga am apucat-o de păr, am dat drumul gulerului și i-am apăsat fața pe masă. Mitka sări în picioare și strigă. Când am auzit că venea cineva în fugă spre noi, am dat-o cu capul de masă și mi-am luat mâna din părul ei. Când recăzu pe scaun cu mutra schimonosită de durere, duse mâna la nas, dar nu nasul îi sângera, ci buza.

— Yakut *abla*! strigă un bărbat în costum negru.

Nu era Necmi. Mă fixa cu privirea și aștepta ordinul ei.

— Nu este nimic! spuse Yakut Du-te! apoi îi strigă: Așteaptă! Du-o acasă pe Mitka!

După ce cei doi plecară, se ridică cu mâna la gură și se duse la toaletă.

Eu am aprins o țigară.

*

Când Yakut reveni, îmi sorbeam cafeaua.

— Cum arăt? întrebă ea și se așeză.

Nu i-am răspuns.

— Cum arăt? repetă ea întrebarea.

— Mai bine ca înainte.

— Nu au reușit să îmi facă rost de un pulover.

Își frecă brațele ca să se încălzească.

Mai că mi-aș fi dat jos puloverul ca să i-l dau ei. Așa eram de zguduită de starea acestei femei căreia îi crăpasem buza.

— O luăm din loc? am întrebat-o.

Nu mai aveai cum să te simți în largul tău. Oamenii își întrerupseseră discuțiile și se holbau la noi Nimic de reproșat, și eu aș fi făcut la fel.

— Să mai stăm puțin aici, spuse ea.

Era clar că avea nevoie de timp ca să își revină.

— Să comand ceai? am întrebat-o.

— Prefer o cafea fără zahăr.

Cu un gest am chemat chelnerul, care nu ne scăpase o clipă din ochi. Am comandat două cafele fără zahăr.

— Ești o femeie ciudată, spuse Yakut

Să fi fost un compliment?

— Și tu ești ciudată, i-am spus. Cum de te-ai vârât în chestia asta?

Căzută pe gânduri, fixa un punct din depărtare.

— Cum m-am vârât în chestia asta? repetă ea în șoaptă, ca pentru sine.

Nu, nu asta dorisem să întreb. Căci răspunsul mi-l puteam imagina. Evident că Yakut era o femeie cu principii, care la nevoie îi ajuta pe cei din jurul ei, cu propriile mijloace.

— Pe cine cunoșteai? Era Mitka?

Privirea ei absentă se îndreptă către mine. Era momentul să presez. Am continuat:

— Nu mă gândesc la poliție. Întreb din curiozitate și, dacă nu vrei să îmi spui, o lăsăm așa.

Ridică din umeri.

— Îmi dau seama că nu ai nimic cu poliția, zise ea. Mitka lucrează în casa fratelui meu.

— Știm

— Nu se putea să nu ții cont de faptul că a trăit ceva groaznic.

Mesut? Știa?

— Mesut și Yusuf, ei știau…

Nu mi-am putut termina fraza.

— Nu, este o chestiune între femei, spuse ea zâmbind și adăuga: Un uscător de păr este evident o armă a femeii.

— Da, o armă a femeii… I-am mulțumit chelnerului care ne adusese cafelele. Cine a aruncat uscătorul în cadă?

Arătă către țigări, parcă pentru a cere permisiunea. Am ridicat pachetul de pe masă.

— S-au udat.

Râse și ea, uitându-se la țigări.

— După părerea ta, cine a aruncat uscătorul de păr în cadă?

— Petra, i-am zis.

Și nu am râs.

Ridică o sprânceană și confirmă cu o mișcare a capului:

— Bravo!

— Tu ai organizat totul

— Într-adevăr a fost mult de lucru. Am depus mari eforturi pentru a-l convinge pe trântorul de bărbatu-meu să intre în afaceri în domeniul filmului. Plus eforturile ca Petra să primească rolul, deși existau alte actrițe parcă făcute pentru acest rol.

— Și Mitka?

— Totul ori nimic. Fără ea nici nu aș fi știut măcar că exista un Kurt Müller.

— La Petra cum ai ajuns? De unde știai că fiul ei se afla printre victime?

— Există firme de detectivi foarte discrete.

— Dar nimeni nu știa că Peter era fiul Petrei.

— Ia pune-ți mintea la contribuție, scumpo. Arăt eu a femeie care să creadă în basmul cu o soră care trăiește în Coreea?

I-am privit ochii mari, nasul voluminos, buzele groase.

— Nu, în niciun caz. A trebuit din nou să mă uit în ochii ei mari, când i-am spus: Eu am transpirat, vrei să îți dau puloverul meu?

*

— Ești sigură că nu trebuie să te lăsăm acasă? întrebă ea.

Șoferul îi ținea deschisă portiera și ea se așezase în mașina de lux.

— Iau un taxi, i-am spus eu.

— Știi, așa ceva mi se întâmplă pentru prima oară, spuse și duse mâna la buză. Și se mai spune că germanii sunt lași!

— Am mers ceva cam departe.

— Dacă nu ai fi atât de frumoasă, poate că nu ți-aș fi iertat-o! zise ea.

— Dumnezeule, hai să lăsăm subiectul acesta. Între timp am îmbătrânit atât de mult, încât am început să îmi dau seama că frumusețea nu are importanță.

— Ah, pentru asta mai așteaptă, zise Yakut.

***

Trebuie să spun că procesul scrierii și publicării unei prime cărți este anevoios. Aș dori să le mulțumesc tuturor prietenilor mei, care m-au sprijinit în diferitele faze ale acestui proces prin prietenia lor sau prin critica făcută de ei: Rüstem Batum, Arzu Çağlan, Otto Diederichs, Tuğrul Eryılmaz, Neslihan Kurt, Fatih Özgüven, Canan Parlar, Nail Satlıgan și Yildırım Türker.

Îi mulțumesc medicului legist, domnul profesor doctor Hamit Hancı, pentru că a avut timp pentru mine și a răspuns tuturor întrebărilor mele pe teme prea puțin amuzante.

---

[1] *Han^m* postpus înseamnă „doamnă” (n.a.).
[2] Serial polițist de mare succes în Germania (n. red.).
[3] Domnule, postpus (n.a.).
[4] „Soră mai mare”, mod de adresare respectuos și apropiat (n.a.).
[5] Doriți nota de plată? (în lb. engleză în orig.).
[6] Nu. (în lb. germană în orig.).
[7] Din păcate, nu vorbesc limba turcă (în limba germană în orig.).
[8] Metrou (în lb. germană în orig.).
[9] Muncitori emigranți (În lb. germană în orig.).
[10] Metrou de suprafață, metrou suspendat (în lb. germană în orig.).
[11] Mal (În lb. germană în orig.).
[12] Bună ziua. Vorbiți engleză? (în lb. engleză în orig.).
[13] Germană? (în lb. germană în orig.).

Table of Contents

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
GĂRGĂUNI ȘI ALTE CÂTEVA CHESTII…
[1]
[2]
[3]
[4]
[5]
[6]
[7]
[8]
[9]
[10]
[11]
[12]
[13]